

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pred slovenskim praznikom

(K otvoritvi Narodne galerije)

V četrtek, 22. junija, se bodo slovesno odprla vrata naše Narodne galerije s kulturno zapuščino slovenskega slikarstva od 15. stol. do danes. Ker ima ta dogodek za Slovence žig sekularnosti, se moramo in se bomo še morali ustaviti ob njem.

Misel na Narodno galerijo se je spočela v slovenskih kulturnih voditeljih takoj ob prebujenju jugoslovanske države. Ko so se namreč osemnajstega leta zdrobili tisočletni okovi germanstva nad slovenstvom, so le-ti pač upravičeno pričakovali, da se začenja za nas narodna resesansa: mimo univerze, akademije znanosti in umetnosti, visoke glasbene šole itd. naj bi poglala iz osrčja slovenskega naroda tudi Narodna galerija. Toda ravno pri poslednji je bilo največ težav; zakaj drobci slovenske slikarske umetnosti so bili raztreseni ne le po vseh kotih domovine, marveč tudi v mejah tujih držav: In tako ni imel celotnega prereza čez vse ustvarjalno silo naših prvih likovnih umetnikov do danes niti slovenski kulturni človek, tem manj javnost ali celo tujec. Razumljivo je torej, da si je vzela Narodna galerija prav to za nalogo, da zbere raztresene slovenske umetnine vseh časov ter jih razvrsti v posebnih prostorih kot zgodovinski in kulturni dokument slovenske upodabljalne umetnosti od njenih začetkov do danes.

Nimamo namena, da bi na tem mestu razvijali historijat slovenske Narodne galerije, kako je zrasla po izredno marljivem delu nekaterih naših kulturnih delavcev v današnjo višino; tu naj poudarimo le njen silen pomen za slovenski narod.

Mnogo trpkih besed je že padlo (in bo tudi še v naprej) na račun slovenske maloštevilnosti in zgodovinske brezpomembnosti. Zakaj se zmerom triumfira zgodovina meddržavnih vojska, a zgodovina duhovnih del molči. Slovenci pa smo vpravi v poslednjem svojstvu veliki. Nismo imeli svoje države, nismo imeli svojih kraljev, imeli pa smo globoko notranje življenje, ustvarjali smo kulturne vrednote sporedno s vsemi velikimi narodi. Naši likovni umetniki so ustvarjali že pred 700 leti velika dela ter z njimi plemenitili človeštvo, tem so sledili sloviti glasbeniki, a končno književniki, ki so nam tiskali knjige istočasno z največjimi narodi.

A ravno v upodabljalno umetnosti, kjer ni potrebna abeceda za izraz narodove duhovnosti, marveč seže čopič v njegovo notranjost, so slovenski možje tudi prvih dob, dasiravno so ustvarjali za tujce in v tujih šolah, vendarle ohranili narodovo dušo v svojih umotvorih. In to se je stopnjevalo skozi vsa stoletja do danes, ko žive naši umetniki sredi svojega naroda. V vseh mojstrovinah naših velikih umetnikov je oblikovan obraz slovenskega naroda. In v tem leži naša slavna preteklost. Od tu vodi naše narodne skupnosti, naše duhovne sile. Slovenski kulturni voditelji so začutili to misel v 18 letih, ko so vstajali avstrijski Slovani očičeni izpod oblasti trhle monarhije, da bo slovenski narod velik in do poslednje vasi prebujen le tedaj, če bo poznal in cenil duhovne vrednote, ki so jih ustvarili predniki. Od tod zasnovana Narodna galerija, ki je čisto slovenska narodna ustanova, last našega ljudstva in nikogar drugega, ki bo čuvala v sebi velike pretekle in sedanje dni slovenske likovne umetnosti. Ta zavod s slovensko kulturno tradicijo bo zgradil živ kontakt med narodom in umetnostjo; narod bo videl zbrano in fiksirano svojo umetnostno preteklost, svojo lastno dušo v nje najlepših dejanjih, čutil bo, da je to ustvarjal le »domače gore liste«, ki je doumel življenje svoje zemlje in svojega človeka v vseh skritih odtokih. In kakor je slovenski narod po svojem privzgojenem značaju le malodušen in dokaj preveč plah, se bo ob tako bogati svoji preteklosti prebudil v zavestnega narodnjaka in-državljan. Iz Narodne galerije bo zajemal pobude tudi znanstvenik, ki bo raziskoval našo umetnostno preteklost, prav tako sodobni umetnik, ki bo plemenito tekmoval za to, da mu bo slika sprejeta v galerijske prostore; in končno se bo tujec, ki ima v svojem potnem programu med prvimi točkami poleg Narodnega muzeja tudi Narodno galerijo, otrsle vseh omalovažujočih predsodkov ter premeril narodovo moč po bogatih stenah tega dostojnega hrama slovenske umetnosti.

To Narodno galerijo, ki je znamenje najvišje narodne in kulturne zavesti slehernega naroda in se zategadelj ne pojavlja v prebujajočih se, marveč v prebujenih narodih, odpiramo Slovenci v času največje gospodarske depresije. To je pač značilno za slovensko žilavo samobitnost, katere ni moglo zlomiti tisočletno robotstvo pod nemškim plemstvom. In vprav zdaj, ko so radi gospodarske stiske veliki narodi v duševni stagnaciji, nekateri celo nosijo na grmado svojo kulturo, odpiramo mi Slovenci vrata svoje — mimo univerze najvišje institucije. Ali ni to znamenje, da nas novi čas tehnike in sporta, ki izpodrivata pravo notranjo kulturo, ni podjarmil? Saj smo postavili v to novodobno vzdušje, ki hoče na mah pretrgati vse vezi z narodnimi tradicijami. Narodno galerijo, ki bo »umetnostni vzgojitelj širokih plasti ljudstva, priča naše zgodovine in pobuda umetniku pri njega nadaljnjem delu« (Slovenska spomenica).

L. G.

Hitlerizem in katoliška cerkev

Borba nemškega poganstva proti krščanskemu križu

„Mesija Hitler naj stopi na mesto Mesije Kristusa“

Alfred Rosenberg, idejni vodja hitlerizma in načelni pobornik za protikrščansko nemško poganstvo

Pariz, 15. junija. (Posebno poročilo »Slovenec«.) V zadnji številki revije »Revue des deux Mondes« objavlja Robert d'Harcourt, ki si je pridobil velik sloves kot poznavalec nemških vprašanj, poučen članek o Hitlerjevi diktaturi z ozirom na nemške katolike. V članku je objavljen nekaj dejstev, ki jih je dosedaj evropsko časopisje namenoma zamolčalo, a ki mečejo luč na razvoj odnosov med hitlerizmom in med katoliško cerkvijo v Nemčiji ravno tako, kakor v Avstriji.

Robert d'Harcourt pravi, da se je katoliška cerkev v Nemčiji obnašala lojalno, da boljše ne bi mogla. Oba velika pastirska lista katoliških škofov Nemčije, prvi takoj po zmagi hitlerizma, drugi pred 5 dnevi, sta polna iskrenega rodoljubja in državotvornih priznanj, oba z veliko nadnaravno iskrenostjo pozivata vernike, naj služijo domovini v okviru velikih zakonov verske svobode in verskega kulturnega delovanja. Nemški episkopat boja ni iskal, nasprotno. Ponudil je vse kulturne in

Berlin, 17. junija.

Velik odpor, ki ga je pokazala Avstrija proti fašistizaciji, je nemške narodne socialiste naravnost razbesnil, ker se ga niso nadejali. Dočim so se hitlerjevci socialistov kmalu znebili, oziroma so njihov odpor zlomili z nepričakovano lahkoto — ker so se pač delavske mase nad socialisti razočarale — pa jim katoliški elementi, organizirani v centru, pa tudi konservativni protestanti, ki so posebno močni v vzhodni Prusiji, energično kljubujejo.

Bo za protestantovsko cerkev

Zanimivo je, kako se ciljem nemškega fašizma upira tudi protestantovska cerkev. Hitlerjevci, ki so organizirani pod imenom »nemški kristjani«, zahtevajo, naj bi se protestantska cerkev poenotila in reformirala tako, da bi vseskozi služila nemškemu narodu in državi. Ogromna večina protestantov nima seveda ničesar proti nemstvu in državi, vztraja pa trdno na načelu, da cerkev sloni na evangeliju in je kot taka v službi duševnega blaga naroda, ne pa kot sužnja države, zakaj »evangelij je ustvaril cerkev, ne pa država.« Na podlagi tega načela so protestanti nedavno izvolili za državnega škofa pastora Bodelschwingha, proti kateremu sedaj narodni socialisti rujejo in tako zanašajo usoden razdor v protestantsko cerkev. Politično oporo pa ima konservativno protestantstvo v nemškonacionalni stranki, radi česar sedaj fašisti skušajo to stranko, s katero so dosedaj korakali vtrci, likvidirati. Torej ima hitlerjevstvo na tej fronti borbo s tradicionalnim pruskim konservativizmom. Na drugi strani pa mu stoji nasproti nemško katoličanstvo, ki je nacionalne cilje hitlerjevstva sicer sprejelo, ne odstopa pa seveda od svojih tradicionalnih krščanskih načel. Kako so to hitlerjevci sprejeli, dokazuje sedaj tudi znani narodno-socialistični Führer Kube, ki je izjavil, da morajo

use stranke izginiti

Izjavil je ob tej priliki, da v vzhodni Prusiji vlada proti Hitlerju zagrizeno sovraštvo in da se zato absolutno na sme trpeti, da bi na upravnih mestih vzhodne Prusije sedeli »stari reaktivari« nemškonacionalne stranke. Čimprej izginejo ostanki strank v Nemčiji, tem bolje bo za nemško domovino. Nemogoče je, da bi še zdaj poleg Hitlerjeve volje obstajala še kakšna druga politična volja.

Tudi centrum, je dejal Kube dalje, kot stranka ne more delj obstojati. »Hitlerjeva Nemčija bo

etične sile katolicizma novemu režimu, da mu služijo za vzgojo duševno in telesno krepkega ljudstva in za zgradbo samozavestne močne nemške domovine. Več ni mogel. Toda za to svoje konstruktivno stališče dosedaj ni žel nobene hvaležnosti.

Pisatelj pravi, da dobiva vtis, kakor da bi hitlerizem sodelovanje katoličanov odpravil kot neljubo, kakor da bi to hotel pokazati s stalnim izžiganjem v pričakovanju, da nemški katoliki izgubijo živce in se spozabijo do dejanj, zaradi katerih bi jih potem v imenu državne varnosti in nacionalne revolucije lahko na odprtem polju preganjal kot izdajalce domovine. Robert d'Harcourt pristavlja v tem svojem članku, da se hitlerjevci naravnost trudijo, da bi prilabili katolicizmu na čelo sramoten pečat izdajalcev domovine. Toda katoliški škofje se ne pustijo izživati in oznanjajo nemoteno tradicionalni nauk cerkve o državni oblasti, o avtoriteti, o svobodi prepričanja, o vzgoji mladine, in pozivajo vernike, naj spoštujejo oblast, ljubijo domovino, delajo za državo in ostanejo zvesti svoji cerkvi.

V članku je navedenih mnogo posnetkov iz hitlerjevih časopisov in revij, pa tudi izjav narodno socialističnih veljakov, ki pričajo, kako si hitlerjevci na vse mogoče načine prizadevajo, da bi katoličane potisnili na stopnjo druge vrste državljana, proti katerim je vsako samovoljno preganjanje popolnoma upravičeno. A najznačilnejši med vsemi je citat, ki ga je prepisal iz »Linzer Volksblatt« v Avstriji, v katerem je opisan sledeč naravnost ostuden dogodek:

»V Linzu v Avstriji imajo hitlerjevci svoj generalni štab za Avstrijo. Prebivalstvo Linza je sedaj že navajeno na hitlerjevsko literaturo in na razne plakate, s katerimi ti moške prelepijo vsako noč hiše linškega mesta. Toda kar se je dogodilo na Veliki petek, presega vse meje. Zvečer ob mraku so namreč zapazili nalepljen na vhod v Katoliško tiskovno društvo v Linzu

Dunaj, 17. jun. (a) Prine Starhenberg je imel v Inomestu govor na tamkajšnje Heimwehrovec. V tem nagovoru je med drugim dejal: Boljševiki niso vseh 10 let, kar smo se proti njim borili, nikoli rabili tako nizkotnih metod kakor nacionalni socialisti. Toda Heimwehr je zadosti močna, da bo zatrla hitlerjevski val.

„Huiši od bolševikov“

Dunaj, 17. jun. (a) Prine Starhenberg je imel v Inomestu govor na tamkajšnje Heimwehrovec. V tem nagovoru je med drugim dejal: Boljševiki niso vseh 10 let, kar smo se proti njim borili, nikoli rabili tako nizkotnih metod kakor nacionalni socialisti. Toda Heimwehr je zadosti močna, da bo zatrla hitlerjevski val.

„Mesija“ Göbbels

Hamburg, 17. jun. (a) Državni minister za propagando dr. Göbbels je imel daljši govor, v katerem je izjavil, da so voditelji socialnih demokratov, ki se nahajajo v Nemčiji, talci v rokah narodnih socialistov in da bodo odgovorni za vse ono, kar bodo njihovi pristaši storili proti Nemčiji v inozemstvu, zlasti v Pragi in v Haagu. Glede krščanskih strank je Göbbels rekel: »Pustite mrtve na

ogromen plakat, ki ga je izpolnila slika velikanskega kljukastega križa. Samo, da je ena kljuka bila vodoravno izravnana v podobi vislice. Na teh vislicah je bil naslikan križ s podobo križanega Odrčenika s točnim napisom, da bi ja ne bilo nobene dvoma, INRI. Pod sliko pa se je bralo sledeče blasfemično besedilo: »SVOJE DNI JE BIL OD ARIJSKIH RIMLJANOV KRIZAN CLOVEK IZ ZIDOVSKIH TOLP. DANES PA NAM NAS MESIJA HITLER DAJE POVELJE, DA OBESIMO KRISTUSA NA KLJUKASTI KRIZI!« Nato pa: HEIL HITLER, NAJ POGINE JUDA-KRISTUS!« (Juda-Kristus verrecke!)«

Robert d'Harcourt pristavlja, da to niso posamezni pojavi kakšnih obnorenih možgan, ampak da je to tipičen zgled hitlerjevske »vzgoje«, logičen zaključek hitlerjevske vere. Kajti, če pogledamo v spise idejnega vodje hitlerjevskega pokreta Rosenberga, ki je glavni urednik uradnega hitlerjevskega lista »Der Völkische Beobachter«, rečimo knjigo »Mitus 20 stoletja«, najdemo na 73. strani sledeče svetke na naslov katolicizma: »Čisto naravno je bilo, da se je svoje dni vse, kar je v Rimu še imelo malo značaja, uprlo kršćanstvu. Zato je tudi čisto naravno, da se je tudi germanstvo danes uprlo proti idejam, ki so prišle iz Sirije.« To torej soglasja popolnoma z linškim plakatom. Rimljani so križali človeka iz židovskih tolpe, Germani pa ga bodo po mesiji Hitlerju obesili na kljukasti križ.

Ali je to začetek »kulturnega boja«? Nemški katoličani ga niso iskali, oni se mu izogibljajo, a bojijo se ga tudi ne. Oni imajo zavest, piše d'Harcourt, da so storili vse, da prihranijo nemškemu narodu razdejano novo kulturno boja, a noče se jim verjeti. Njihove izjave lojalnosti se zavračajo, zato ker hoče hitlerizem kršćanstvo uničiti in išče samo vzroka, da bi planil po njem. Oni bodo čakali, domovino ljubili, državo podpirali, saj bo tudi ta preizkušnja šla mimo njih in ko se bodo valjali kljukasti križi v blatu poteptani od razjarjenega ljudstva, potem bo prišel zopet katoliški križ, ki bo branil i državo i domovino.

R. M.

miru! Nemška nacionalistična revolucija še ni končana. Letos se bodo izvršile velike izpremembe, kajti vse, kar se sedaj dogaja, je samo začetek.« Göbbels je prepričan, da mora Nemčija izvršiti veliko svetovno misijo, ki ne bo ostala omejena samo na dve evropski državi.

Nemški delavec naj plača račun „nemškega prerobenja“

London, 17. jun. (a) »Times« objavljajo okrožnico predsednika nemške industrijske zveze, v kateri poziva člane, da pol odstotka od delavskih plač prostovoljno pošiljajo narodno-socialistični stranki. Ker znašajo plače okoli 20 milijard letno, bi ti dobrovoljni prispevki za novo »nemško prerobenje«, ki naj ga plačajo delavci, znašali okoli 100 milijonov mark letno.

Socialdemokrate vun!

München, 17. junija (a) Bavarsko notranje ministrstvo je odločilo, da naj socialno-demokratski občinski svetniki, okrajni in okrožni zastopniki do nadaljnjega izostanejo od sej, če že sami ne odstopijo od svojih mest, da se tako ohrani mir in javna varnost in da bodo osebno varni. To odredbo utemeljuje notranje bavarsko ministrstvo z delovanjem socialno-demokratske skupine v Pragi in s tem, da je nacionalno prebivalstvo izredno ogroženo radi tega, da se pripadniki socialno-demokratske stranke še nahajajo v zastopstvih občin in občinskih zvez in da tam sodoščajo o usodi nemškega naroda.

Bombe v Celovcu

Celovec, 17. junija. (a) Danes opoldne je eksplodirala pred hišo, v kateri stanuje krščansko-socialni deželni svetnik Silvester Leer, bomba, napolnjena z veliko množico ekrazita. Vse šipe na oknih so popokale in se vsule na cesto. Na kraju, kjer je bomba eksplodirala, je nastala v pločniku velika luknja. Hudo poškodovana so tudi vhodna vrata. Tudi v drugih krajih je bilo več eksplozij. Med ljudstvom vlada velika panika, ker atentatorjev še niso mogli najti.

Hitlerievce izpuščajo!

Dunaj, 17. junija (a) Posvetovalne zbornice deželnih sodišč na Dunaju, v Gradcu in Celovcu in več drugih okrožnih sodišč so večraj sklenile, da je treba izpustiti voditelje narodnih socialistov in njihove pristaše, ki so bili v zadnjih dneh aretirani radi veleizdaje, češ, da se je pavšalna obtožba veleizdaje izkazala kot neutemeljena. Radi raznih napadov aretirani narodni socialisti pa še ne bodo izpuščeni, ker preiskava še ni končana. Nemški državni poslanec Teo Habicht pa je poveril poše deželnega inspektorja krožnemu voditelju Frauenfeldu, ki je ta posel tudi že začel izvrševati.

Paris, 17. junija. (a) O večerajšnjih razgovorih avstrijskega kanclerja Dollfusa s predsednikom francoske vlade Daladierom in francoskim zunanjim ministrom Paul Boncouriem piše današnji

Ne podcenjujmo mladine

Stari in mladi

Začuden strmino sodobniki na veliko brezno, ki se je naenkrat odprlo med dvema človeškima rodovima; vajeni sicer vseh možnih nasprotij in front, doživljamo zdaj največjo dramo sodobnega človeštva: nasprotstvo med starejšim in mlajšim človeškim rodov. Velja sicer pravilo, da je marsikdo, ki ima staro rojstno letnico, mlajši kakor kdo, ki se je rodil šele po l. 1914 in ki je prepričan, da se je svet začel šele po svetovni vojni, vendar pa ni mogoče zanikati, kako strnjeno in zase žive stari in kako strnjeno in tudi sami zase skušajo živeti mlajši. Zadnja dva, tri leta je človeštvo celo doživelo dogodek, ki jih ni mogoče drugače označiti, kakor tragičen spopad med starimi in mlajšimi. Isto, kar doživljamo mi, je človeštvo doživelo že večkrat v zgodovini, vendar se zdi, da v manjšem obsegu, ker so bili tudi vzroki manjši, kakor pa za sedanje globoko in navidez skoraj nepremostljivo nasprotje. Vzrok, ali boljše rečeno, povod je isti, kakor za vse sedanje krize in za vse sedanje težave: svetovna vojna.

Mir, trajen in zanesljiv, tak, kakor si ga mora želeči vsak, je najboljšje zdravilo za rane. Vojna seka rane ne samo v človeško telo, temveč tudi v družbo, v človeštvo. V mirnem času je mladina sproti nadomestila stare in nikjer, ne na duhovnem polju, ne v socialnih bojih, ne v gospodarstvu, nikjer ni nastopala mladina kot načelna nasprotnica starejšega rodu na vsej fronti, temveč vedno je kot borben naraščaj z več ali manj nasprotujočimi gledi. Izvlečena resnica je, da se mladina vedno bori z starejšimi, da mladina vedno prinaša nove ideje in da stalno zahteva novih dejanj, toda vedno se je ta borba izvajala bolj na način gverilje, borbe med posameznimi starimi in posameznimi mladimi, med mladimi in starimi skupinami, nikdar pa se ne na celi črti pa tudi v tako radikalnem idejem nasprotju kakor sedaj, ko stari rod le težko in skoraj nerad prepušča svoje položaje mladim in ko mladina dolgi ves stari rod, da je edini kriv vse te nesreče, v katero je začel človeštvo s svojimi krizami, brezposelnostjo in bedo.

Svetovna vojna ni samo prevrnila ves način življenja do l. 1914 in povzročila nove, do sedaj neznane svetovne probleme. Svetovna vojna je tudi prekinila naravno prelivanje generacij iz ene v drugo in med nje postavila ostre zarez. Eno generacijo je vojna sestradala, drugo je uničila na bojnih poljanah — to človeštvo sedaj najbolj pogreša, ker so na frontah padli najboljši mladeniči, ki bi bili sedaj tudi najboljši možje —, tretjo generacijo je prežgoda utrudila, saj je otrok, ki je dosegal med vojno, moral postati ves drugačen, kakor tisti, ki je dosegal v predvojni letih, in povrh tega je vojna oslabilo še četrto generacijo, ki je skoraj izostala — le pomislimo na strahotno nizko število porodov med vojno!

Tako smo se sedaj naenkrat znašli v strahotnem precep: stari rod goji nezaupanje do mladih, mladi pa še večje nezaupanje do starih, če ne še kaj hujšega, namreč odkrito in ni prikrivano sovraštvo. Seveda je res, da bodo mladi v kratkem zavladali svetu, trajna škoda za svet pa bi bila, če bi obveljala volja mladine, da mora propasti prav vse, kar so stari ustvarili in dosegli. Predvojni rodovi so napravili mnogo, čeprav niso znali prepričati glavnega: svetovne vojne, vendar pa bo morala zgodovina priznati, da je bila tedaj večina človeštva proti vojni, čeprav brez moči proti razvoju dogodkov. Stari rod, ki je preživel vojno, je prišel vsaj do spoznanja, kaj je vojna, in to spoznanje mu daje pravico do besede. Izkušnje starejših so vedno dosti vredne in mladina jim mora vsaj delno verjeti. Mladina bo morala spoznati, da je bilo tudi pred l. 1914 marsikaj dobrega ustvarjenega, in stari bodo morali priznati marsikaj dobrega po l. 1918.

Današnja ogorčena mladina, ki ne more do vpliva, ki se že iz samega nasprotja otreša vpliva starih, pa naj bo ta vpliv tudi blagodejen, ta mladina, ki zaenkrat ne more do blaginje in ne do

premoženja, ne do služb in ne do moči, je nestrpna in išče novih potov, drugačnih, kakor jih ji svetujejo stari. Pa vendar so mnoga stara pota tudi dobra. Mladina tako odklanja — po večini — načelo demokracije, ker je to vera starih, ne za-veda pa se, da si je stari rod s težavo priboril demokracijo, ko je bil še mladi, in da razni nacionalni in socialni radikalizmi pomenjajo le še poslabšanje. Prav pa ima tista mladina, ki odklanja le formalno demokracijo in formalno svobodo ter zahteva dejanske izvedbe demokracije, to je strpnosti in priznanja življenja vsem in vsakomur. Prav ima mladina, ki trdi, da formalna svoboda ni dosti ali nič vredna, če ni kruha, prav pa imajo tudi stari, ki trdijo, da je najboljši kruh slab, če je ogrenjen s suženjstvom pod avtokracijo in z ne-svobodo.

Kljub fašizmom in radikalizmom drugih vrst, katerim ni mogoče odkreniti, da predstavljajo pretežno gibanje mladine, kljub vsej vročernosti in čisto tudi nesposobnosti bojevitosti novega rodu pa je treba vedeti: mladina je danes res nosilec nečesa novega. Le tisti stari programi, le tista načela in dejanja starejšega rodu bodo obveljala, ki so bila večno etično upravičena, ki so koreninila v človeku samem. Teh tudi prihajajoča mladina ne bo mogla zanikati. Propadla pa so že skoraj tista načela, ki so služila le za posameznike, le za posameznim skupinam, le za relativno kratko dobo. Mladina se je na vsem svetu, v Evropi, v Ameriki, v Aziji, v deželah s formalno priznano demokracijo in v deželah fašizma in diktatur, v deželah vlekakapitala in v deželah pričenjajoče se socializacije, povsod se je mladina že odrekla tistim zmotam starega rodu, ki so privedle do sedanjega položaja sveta. Ali je torej čudno, če mladina skoraj povsod in prav povsod odklanja načela liberalnega gospodarstva in to še celo tista mladina, ki jo je gospodarski liberalizem sam vzgojil? Mladina tukaj dela bolj instinktivno kakor razumno in na podlagi teorij, ker sama na svoji koži čuti, kako jo gospodarski liberalizem, ki dovoljuje največje izkoriščanje in socialna zapostavljanja, tudi njo samo izkorišča in zapostavlja.

Ne gre tu za tisto mladino, ki hodi po Rimu ali Berlinu po cestah v kričih uniformah in ki se v svoji naivnosti dá izrabljati za vsako stvar, tudi za tisto, ki njej sami škoduje, gre za ves val novega rodu. Ne podcenjujmo mladine! Čeprav prihajajo kakor v vseh razburkanih časih čisto do besede glasni radikali, vendar bodo tudi najnovejšo generacijo obvladali končno le tisti njeni ljudje, ki ne delajo z zagrenjenostjo v srcih, ne s slepoto v dejanjih, temveč se trudijo, da človeštvo rešijo ali da mu vsaj pomagajo. Res so najradikalnejši najbolj slinili, toda to so le heroldi, le trobentači, pravi duhovni voditelji novega rodu bodo drugi, ki jih čas sicer še preglašuje, ki pa bodo vendar prodrli s svojimi novimi silami. Res doživljamo sedaj nekako vesoljno ponovitev Edipovega kompleksa, ko sinovi pobijajo očete in mladi stare, toda to bo splashnejo.

Tedaj se bodo srečali tisti od starih, ki sedanjih razmer niso zakrivali in ki so se vedno borili proti njihovim vzrokom, z onimi izmed mladih, ki se pričenjajo sedaj boriti proti istim vzrokom. Iz te združitve poštenosti starih in njihovih očistnih izkušenj ter iz svežih idej, volje po dejanjih ter po uveljavljanju mladih bo šele nastala res nova doba človeštva. Ne bo popolna in ne bo za vedno zadovoljiva človeštva, vsebovala pa bo uresničene sanj starih in volje mladih: dejansko demokracijo mesto formalne, socialno pravičnosti mesto pravno zagotovljene, a neizvajane pravičnosti, resnično svobodo tekmovanja v ustvarjanju mesto privilegiranih proizvodnih prednostj, dejansko svobodo duha mesto sedanje zavisnosti duha od materialnih dobrin. In morda bo to srečanje tudi za dolgo preprečilo, da bi se še kdaj pojavil med mladimi in starimi tako usoden prepad, kakor je dandanašnji.

Matura - tortura

Odlični vzgojitelji nam piše:

Zrel biti je vse. (Kralj Lear 5. 2.)

»N. N. si je s samokresom končal mlado življenje, ker ga zaradi slabega pismenega uspeha niso pustili k ustni maturi.« — »A. J. je padla pri zrelostnem izpitu, zato je bila ližol.« — Tako in podobna poročila vsako leto beremo ob tem času in »nikogar ni, ki bi to premislil v svojem srcu.« A če premisli, ne more popolnoma obsojiti mladeniča 18 let, ki se umori, ker je naredil napake v latinščini, francoščini, srbohrvaščini in ker ni razrešil matematičnih nalog. Res ni prav ravnal, a še mnogo blaznejša kot nesrečni kandidati je bila šola, v kateri je živel in ki ga je pogubila v smrt. Blazno je bilo, da so ga bili njegovi profesorji spustili v sedmo, sedmo in osmo in potem še niso vedeli, ali je zrel ali ne! Če trezno, pravično sodimo, moramo reči: Če je kaj inkvizicija, je matura. Izpit, obdan z vsemi strahotami trenutnosti in mukami nenadnosti, je potreben, da se dožene, kar vsi tvoj profesorji že več let vedo, namreč, da imaš zrelost, ki ti jo je dvanajstletno šolanje nedvomno dalo. Zakaj drugače bi te lani ne bili smeli poslati v osmo in predlanski ne v sedmo. Ali torej velja izpit tebi, ali tvojim učiteljem?

Nič od tega, kar se zahteva pri pismem in ustnem izpitu, ne dokazuje »zrelosti« ali »nezrelosti« za višje poklice. Nesrečni, matematičnih nalog nisi zadel? Prav zaupno ti povem: Nikoli v poznejšem življenju ne bodo zahtevali, da razrešiš količkaj težko računsko nalogo! Najboljši sodnik, največji zdravnik, celo najslavnejši jezikoslovec ali bogoslovec ne potrebujejo vse svoje življenje od vse matematike drugega kot malo poštevanke in decimalni račun. Hauptmann sicer pravi: Poštevanke poznate; pa so reči še druge od poštevanke. So, a ne v življenjski matematiki! Sicer pa če pripadaš tistim devetim desetlinam vseh ljudi, ki za matematiko niso nadarjeni, vendar ne boš tako smešen, da bi šel za matematika ali za strojnega inženjerja. Noben minister, skoro noben nadzornik, noben tvoj profesor, razen edinega učitelja matematike, bi ne znal narediti niti ene tebi stavljenih nalog. Ti pa jih reši, ali pa živi strolo življenje!

A ne želi se na svoje učitelje! Saj ne vedo kaj delajo. Vedo že, a ne morejo drugače.

Nikoli nisem slišal, da bi si bila Goethe ali Kant priborila zrelostno spričevalo s posebnim izpitom, in z našim Levstikom veste, kako je bilo. Nekdaj se je tresel pred zeleno mizo Otto von Bismarck. Modra komisija mu je s težkim srcem priznala, podarila zrelost. Nekaj let kasneje pa je maturitetna komisija vsa začudena nezmožno spoznala, da je kandidat Bethmann Hollweg v

vseh predmetih vzorno zrel. Tragika človeške modrosti ni stila, da bo kdaj Bismarck železni, Hollweg pa leseni kancler! Koliko kapitalnih oslov je imelo pri maturi odliko, je splošno znana stvar tudi med nami.

Pa pravite: Vsaj spis iz materinščine izpišuje zrelost ali nezrelost kandidatov. Ne ne, prav nobena pisna naloga, dobra ali slaba, niti terna iz materinščine, prav nič ne dokazuje ne »zrelosti« ne »nezrelosti«. Poznam zdravnika, ki je rešil že nemalo bolnikov — pravijo, da dela čudeže — pa je bila njegova nemška zrelostna naloga »unter dem Hund«. Pa materinščina? Ali ne poznate onega govornika, ki zna mnogo kar očarati? Njegov maturitetni spis je bil »komaj zadosten«. Zakaj? Ker je bil nezrel? Ne, da je bil »zrel«, je izpričala prihodnost. A da je pisal komaj zadostno, je bil morda vzrok ponesrečen izbor izpitne teme: ni godila njegovi duševnosti. Da bi pa bil v stilu svoje moči slantiziral kaj drugega, za to je bil preplemenit; ergo »nezrel«. Zato je neredke pojav, da v mrzlični živčni prenapetosti vprav dober dijak rad popolnoma odpove: njegova poštena, plemenita duša se na natezalnici ne more orientirati.

Recite kar hočete: Zrelostni izpit v mnogih primerih ni nič drugega kot vadijanje za mlado človeško življenje. Vsi izprašujoči profesorji to vedo in skoro vsak izmed njih bi bil med tem rajši »trgovca z ribami«. Le kak cinčen med njimi si misli: Naj garajo, saj smo mi tudi! Tako si teši vest nemuzična mati, ko sili prav tako nenadajeno hčerko, da pretepa osovraženi klavir.

In končno: Koliko to stane! Ne izdam morda skrivnosti, če povem, da posebno nadzorovanje za časa mature stane 7—8000 Din (brez privatistov); to se pravi okoli 300 Din ali po položaju ministrskega odposlanca še več na dan, poleg redne plače. Ali ni to zlasti v dobi gospodarske krize več kot preveč? Kaj matura stane starše, ne računam. O psihinih pretresih ne govorim. Značilno je, da so najhujše sanje celo življenje, ki mučijo skoro vsakega intelektualca, sanje o maturi! Največji dobrotnik človeštva za Friderikom Spejem, ki je začel boj zoper telesno torturo, bo tisti, ki bo odpravil duhovno torturo gimnazijske mature.

P. J.

Novo ime za JRKD?

Beograd, 17. jun. l. Velik shod JRKD, ki je bil napovedan za 2. julija v Beogradu, je sedaj zopet preložen na dan 23. julija. 20. julija pa bo v Beogradu kongres JRKD, na katerem bodo po vesteh, ki so blizu sedanjemu vodstvu te stranke, razpravljali o spremembi naziva te stranke, o izvolitvi predsednika te stranke in podobnem.

Rjavo polt ustvarja NIVEA

CREME * OLJE

Oboje pospešuje, da vam polt potemni, a istočasno zmanjšuje nevarnost solnčarice. Zavadi Vas bodo za Vašo zdravo rjavo barvo. Toda pazite dobro: nikdar se ne solnčite z mokrim telesom, temveč si vedno prej vdrgnite NIVEA!

Nivea krema in Nivea olje sta nenadkriljiva in nedosegljiva, ker samo ta obojica vsebuje Eucerit.

NIVEA je poceni:
Krema Din 3,50, 6", 12", 25".

Londonska konferenca Valutno premirje

Washington, 17. jun. Z. Vesti angleškega iz- vora, da je dosežen sporazum med Anglijo in Ame- riko za valutno premirje, so sprejeli v Washingtonu z največjo rezervo in jih že tudi demantirajo. V krogu, ki so blizu Beli hiši, izjavljajo, da ni niko- mur ničesar znanega o valutnem premirju. Ameri- ška vlada ni stavila nobenih konkretnih predlogov in jih tudi ni prejela. Ameriška delegacija v Lon- donu pa sploh ni pooblašena, da brez predhodnega sporazuma s predsednikom Združenih držav Roo- seveltom kaj ukrene v tej smeri. Dalje naglašajo, da je predsednik Roosevelt proti vsaki stabilizaciji, ker se boji, da bi zaradi tega padle cene proizvo- dov in tečaj borznih papirjev. Te izjave z ameriške uradne strani so povzročile precejšnje komentarje, ker je sedaj položaj v tem vprašanju popolnoma nejasen. Vendar pa mislijo, da je demanti Bele hiše le taktična poteza, da se prepreči prevelika speku- lacija z dolarjem.

London, 17. jun. (a) Nasprotujoče si vesti o izročitvi nemške spomenice londonski gospodarski konferenci so zbudile veliko pozornost na hodnikih

konferenčne palače, ker se je izvedelo, da pred- stavlja to besedilo samo osebno mnenje Hugen- berga, ki ga je hotel predložiti gospodarski komisiji konference. Baj je soudeležen tudi dr. Schacht. Nemci so to spomenico že umaknili.

Pri razgovorih o finančnih vprašanjih so se de- legati Francije, Anglije in USA sporazumeli glede besedila o valutnem premirju. Besedilo so po kablu poslali v Washington v odobritev. Odgovora priča- kujejo v začetku prihodnjega tedna.

Konferenca za delo

Zeneva, 17. jun. (a) Komisija za znižanje do- lovnege časa je danes nadaljevala razpravo. Ko- misija je s 40 glasovi proti 25 sprejela izpreminje- valni predlog francoske vlade, po katerem naj bi se vprašanje o znižanju delovnega časa predložilo ne samo kot ukrep za pobijanje nezaposlenosti, temveč tudi kot sredstvo za to, da bi tudi delavci prišli do dobrot tehniškega napredka. Proti temu predlogu je glasovala skupina delodajalcev.

Zastoj v francosko-italijanskih pogajanjih zaradi Nemčije

Pariz, 17. jun. tg. Kakor poroča Havas iz Ri- ma, je nastal zastoj v francosko-italijanskih poga- janjih za sporazum, ki so se začela takoj po para- firanju pakta štirih velesil. Težkoče pa niso nasto- pile v pogajanjih samih, ki so bila pri zadnjem se- stanku med Mussolinijem in francoskim poslani- kom de Jouvenelom zelo prirčna in zavzela celo že zelo precizne oblike. Težkoče so nastale radi Nemčije, ki je zopet posegla vmes in ovirala delo. Nemčija je bila vznemirjena in se je bala, da se ne bi pakt štirih velesil eventualno izrazil na korist francosko-italijanske antante. Nemško občutljivost so povzročila pisma med Paul-Boncourjem in če-

škoslovaškim poslanikom Osuskim. Italija pa seve- da poskuša vse, da pomiri Nemčijo, že zato, da Nemčija ne bi preprečila ratifikacije pakta štirih velesil.

Radikalni poslanec Margaine, ki pripada vod- stvu stranke, je vložil v poslanski zbornici reso- lucijo, s katero se pozivlja francoska vlada, naj začne nova pogajanja z ostalimi članicami pakta štirih velesil, da bi se doseglo, da bi ta pakt pod- pisali tudi zastopniki Poljske in Male zveze. Fran- cija mora gledati na to, da bi okrepila svoj polo- žaj s tem, da pripusti k paktu tudi Poljsko in Male antanto.

Belgrajski procesi

Proti 6 komunistom

Beograd, 17. junija. l. Danes se je nadaljevala razprava pred sodiščem za zaščito države proti sedmim slovenskim komunistom. Državni tožilec je v svojem daljšem govoru naglašal, da je imelo delovanje obtožencev čisto komunistično obseleže, radi česar se torej ne more sprejeti njihova obram- ba, češ da je bilo delovanje le začetnega značaja. Pri vseh obtožbenih je obstajala čisto jasna zavest o vsem, kar so delali in so se torej vsi pregrešili zoper zakon o zaščiti javne varnosti in reda v dr- žavi. Njihova tajna ročna tiskarna je bila dobro skrita in z njo so tiskali razno komunistično li- teraturu. Ureditev te tajne tiskarne in ustvaritev dveh komunističnih celic, kakor tudi širjenje ile- galne literature čisto jasno karakterizira obtožen- ce, ki so vedeli, kaj delajo. Radi tega zahteva dr- žavni tožilec, da jih sodišče najstrožje kaznuje.

Odvetnik Miloš Pavlovič, ki zagovarja Antona Bajca in Alojza Beltrama, je v svojem krajšem go- voru orisal početje te mladine za nezrelo, nepre- misljeno, brez določenega cilja in prave zavesti. Obtoženi Bajce je sodeloval pri razmnoževanju teh letakov samo zato, da pomaga Alojziju Beltramu iz obupnega položaja. Alojzaj Beltram sam pa sploh ni sodeloval pri tem delu. Početje teh ljudi ni prijavil sam radi tega, ker je bil vmešan v zado- vno njegov brat Josip.

Naslednji odvetnik Bogoljub Jovanović, ki bra- ni Josipa Beltrama in Tomaža Brejca, je v svojem govoru poudarjal, da so bili pravi konspiratorji te komunistične akcije Purger in neki Kerl, ki nista na zatožni klopi, ker sta pobegnila v incenzstvo. Ona sta to mladino, ki sploh nima jasnega pojma

o komunizmu, zlorabila baš radi bede, v kateri so se ti mladeniči nahajali.

V istem smislu je govoril tudi dr. Ivan Sta- novnik, zagovornik Franca Jegliča, za katerega pravi, da ni bil nikdar komunist. Črke je vzel iz Jugoslovanske tiskarne le radi tega, ker se mu je smilil Josip Beltram, ko je bil na cesti brez vsa- kih sredstev. Črke je hotel tudi vrniti, pa so ga prehiteli dogodki. Dr. Stanovnik naproša sodišče, naj njegovega klijenta, ki je drugače hudo bolan, oprosti. V slučaju pa, da sodišče vseeno smatra, da je obtoženec kriv, naj mu odmeri najnižjo kazen.

Odvetnik Lebedev, ki zagovarja Kureta in Me- zgeca, je plediral v svojem govoru za oprostitev svojih klientov, ker nista delala komunistične pro- pagande.

Nato so posamezni obtoženci spregovorili še par besed v svojo zadnjo obrambo, nakar je pre- sednik senata dr. Bubanj sporočil, da se bo raz- sodba razglasila v sredo dne 21. t. m. ob 11 dopol- dne.

★

Beograd, 17. junija. Danes ob 10.30 je dr- žavno sodišče za zaščito države izreklo raz- sodbo v procesu proti Djordju Jovanoviću in tovarišem komunistom. Sodišče za zaščito dr- žave je spoznalo krive Jovanovića Djordja, Mi- trovića Stevana in Vukovića Radovana ter jih obsodilo prvega na 3 leta strogega zapor, ostala dva pa na 18 mesecev strogega zapor. Obso- jencem se vračuna prestani preiskovalni zapor. Obtožence Popovića Konstantina, Rajkovića Di- mitrija in dr. Markovića Šimo je sodišče opro- stilo od obtožbe.

Zadnje vesti iz Nemčije

Kje je gen. Schleicher?

Berlin, 17. junija. tg. »Matine poroča iz Curi- ha, da se general Schleicher nahaja v Švici in da je zastopnikom listov izjavil, da se nahaja v Švici na dopustu samo za par dni. Nato je orisal svoje osebne nazore o stalnosti narodno-socialističnega gospodarstva v Nemčiji v tem smislu, da ne veruje v trajnost sedanjega režima v Nemčiji. Nemška »Reichswehr« je ena izmed redkih korporacij, v katero hitlerijanstvo še ni prodrlo.

Z merodajne strani se sporoča o tem spora- zumu z generalom Schleicherjem: »General Schleicher se slejkoprej nahaja v Neubabelsbergu pri Peitzlamu in niti ni bil v Švici, niti nima na- mena potovati tja. Izjave, o katerih se piše, so po- polnoma izmišljene.«

Gömbös pri Hitlerju

München, 17. jun. Z. Davi je semkaj prispel madjarski ministrski predsednik Gömbös v poseb- nem letalu in takoj nadaljeval pot proti Berlinu. Ob treh se je sestel s Hitlerjem.

O potovanju madjarskega ministrskega pred- sednika Gömbösa v Berlin in o njegovem sestan- ku s Hitlerjem izjavljajo v uradnih krogih, da se je to potovanje že delj časa pripravljalo in je bilo sedaj izvršeno na izrečno željo Adolfa Hitlerja. Med Madjarsko in Nemčijo je treba namreč rešiti nekatera gospodarska vprašanja, ki pa so tako važna, da jih rešiti lahko samo šela obeh vlad. V opozicijskih, zlasti pa v legitimističnih krogih ve- rujejo, da je Gömbös odpotoval v Berlin zato, da prepreči za vsako ceno povratek Habsburžanov na madjarski prestol.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže bo se ponoči ali pa tekom nedelje prišlo hladnejše za- padno vreme, potem bo spremenljivo hladno vre- me, v prostih položajih viharji zapadni vetrovi.

Zadnje vesti iz Avstrije

Oboroženi S. A. oddelki koncentrirani ob avstrijski meji

Dunaj, 17. junija. tg. »Extrablatt« javlja sen- zacionalno vest, da pričakujejo pojasnitev o zad- njih bombnih atentatih. Z ozirom na to, da gre za državne interese prve vrste, se zaenkrat ne objavl- jajo nobena poročila policije o rezultatu poizve- dovanj proti narodno-socialističnim bombnim aten- tatorjem. Zvezni kancler dr. Dollfuss se je zvečer vrnil iz Pariza in so mu takoj predložili poročila policije.

Iz Innsbrucka javljajo, da S. A. oddelki stra- žijo bavarsko mejo napram Avstriji. Pred par dnevi so imeli celo strelno vajo ob meji, pri ka- terih so streljali tudi z avstrijske strani, vendar brez nabojev. Danes je bilo izpuščenih mnogo na- rodnih socialistov. Njihovi pristaši so jim pridedli živahne ovacije.

Belgrajske vesti

Beograd, 17. junija. Z odlokom finančnega ministra so določeni tečajji, ki veljajo od 15. ju- nija t. l. Na osnovi okrožnice carinskega od- dela je treba pristiti 28,5% premije tudi na avstrijske šilinge in grške drahme, pri katerih se ta premija doslej ni pristevala.

Beograd, 17. jun. Predsednik vlade dr. Milan Srskić je danes ob 11 sprejel zastopnike Lige slo- venskih narodnih organizacij železničarjev in bro- darjev.

Beograd, 17. jun. l. Tu se je osnoval sindikat zdravnikov kraljevine Jugoslavije. Ustanovil se je tudi začasni odbor z dr. Moatinom na čelu, ki bo vodil vse posle do prihodnjega običnega zbora.

Beograd, 17. jun. l. Za prometnega uradnika 9. pol. skup. je imenovan na železniški postaji Zalog Danijel Delkin.

Največji roj čebel

Metlika, 16. junija.

Ta in oni se rad pohvali s prvim, najzgodnejšim rojem čebel. Gosp. župnik na Radovici Anton Jerman se pa more pohvaliti z največjim rojem. Povprečno velja za jako močan tiati roj, ki ima 4 kg. Še takih ni prav veliko. Radovski gosp. župnik pa je imel te dni roj, ki je tehtal 5,33 kg. Čebel je bilo toliko, da bi jih eden precej velik kranjč niti držati ni mogel. Seveda: takole morda 200.000 živalic, čeprav niso velike, vendarle tudi nekaj prostora rabi. Roj je izšel iz »žnidaršica« na devet okvirov. V novem panju, kamor so bili ogrebeni, jim je bilo kar takoj treba odpreti pot v gornji del, ker bi se morale v pretečenem prostoru zadušiti, čeprav so dobile normalen moderen panj.

Če je veliko muh, smemo upati, da bo tudi dosti medu. Nekateri čebelarji so že začeli točiti in menda se precej dobro toči, kljub temu, da je vreme čebelarstvu letos malo ugodno. Seveda: ker je obilo vlage, zato je obilo zelenja in mnogo cvetja, zato pa čebelice tudi precej naberejo.

Kjer so čebele dobro prezimile, tam prav dobro obetajo. Žal je letos zima vzela nekaterim čebelarjem čez polovico panjev.

Čebelar nosi roj

V Lanišah pri Škofljici ima večji uljnak g. Ivan Bučar, vnet čebelar, ki so mu v nedeljo njegove čebelice dokazale, kako cenijo in spoštujejo svoje »mojstra«.

Zadnjo nedeljo 11. junija je g. Bučar oprezoval okrog uljnaka. Naenkrat se je dvignil v zrak večji roj. Skrbni čebelar je brž začel pripravljati za ogrebanje čebelic. Roj se je med tem sukal tam okrog. Naenkrat je matica sedla čebelarju na roko in za njo se ga je za roko takorekoč kar oklenil ves roj. G. Bučar je skušal nekaj časa držati levo roko po konci. A kmalu je omagal in jo začel pe-

stovati, ker je bil roj pretežak. Celo sesti je moral. Med tem je ena izmed čebelic pičila malega sinčka, ki je sedel nasproti atu. Prihitei fotograf je posnel čebelarja v objemu ljubeznivih čebelic.

Nato je g. Bučar kar lepo stresel ves roj v nastavljeni panj in roj je bil ogreben. Ves čas ni čebelarja niti ena čebelica pičila.

Vrlemu čebelarju moramo k takemu dogodku res čestitati!

Anton Starè v Mengšu 90 letnik

V torek, dne 13. t. m. je praznoval čil in zdrav 90-letnik rojstva na svojem gradu v Mengšu g. Anton Starè, senior znane narodne rodbine Staretove. To izredno dolgo življenjsko dobo je preživel slavljenec razen svojih potovanj, ki jih je v prejšnjih letih izvršil, na svojem rodnem posestvu v Mengšu, kamor se je njegov oče znameniti ekonom in podjetnik g. Mihael Starè preselil še v francoski dobi. Vsled svojega kremenitega značaja, svoje dobrohotnosti in ustrežljivosti je graščak Anton Starè visoko spoštovan v kamniškem okraju in posebno v svoji preljubljeni mengeški občini, za katero se je slavljenec v svoji moški dobi ponovno kot občinski odbornik uspešno udeleževal. Posebno mu je bil vedno na srečo razvoj krajevnega šolstva in nič manj zaslug si ni stekel tudi za izboljšanje okrajnih in občinskih cest. Slavljenec si je pridobil tudi veliko zaslug za župno cerkev, posebno pa pri zidavi novega župnišča, ker se je sicer izvršila pod njegovim vodstvom.

Tudi kot skrbnega in vzornega gospodarja ga imajo njegovi tržani v najboljšem in hvaležnem spominu. Pogostil je pred leti mengeški hrib, ki je bil pred 50 leti še gol in skalnat in ki nudi sedaj s svojimi lepimi nasadi Mengšanom priliko za najlepše sprehode. Slovilo je tudi krasen in velik grajski vrt, ki ga do danesnjega dne po njegovih intencijah oskrbuje grajski vrtnar. Občinskim siromakom je bil slavljenec vedno tudi skrben oče. Na predvečer tega izrednega slavlja mu je trška mengeška godba zasvirala zahvalno podoknico, mengeško pevsko društvo mu je zapelo v čast vrsto lepih narodnih popevk. Visoko spoštovanemu slavljenecu g. Antonu Starètu izražamo ob njegovi devetdesetletnici iskrene čestitke z željo, da mu Bog nakloni še nadalje uživati zdravemu in čilemu kakor do sedaj prihodnja leta.

Evharistični shod v Kamniku

V nedeljo, 25. junija bo v Kamniku evharistični shod in sicer za sledeče župnije: Gozd, Komena, Mekinje, Nevlje, Stranje, Tunice, Vranja peč, Kamnik z Radomljami in Šmarco iz Homške župnije. Na predvečer bo po vseh župnijah slovesno zvonjenje. Za nedeljo pa je določen naslednji sporred: Ob 9 dopoldne bodo evharistični govori za posamezne stanove in sicer za može v župni cerkvi na Šutni (stolni vikar gosp. Al. Košmerlj), za fante na Malem gradu (stolni vikar gosp. Jos. Košček), za žene v franciskanski cerkvi (prof. gosp. dr. Jos. Jerše), za dekleta pa na Žalah (superior gosp. Al. Pohar).

Takoj po govori se zberejo vsi verniki na Glavnem trgu pred Kamniškim domom. Nato bo prenos Najsvetejšega iz samostanske cerkve na pripravljeni oltar in sv. maša, pri kateri bodo peli združeni pevski zbori. Po sv. maši bo evharistični nagovor in posvetitev presv. Srca Jezusovega. Za tem bo procesija, ki bo šla po Maistrovi ulici, ob gasilnem domu in mimo Orožne hiše skozi mesto in Šutno do Rodeta, kjer se obrne in gre nazaj do župne cerkve. Tu bo blagoslov in pesem: Povsod Boga.

V procesiji gre vsaka župnija zase po določenem vrstnem redu. V slučaju deževja bodo vseeno govori po cerkvah in sv. maša na trgu, izostane samo procesija. V župni cerkvi v Kamniku bo na dan evharističnega shoda popoldne ob 16 molitvena ura pred Najsvetejšim in pete litanije presv. Srca Jezusovega.

Trta še ne cvete

Metlika, 16. junija.

Kadar črešnje zore, takrat trta cvete. Črešnje so se precej zakasnele, pa sedaj že vendar zore. Toda trta, ki je o Vidovem že ves vinograd opojila s svojim čudovitim cvetjem, letos komaj ta čas cvetja obeta. Pa kakor kaže, tega cvetja ne bo prav obilo, prav obilo torej tudi grozdja ne bo. Seveda: iz vode in hlada ne raste dobro vino. Pa če prav trta ne obeta najboljšega leta, pa kljub temu od vinogradnika veliko tirja. Naprej in naprej da bi stal v vinogradu in škropil. Posebno soparno vreme je za razvoj bolezni ugodno in torej trti škodljivo. Tako se bo letos porabilo več galice ko pretekla leta.

Izletnikom, ki bi si pozeleli, uživati opojnost trtnega cvetja, bo zato dana prihodnji teden ugodna prilika. Pa naj prihiti v nedeljo na zeganje na Lovkovo, ki leži sredi samih vinogradov, ali pa v Slamno vas, kjer »sveti« sveti Vid. Kdor bo prav nameril svoj korak, si bo mogel privoščiti tudi črešnje.

da se morejo in smejo proizvajati tudi pri cerkvenem koncertu v hiši božiji?

Jakob Gallus, — po nemško se je podpisoval za Handla, po slovensko se je pisal za Petelina, — v tedanjem humanističnem času pa so odličnjaki prestavljali slovenski imena na latinski jezik, in tako je Petelin postal Gallus, — ta Gallus-Petelin je naš slovenski rojak.

Kje je Gallus-Petelin doma? Nobenega dvoma ni, da je bil rojen na Kranjskem. »Handl dictus Gallus, Carniolus«, tako se podpisuje sam. Torej Petelin — Kranjec! Istotako se podpisuje njegov brat Jurij »Georgius Handeliuss Carniolus«. Že leta 1815 je izšla v Pragi knjiga »Allgemeines Künstler-Lexicon«, kjer se bere: »Händel Jakob, sicer tudi Händel tudi Gallus imenovan, imeniten glasbeni umetnik s Kranjskega, kjer se je poročil leta 1550.« Torej na Kranjskem in leta 1550 je bil rojen, in sicer dne 31. julija. Prof. Mantuani pa je dognal, da je bil rojen tukaj v Ribnici, kar trdijo tudi nemški glasbeni leksikoni. Zato se mu danes tukaj postavlja spominska plošča.

O njegovi mladosti ne vemo podrobnosti, a iz njegovih lastnih besedi se da marsikaj sklepati. Premožnih staršev ni bil, saj sam ni imel nikdar vidnega premoženja. Gotovo je prvi pouk dobival v ribniški šoli, ki je že takrat zelo cvetela; saj je imela Ribnica že okrog leta 1400 sedemrazredno gimnazijo, ki so jo ustanovili in vodili ribniški naddijakoni. Takrat je ribniško župnijo in naddijakono vodil naddijakon Andrej Majer, začetkom videti nekoliko popustljiv, pozneje pa hud nasprotnik sem prihajajočemu Trubarju in njegovemu luteranstvu. Lahko si domnevamo, da je on spravi mladega nadarjenega Gallusa v samostan v Stično, in odslej je hodil naš rojak samo po samostanih, kjer je poslušal ubrano petje in molitve, kar je napravilo nanj mogočen vtis in ga vzgajilo za odličnega katolika. Stiški samostan, takrat pod vodstvom opata Janeza Zeisla

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinsvo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvirni ovaj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHT OVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

STJ2-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Boj s kobilicami v Banatu

Vel. Kikinda, 16. junija.

Lani smo na tem mestu in približno ob tem času obširno poročali o nezaslišanem uničenju, ki so ga milijarde posebne vrste kobilic, podobnih marokanskih kobilic, povzročale po nekaterih delih Banata.

Marokanska vrsta kobilic že od nekdaj živi v Banatu, zlasti v njegovem severnem delu na bogatih pašnikih. Do predlanskega pa se ni nikoli pokazala v večjih količinah. Letos pa je že tretje, ko so roji kobilic tako narasli, da se je treba spustiti z njimi v borbo. Škoda, ki so jo povzročile kobilice lani v novobečeskem, velikokikindskem in novokanjiškem okraju samo na žitu, znaša 24.000.000 dinarjev. Škoda na pašnikih, kjer se najraje ugnezdi, tu ni niti vračunana.

Marokanske kobilice so srednje velikosti in imajo silno vztrajna krila. Lani se je zgodilo, da se je dvignil veliki roj kobilic, podoben črnemu oblaku, ki je zatemnil sonce sredi belega dneva. Dolg je bil ta roj približno osem kilometrov, širok 1—2 km, debel pa 150 m. Šum, ki ga je povzročal ta oblak kobilic, je bil, da se ljudje vplival porazujoče in zdaleč bolj strašno ko črni oblaki z gromom in točo. Koliko kobilic je bilo v tem oblaku, ni mogoče izračunati. Bilo pa jih je čisto gotovo milijarde.

Da se tudi letos ne bi ponovili lanskoletni dogodki, sta kmetijsko ministrstvo in kmetijski oddelek banske uprave v Novem Sadu ukrenila potrebne. Kmetijsko ministrstvo je votiralo vsoto 500.000 dinarjev v ta namen. Prav toliko je priložila tudi banska uprava Donavske banovine. S pripravljanim delom so začeli že lansko jesen. Najprej je bilo potrebno preiskati ogrožene kraje in na licu mesta ugotoviti v kolikem številu so kobilice v posameznih delih pustile jajčeca. Strokovnjaki-agronomi so jih po dobljenih podatkih na terenu uredili kartografsko po okrajih, obenem pa so ozemlje, ki je bilo groženo za prihodnje leto, zaznamovali z vidnimi znaki tudi na licu mesta. Izračunano je, da bi se na 3000 ha severnobanatskih pašnikov, kjer je bilo največ jajčec, letos zaleglo na stotine milijard kobilic.

Načrti so dozoreli čez zimo in na pomlad se je začelo z organiziranim delom v borbi proti ko-

bilicam. Po občinah so bili razglašeni spiski, koliko in kakšnih delovnih moči je potrebnih pri tem opravilu (ljudi, konj). Seveda je ljudstvo rado šlo na delo; saj je vedelo, da je vse to pripravljeno v njegovo rešitev. V banatski vasi Saján je bil pripravljen bogat arsenal za vojne priprave proti kobilicam. Sem so spravili 100 posebnih strojev z jeklenimi krtačami, 30 aparatov za metanje ognja, 50.000 kg petroleja, 20.000 kg mekin, 10.000 kg apna, 5000 kg sladkornega soka in 2600 kg arzenovih preparatov. Tehnično vodstvo pri tej akciji je prevzel profesor belgrajske univerze dr. Mihajlo Gradojević.

Kmetje so bili prepričani, da je letošnje neprestano deževje v mnogem škodovalo razvoju kobilic. Ko pa je v prvi polovici maja posebna komisija z dr. Gradojevićem na čelu prišla na teren, da začne boj z golazmijo, je ugotovljeno, da so jajčeca čisto zdrava in že v razvoju. Okrog 20. maja so se že pokazale prve kobilice, ki jih je bilo v par dneh že cele roje. Z delom je bilo treba takoj začeti. Že 25. maja je bilo vse pripravljeno. Uničevali so kobilice roje na tri načine: z mehaničnim uničenjem kobilic z zgornj omenjenimi stroji z jeklenimi krtačami, z metanjem plamena iz posebnih aparatov in s posebno kemikalijko snovjo (»uranija zelenilo« imenovali), ki jo privedejo iz arzenika in bakra. Metanje plamena je precej riskanten in težek posel. Prevzeli so ga tehnični oddelki vojnega ministrstva. Z delom so začeli 6. junija, povprečno od 4 zjutraj do 8 zvečer.

V stroji s krtačami vprežejo dva konja, ki ga potem vlečeta po ogroženem terenu. Dva in pol metra široka jeklena krtača pomori vse kobilice, ki pridejo pod njo. Ta način uničevanja prakticirajo predvsem na travnikih. Na njivah s pšenico seveda ni mogoč. Tu morajo kobilice na kemijski način z raznimi strupi, predvsem z zgornj omenjenim edinjem arzenika in bakra. Ogenj uničuje s posebnimi aparati, v katerih izgora petrolej in ki v obliki drobne pare izžareva iz bakrene cevi.

Tri tisoč ljudi že mesec dni uničuje kobilice. V par dneh bo delo končano. Potem se bodo ljudje zopet odpočili in živali prav tako. Pri delu namreč pomaga tudi 600 konj. Rezultati bodo gotovo pozitivni in verjetno je, da letos ne bo niti zdaleč onih rojev kobilic, ki so se kazali lani.

PRISTEN
MALINOVEC
brez umetnih barvil
(ustreza zak. predpisom)

ALKO d. z o. z.
Tel. 25-35 Ljubljana - Gosposvetska c. 13

Jakob Gallus-Petelin

(Govoril pri cerkvenem koncertu v Ribnici dne 11. junija 1933 dekan Anton Škubic.)

Dne 9. junija 1892, torej ravno pred 42 leti, je priredila Glasbena Matica v Ljubljani zgodovinski koncert v proslavo enega najodličnejših naših rojakov, skladatelja Jakoba Gallusa-Petelina. Bilo je to ob 300 letnem spominu smrti našega odličnega mojstra Slovenca, ki ga ves glasbeni svet za Palestrinom, Willaertom in Orlandom di Lassom prišteva k najduhovitejšim in najplodnejšim glasbenikom 16. stoletja.

Tri glasbene šole so v tistem stoletju posebno slovele: nizozemska pod Orlandom di Lassom, rimska pod Palestrinom ter benečanska pod Willaertom. Nemška glasbena šola se tem tem sicer ni mogla staviti kot enakovredno ob stran, daji je imela znamenitega glasbenika Hasslerja. Na Avstrijskem pa je med vsemi domačimi glasbeniki 16. stoletja najznamenitejši mojster svoje umetnosti ravno naš dični rojak, čigar spominu je posvečen današnji cerkveni koncert, s katerim bo velezaslužna Glasbena Matica pokazala veličino tega glasbenega talenta, Jakoba Gallusa-Petelina.

O življenju Jakoba Gallusa imamo še bolj malo izvestnih podatkov. Njegove skladbe so ležale do zadnje dobe zaprte po raznih arhivih in knjižnicah na Dunaju, v Berlinu, Monakovem, po Češkem itd. Največ gre zaslugu neumornemu raziskovalcu, letos umrlemu prof. Josipu Mantuaniju, da je zopet opozoril glasbeni svet na malone pozabljenega skladatelja. — kakor gre nevenljiva zaslugi Glasbeni Matici, da je v veličastnih koncertih, pri katerih peva nesmrtna Gallusova dela, prikazala našemu narodu veličino Gallusovega talenta.

Kdo pa je ta Gallus, naši ožji javnosti skoro neznan? Kdo, da morem in smem tudi v cerkvi govoriti o njem? Kaj so njegova dela,

(1566—1576), strogega katolika in protireformatorja, je bil žarišče pevske umetnosti v naših krajih.

Po priporočilu opata Zeisla je prišel Gallus v samostan Zwettl na Niževavstrijskem, odtam pa po priporočilu opata Rueffa v premonstratski samostan Bruck pri Znojmu. Nekaj časa je prepeval kot član dvorne opere na Dunaju, potem pa je prišel zopet v premonstratski samostan Zabrzdovice pri Brnu, kjer se je seznanil z olomuškim škofom Stanislavom Pawlowskim, ki ga je leta 1580 vzel v službo kot kapelnika pri svoji stolnici v Olomucu. Tam je vodil cerkveni zbor od leta 1580 do 1586. Ker mu tam zrak ni ugajal, ga je škof na njegovo lastno prošnjo odpustil z dekretom 26. julija 1586, v katerem ga tudi imenuje »Carniolus«, in ki v njem pravi, da ga odpušča iz službe, ker da želi videti svojo domovino in svoje sorodnike, »consanguineorum et patriae visendae desiderio ducto«. Torej je moral tukaj imeti še svoje sorodnike. Ali je takrat res obiskal svojo domovino, nam kronisti ne povedo. Jaz bi o tem dvomil. Zakaj še istega leta 1586 je prišel skozi Slezijo v Prago, kjer je postal kantor ali zborovodja pri cerkvi sv. Jana na Bregu, in kjer je nosil tudi naslov »Kantor pri kostele s. o. Jána na Brzechu«. Ta cerkev, v kateri je deloval naš rojak do svoje smrti, stoji še danes, pa je prezidana v stanovanje, sedaj Anenska ulica št. 210. Umrl je tam die IV. Idus Jul., to je po naše 12. julija 1591. Okoli cerkve je bilo svoje dni pokopališče, kjer so našega velezaslužnega rojaka položili k večnemu počitku. V posmrtno žalostinko pa mu je zapisal kronist:

»Hic situs Handeliuss modica requiescit in urna Pyramidum dignus, cui tegat ossa labor.

Tukaj počiva Petelin v rakvi neznatni, piramid vredni, da teža krije njega kosti.«

Dandanes seveda ni več najti groba, ki krije njegove ostanke, ker je zazidan. Vso svojo ostalino in vse pravice je Gallus zapustil svojemu bratu Juriju, ki se tudi podpisuje, kakor rečeno, kot »Georgius Handeliuss Carniolus« in ki se je bil že prej za stalno naselil v Pragi.

To je v kratkih potezah življenje našega slovenskega rojaka Ribničana, Jakoba Gallusa-Petelina. Ribniška mati ga je rodila, bratska zemlja češka pa hrani njegove ostanke. Glasbeni genij njegov pa obhaja še danes ves glasbeni svet.

V čem je njegova veličina? V njegovih nestetih in nesmrtnih glasbenih delih. Ako si ogledamo zbirko njegovih maš — 16 jih je samo v eni zbirki, ki v nji Gallus sam pravi, da so to le nekatere izbrane maše, »selectiores quaedam missae«, — ako pregledamo njegovo zbirko »Opus musicum«, ki obsega cerkvene skladbe za vse nedelje, praznike in sopraznike celega cerkvenega leta, — ako prelistamo zbirko njegovih madrigalov ali posvetnih skladb »Harmoniarum« in »Moraliae«, — potem se moramo čuditi njegovi stvariteljski moči. Nič manj kot 517 njegovih del je doslej znanih, koliko pa se jih je tekom stoletij poizgubilo! Priznan zgodovinar (Mantuani) trdi: »Številka njegovih kompozicij je tako visoka, da je razven Orland di Lassa noben glasbenik od leta 1550 do 1600 ni dosegel.« Skladal je za 2 do 10, tudi za 12, 16 in 24 glasov, ki se čisto delijo na več zborov obenem.

Gallus je predvsem cerkven skladatelj in vse njegove skladbe preveva strogo katoliški duh. Dasi je bilo takrat tudi po Avstriji mnogo pristašev protestantovskega novoverstva, je vendar ostal Gallus odličen katolik in se v njegovih delih prav nič ne kaže Lutrov vpliv, kakor odeeva v nemški glasbeni umetnosti. Vsa njegova dela dihaajo tudi pravega cerkvenega duha. On sam v svoji »Instruccio ad musicos«, v navodilu za glasbenike pravi: »Razvrstitev

Ljubljanske vesti:

Komisija za palačo Trgovske akademije

Ljubljana, 17. junija.

Nasi bralci so že obveščeni o najnovejšem konfliktu, ki je nastal zaradi višine nove in že napol dograjene palače Trgovske akademije, katere stavba je dosegla streho.

Danes ob 9 dopoldne se je sestala pri novi zgradbi Trgovske akademije uradna komisija, ki jo je sklicala banska uprava. Komisija je imela nalogo proučiti vprašanje, v koliko je nova stavba primerna z ozirom na okolico, to se pravi, v koliko kazi arhitektonski in reprezentančni vtis banske palače, ki je znatno nižja.

Komisij je predsedoval banski svetnik dr. Stefan Skubic, v imenu banske uprave pa je komisiji prisostvoval tudi ing. Črničec kot strokovnjak ter drugi zastopniki. Mesno občino so zastopali stavbni referent dr. Kodre, občinski svetnik Urban, ing. Mušič, društvo Trgovske akademije predsednik Jelenc, dalje ravnatelj Trgovske akademije dr. Pirjevec in ravnatelj Trgovske šole g. Gogala, dalje so bili navzoči: projektant nove stavbe ing. Šubic in zastopnika podjetja Ljubljanske gradbene družbe stavbenik Bricej in ing. Dimnik. Navzočni pa so bili tudi zastopniki sosedov kot mejasi.

Komisija si je ogledala vso stavbo in ugotovila, v koliko se dela že napredovala. Zgradba je že dosegla streho in tudi v notranjosti je izpopolnjen sten z opako že znatno napredovala, prav tako so v surovem stanju že izdelane nekatere zunanje stene. Vsa stavba je res nekoliko višja, kakor so sedanja banska palača, vendar pa banska palača ne bo prav nič zastajala, ko bo dvignjena.

Zastopniki banske uprave so stali striktno na stališču, da je stavba previsoka za Gregorčičevo ulico in Blewettovo cesto. Dalje so naglašali, da

bi trpela monumentalnost in dominantnost banske palače, ter so zahtevali, da naj se odreže zgornji del četrtega nadstropja, to se pravi mansarde. Niso zahtevali sicer odstranitve celega četrtega nadstropja, vendar pa bi tudi odstranitev vogala bistveno spremenila vso zunanost stavbe, ki bi potem pomenjala le arhitektonski torzo. Zahtevi zastopnikov banske uprave se je pridružil tudi zastopnik mestne občine ing. Musič.

Zahtevi banske uprave pa so oporekali zastopniki društva Trgovske akademije. Opozarjali so, da imamo v Gregorčičevi ulici že višje stavbe, ki so bile grajene, ko teh pomislekov še ni bilo. Fasada banske palače pa ne bi prav nič trpela na monumentalnosti in dominantnosti, ker ta fasada ni edinstvena, temveč je bilo v bivši Avstriji zgrajenih že več javnih stavb z enako stereotipno fasado. Poleg drugih razlogov, ki so jih zastopniki društva Trgovske akademije navajali, je tudi ta, da bi izvedba zahtev banske uprave delo le zadržala in stavba ne bi bila dovršena do 1. septembra. Tako so trgovski šoli že odgovodani njeni dosednji prostori in na jesen ne bo vedela kam, če palača Trgovske akademije ne bo dograjena.

Zastopniki društva Trgovske akademije so tudi poudarjali, da dela društvo že nad 10 let potrjujevalno za zgradbo te palače in da je samo z lastnimi sredstvi zbralo sredstva za stavbišče in ga darovalo državi. Društvo je spravilo tudi vso stvar v tek, tako da bo že letos pod streho. Poklicani čimtelji pa niso dali do sedaj nobene inicijative in sedaj, ko je delo že v teku, delajo le nepričakovane ovire.

Komisija je nato sestavila protokol o ogledu. O zadevi bo končno odločil g. ban dr. Marušič.

V ljubljanskem filmu

Se ljubljanski film. Čemu? I čemu, saj je vendar v teh pomladanskih dneh v Ljubljani toliko pisane živzava, če tudi naša kamera marsikaj ujame. Pa moramo pristaviti, da z našo kamero hodimo tam po cesti, nič nismo bili na vselemu (tj. kamera, tam je toliko, da bi bila premajhna). Samo po cestah hodimo in opazujemo svoje vrle ljubljanske in njihovo kretanje v sončnih in deževnih dneh, njihovo pet od senzacije do senzacije, njihovo tekkanje podnevi in njihovo gugalje in kolebanje ponoči. Senzacija napravi v Ljubljani, veste, nič ni lažjega. Koliko senzacije nastane, recimo, če se spušča konji. Že to dejstvo samo je senzacija. Druga senzacija: Konji dirjajo s prevrženim vzorom. Tretja: Zadenec ob stojnico in po blatu se zavale pomaranče, limone, črešnje, fige in druge neštete dobrote tega sveta. Četrta: Lastnica stojnice ugotavlja na prav tipičen način — dejanski stan, da spregovorimo po strokovnjaku. Peta: Konji se nekje ustavijo, sprežejo jih in odženo, kot priča žalostne igre ostane samo še napol polomljen voz. Tako imamo vsaj pet senzacij na daljavi enega kilometra, ne, ne, samo sto metrov in povsod derejo skupaj ljudje, vprašujejo, tolažijo, se smejejo, razlagajo in tako naprej. In tako imenitna senzacija!

*

Kljub vsej slovesnosti, vzvišenosti in svetosti pa žal moramo med take in podobne "senzacije" pristeti celo — procesijo sv. Rešnjega Telesa. To je pa menda za ljubljanski "firbec" en boljši stik. Žal, smo rekli, vendar tudi temu naša kamera ne more prizanesti. Kajti 95% ljubljancev ne gre "k procesiji", ampak gre "procesijo gledati". To je — po ljubljansko misleno — čisto razumljivo. V procesiji gredo same tercijalke in pa tisti, ki iz takih ali takih vzrokov morajo iti. Vendar se pa ravno to "spilča" pogledati. Le pojdemo, kaj takega res ni videti vsak dan! Pri procesiji so otroci, to znate, so lepe obleke, so cilindri, so visoki gospodje, sam ban, vojski s puškami, ki streljajo (to je nekaj bajnega), bogoslovi v lepih vrstah in ki znajo tako mlo prepevati, potem cerkveni dostojanstveniki, sam škof in potem še razna zastopstva in spet vojaki in oficirji, ja, vsemogoče je videti, tega pač ni mogoče izpustiti, to je vsako leto komaj enkrat! Da, vse vidi vrli ljubljčan, vse, samo enega ne, tistega, ki je središče procesije — Kristusa. Ko gre mimo, no, ta ali oni še poklekne, drugi pa še tega ne. Nikomur ne pride na misel —

Obleke „fresco“, sportne jopiče nabavite ugodno pri trvdki DRAGO SCHWAB LJUBLJANA

moja pa, katere sem se vedno držal, je, da se od cerkvenega reda, ki sem ga vedno za najboljšega smatral, nisem nikdar oddaljil in se tudi nikdar ne bom. — In vse to bodi povedano ne na mojo, ampak edino na nesmrtno čast in slavo božjo. Vajte, zdravi ostanite!

Zato je tem zajemljivejša, da je nasprotno protestantski mojster Erhard Bodenschatz v svojo zbirko „Florilegium portenses“, izšlo leta 1618, sprejel nič manj nego 19 znamenitih Galilejevih del. To je najboljši dokaz, kako zelo je zaslovel veliki mojster skoro po svoji smrti. Pravi! Saj je že ob njegovi smrti zapisal kronist:

„Hac tamen interea solatia mortis habebis. Quod tua laus nullo sit moritura die. To vsaj tolažbo imel boš po smrti. Slava da tvoja noben dan umrla ne bo!“

Lepote njegove glasbene umetnosti vam zaradi pičlo odmerjenega časa ne morem popisovati, pokazala vam jo bo velezaslužna Glasbena Matica s svojim koncertom. Rečem samo to: Gallus je sam svoj umetnik, ni učenec nobene tedanje glasbene šole. On etrinja v svojih delih tehniko benečanske, premiselnost nemške, kontrpunkt nizozemske, pestrost rimske, živahnost francoske, natančnost angleške šole, melodioznost in ritmiko svojo. Svečano-skrivnostno, za jedno mlo in prezorno plove ta glasba kot močivno kadilo v jasne višine. Izmed mnogih zgledov takšnega ganljivo-svetega izražanja bi navedel samo skladbi „O salutaris hostia“ in „Ecce, quomodo moritur justus“, glej, kako pravični umirajo, ki je skozi 100 let veljala za najodličnejšo skladbo tedanje dobe skoro po vsej Ev-

ropi. Pa saj boste čuli izvajanje njegovih del!

Mož, ki je umrl v lepi dobi 41 let, mož, ki je njegovo smrt obžaloval ves nabračeni svet, mož, za katerim so plakali prijatelji lepe umetnosti, mož, čigar pesmi so se še v 17. veku skoro izključno peale po cerkvah na Češkem in v Sloveniji, ta mož je v teku stoletij popolnoma izginil iz spomina. Njegove pesmi so utihlele in se preselile iz preletnih svetilšč in dvoran v zaprte predale zadublih arhivov in knjižnic. Kaj čuda, če tudi njegovi rojaki niso vedeli zanj! Tristo let po njegovi smrti pa je zaslužni pokojni profesor Matuani zopet odprl ta vrata in pokazal na njegova dela umetnosti. Glasbena Matica pa kaže v vsej lepoti ta veliki glasbeni genij, kaže neumrljive zasluge, ki jih ima naš rojak Gallus za našo domovino, za naš narod, za cerkev, vero in umetnost.

Danes hoče njegova dela pokazati tudi njegovim ožjim rojakom Ribničanom, vsaj v mali izbi. To niso posvetne pesmi, cerkvena molitev so, povita v pobožno umetnost. Današnje petje ni svetni koncert, ampak je pobožna prireditev, ki dviga naša srca k Bogu. Zato se proizvajajo v cerkvi, ki je vedno prijateljica in pospeševalnica prave umetnosti. Kot molitev naj velja današnji koncert, zato tudi točk ne odobravamo s kakim ploskanjem. Gallus je pevec glas božje, slavi božji naj velja tudi današnji koncert.

Prosim Glasbeno Matico, naj zapoje v slavo Boga, ki je dal tako moč in talente ljudem. Bog, ki naj mu služi tudi vsa umetnost, pa naj bogato blagoslovi njeno umetniško stremiljenje!

• Lichtenthurnov zavod. Vpisovanje v osnovno šolo učenk novink in drugih učenk bo 20 in 21. junija od 8 do 12.

• Pevcem „Ljubljane“. V ponedeljek ob 8 zvečer pevka vaja. Nujna udeležba.

• II. sklepna produkcija gojencev držav. konservatorija v Ljubljani bo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 20 v Unionski dvorani. Ta sklepna produkcija ima naslov violinskega koncerta. Ker izvaja celoten program absolutno visoke šole violinist Leon Pfeiffer. Pri klavirju bo spremljal g. Pfeifferja gojence klavirskega oddelka g. Gallatia. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, sedeži po 3, stojšča po 3 Din. Začetek ob 20 v ponedeljek zvečer v Unionski dvorani. Zaduja letošnja produkcija bo potem v sredo, dne 21. junija ravnotako v Unionski dvorani.

**Slamičeve pečenice — to se zna
bile so na semnu vsem povšeči
in prav s tako finimi postrežji
hoče Slamič gostom tudi zdaj doma!**

• Mestni socialnopolitični urad opozarja vse učence, dijak in dijakinje, da takoj vrnejo vse izposojene knjige, katere so prejeli na posodo za šolsko leto 1932-33.

• Na kresno nedeljo 25. junija bo ob 10 v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega 12, občni zbor „Svete vojske“ s predavanjem. Predaval bo zdravnik dr. M. Ahčin. Ob 16 pa bo cerkvena prodaja treznosti na Rožniku. Prijatelji iz mesta in okolice, pridite v obilnem številu v Rokodelski dom na Rožnik! — „Sveta vojska“.

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

ta vse vstale pleskarske in slikarske potreščine — ako hočete biti res zadovoljivo postreženi — kupujte le v trgovini.

„LUSTRA“ V LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetska 8 (poleg Slamiča). Tel. 2753
Pri večjem odjemu znaten popust.

• Violinski koncert absolventa visoke šole ljubljanskega drž. konservatorija Leona Pfeifferja bo v ponedeljek 19. junija ob 20 v unionski dvorani. G. Pfeiffer je koncem letošnjega šolskega leta dovršil najvišje violinske studije, ki so možne na našem zavodu ter se usposobil za koncertno umeštvovanje. Ima velik točen ton, je izredno muzikalen in živi skoraj izključno le svoji violini. Izvajal bo celoten program violinskega koncerta sam ob spremljevanju klavirja, kar oskrbi konservatorist Gallatia. Pfeiffer je iz šole prof. Šlaisa, znanega odličnega našega violinskega pedagoga. Sedeži po 5, stojšča po 3 Din so v predprodaji v Matični knjigarni.

• Pevski zbor Glasbene Matice. Vse člane vabimo na redni letni občni zbor, ki bo v ponedeljek 19. junija ob 20 v Hubadovi pevski dvorani. — Odbor.

Specijalistika za ženske bolezni in porodništvo

dr. Mira Fink

zopet redno ordinira

Telefon 3008. Gledališka ul. 7.

• Društvo za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih zobnih ambulatorijev ima svoj redni občni zbor v sredo 21. jun. ob 6 zvečer v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti in prav vljudno vabi, da se udeležijo zborovanja vsi, ki jim je pri srcu zdravje otrok, posebno pa stareše otrok, ki so bili v preteklem letu deležni zobozdravljenja v šolskem zobnem ambulatoriju.

• Živilski trg je postal zopet pester in živahen. Včeraj je bil ves Vodnikov trg zaseden do zadnje proste stojnice. Obilno deževje je celo gobane že izrinilo iz zemlje. Lepe jurčke so prodajale ženske po 3 do 6 Din merico. Lisičke po 2 Din merico. Ženske z Dolenjskega so prinesle dolgo vrsto polnih košaric rdečih jagod, ki jih nudijo po 6 do 7 Din liter. Borovnice, ki pa ne izgledajo še dovolj zrele, prodajajo po 3 do 4 Din liter. Vso dolgo stran ob Jugoslovanski knjigarni in ob semenišču so zavzele samo košarice z jagodami in gobami. Kupčija je bila prav živahna. Vmes ponujajo ženske tudi lepe smarnice, 3 šopke za dinar. — Obilo je na trgu tudi zelenjave, zlasti graha in salate. Grah v stročju je po 3—4 Din kilogram. Salatne glavice so po 50 par. — Krompirja prinašajo starega nava na trg, nudijo ga po 1,25 Din kilogram. Novega krompirja je tudi malo, prodajajo ga po 5 Din kilogram. Na Sv. Petru nasipu je bilo 15 voz starega krompirja, ki ga kmetje prodajajo po 1 Din na debelo. — Na perutninskem trgu je bila ogromna množina jaje in piščancev. Jajca so največ po 1,25 Din par, dobijo pa se tudi po 50 par eno. Boljša, izbrana jajca pa se po 75 par. Piščanci so od 30 do 35 Din par.

Zobozdravnik dr. Schweiger

ordinira od danes naprej

1/8—12 ure dop. in 2—1/6 ure pop.

• Številne tatvine v mestu. Žena trgovskega potnika Mimi Pavlič s Strme poti 8 je prijavila tatvino dveh zlatih prstanov v vrednosti 1150 Din. — Zasebnici Mariji Sugmanovi na Tržaški 23 je neznan tat odnesel iz stanovanja znesek 1642 Din, ki je bil v nezaklenjeni omari. — Strojnomu delovodji Slavku Senegačniku iz Aškerčeve ulice je nekdo odnesel kletki z dvema kanarčkoma, vrednima 350 Din. — Vinku Repežu, stražniku v pokojni, pa je nekdo odpeljal iz veže gostilne Weiss 1000 Din vredno kolo.

• Višek brezobzirnosti kolesarja. Do skrajno mučnega dogodka je prišlo v petek popoldne na Glincah. Prednica tamkajšnjega zavetišča je poslala 11 letno Milico Štrempelj s kolarico po nekih opravilih. Ko je deklica prišla na cesto, je pridrel v divjem diru za njo neznan kolesar, podrl deklico in jo potegnil kakšnih 5—6 metrov za seboj. Deklica je dobila lažje poškodbe po vsem telesu. Dogodek je videlo več oseb, ki so pričeli kričati nad kolesarjem, ta pa je hitro skočil na kolo in jo odkuril, ne da bi ga kdo mogel ustaviti. Deklico so izročili v zavetišče, policija pa poizveduje za brezobzirnim kolesarjem, ki je vso nesrečo zakrivil.

• Surovost brez primere. V bolnišnico so prepeljali 12 letnega dečka Stefana Kopača iz Novih Jarš, ki ga je neki M. K. ponoči tako surovo pretepel, da je deček še vedno nezavestno ter da je v skrajni nevarnosti za življenje. Dogodek preiskuje ježensko orožništvo. Kmalu za sinom Stefanom so prepeljali v bolnišnico tudi njegovo mater, 43 letno

Preskrbite se pravočasno!
Zavarujte sebe in svoje domače pri

„Karitas“

delavčevu ženo Antonijo Kopač. Tudi njo je nasilni M. K., ki je vdrl ponoči v stanovanje, tako zelo pretepel, da je dobila poškodbe po vsem telesu. Vendar pa njeno stanje ni tako zelo nevarno, kakor sina Stefana.

• Žrtev avtomobilske nesreče. V bolnišnico je prišel 45 letni Ignac Dormis, gostilničar v Kolodvorski ulici 24. Dormis se je 16. junija ponesrečil pri neli avtomobilski nesreči v Podčetrtku na Štajerskem, kjer je dobil hude poškodbe na glavi.

• Specialno izbiro modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

• Družajsko pranje svetlolikanje, šimenc, Kolodvorska 8.

IGNACIJ NA ROBE, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

„Raziskovalci sv. pisma“

Poleg adventistov se je v zadnjih letih začela pri nas širiti še druga ameriška sekta, ki se imenuje „raziskovalci sv. pisma“, po svojem pričakovanju in napovedovanju Kristusovega prihoda in tisočletnega kraljestva adventistom podobno, vendar v bisivnih točkah svojega nauka od njih različno. Početnik ji je ameriški trgovec Charles Tage Russell (1852—1916), njen sedanji voditelj pa ameriški državni pravdnik J. F. Rutherford. Sekta je z veliko požitvalnostjo ustvarila kar silajno propagandno organizacijo, ki ima posebno jugoslovansko sekcijo s sedežem v Mariboru („Svetonik“). Tu je sedaj založba knjig in brošur, ki se tiskajo v slovenskem, hrvaškem in srbskem (v cirilici) jeziku, odtod se vrši tih, pa zelo živahna in vsiljiva propaganda. Doslej je izšlo šest knjig in brošur v slovensčini; pet izmed njih je napisal sedanji voditelj Rutherford; poleg teh razpečavajo slovensko sv. pismo starega in novega zakona Britanske in inozemske svetopisemske družbe.

Pravkar je izšla informativna knjižica univ. prof. dr. Andreja Snoja: „Raziskovalci svetega pisma“. Kdo so in kaj uče. Nova ameriška sekta na slovenskih tleh (8*, 28 str. Ljubljana 1933). V prvem delu poroča pisatelj o duševnem razvoju sektnega početnika Russella, o njegovih zamislih božjega zveličavnega načrta, o njegovi literarni, propagandni in organizatorni delavnosti, o njegovi prikupljivi osebnosti; dalje o propagandnem delu po Russellovi smrti, o duhu sekte na jugoslovanskih tleh, o nje organizaciji in današnjem stanju. V drugem delu je dr. Snoj sestavil nauk nove sekte: v svojem nauku o Bogu zametava božjo troosobnost; v nauku o človeku taji neumrljost duše; čudno fantastična je eshatologija, t. j. nauk o poslednjih rečeh, o Kristusovem drugim prihodu in tisočletnem zemeljskem kraljestvu; odnos do cerkve je zelo sovražen. V kratki sklepni besedi podaja oceno nove sekte.

Nova sekta si je vzela ime „resnih raziskovalcev sv. pisma“, a vprav v razlaganju sv. pisma postopa brez metode, površno in samovoljno.

Dr. Snojeva knjižica je pisana mirno, stvarno in jasno. (Cena v knjigarnah 4,50 Din, po pošti 50 par več.) Dr. F. K. L.

Cerkveni vestnik

50 LETNICA CERKVE PRESV. SRCA JEZUSOVEGA V LJUBLJANI

V spomin na 50 letni jubilej posvečenja cerkve presv. Srca Jezusovega v Ljubljani se bo obhajala ob priliki praznika presv. Srca Jezusovega slovesna jubilejna tridnevna. — Začetek v četrtek 22. junija zvečer ob pol 7 s slovesnim blagoslovom. — V petek na praznik presv. Srca Jezusovega ob pol 6 jutraj pridiga, ob 6 slovesna sv. maša, katero bo imel g. stolni župnik dr. Tomaž Klinar. Zvečer ob pol 8 pridiga (g. misijonar Kerec), nato slovesne pete litanije z blagoslovom. Ta dan je obenem običajno celodnevno češčenje Najsvetejšega. — V soboto ob pol 6 jutraj pridiga, nato sveta maša z blagoslovom; zvečer ob pol 8 pridiga o zgodovini cerkve Srca Jezusovega. — V nedeljo ob pol 8 jutraj pridiga in pontifikalna sv. maša, ki jo bo daroval generalni vikar g. Ignacij Nadrah; ob 5 popoldne sklepni govor (gen. vikar g. Ign. Nadrah), nato slovesne litanije in zahvalna pesem. Slovesna sv. maša v petek ob 6 se bo darovala za vse rajne, v nedeljo ob 8 pa za vse žive dobrotnike te cerkve.

Duhovne vaje za meščanske gospe v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani se bodo radi ne predvidenih zaprek začele šele 1. julija zvečer in bodo trajale do 5. julija jutraj. Vodili jih bodo gg. misijonarji sv. Vincencija Pav. Prijave — ust. mene in pismene — sprejema vodstvo Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg 8.

Duhovne vaje za gospodične se bodo pričele v Domu Brezmadežne 4. julija zvečer (ne 1. julija, kakor je bilo v „Bogoljubu“ pomotoma objavljeno). Konfale se bodo 8. julija jutraj; za gospe od 15. do 19. julija. Pisite na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

Zahvala.

Podpisani sem prejel od Hranilne posojilnice „Moj Dom“ v Ljubljani. Tržaška cesta 31/L, hranilno posojilo, s katerim sem si posojil na Bregu pri Plutju lasten dom, in izročam tem potom vodstvu, zadrage molo zahvala za solidno in točno poslovanje.

Zadrugi „Moj Dom“ lahko vsak popolno zaupa in jo vsem tople priporočam.

Marinčič Josip, Breg pri Plutju

Naše dijaštvo

Duhovne vaje za srednješolce v Domu duhovnih vaj v Ljubljani se bodo pričele, kakor smo že vsem priglasenim sporočili, v torek 20. junija zvečer. Duhovne vaje bodo zaključili nekoliko prej, tako da se bodo vsi udeleženci lahko udeležili tudi svojih šolskih proslav sklepa šolskega leta. Prepozno smo namreč zvedeli za spremembo omenjenih proslav, da bi mogli naše duhovne vaje preložiti na drug, primernejši čas. Pridite gotovo vsi! — L. T.

Poizvedovanje

Zgubila sem srebrni obesek Marije Brezmadežne. Ker mi je drag spomin na pokojno mamo, vljudno prosim najditelja, da odda proti nagradi v upravi „Slovenec“.

Prijeta vlomilca iz domžalske okolice

Ljubljana, 17. junija.

V domžalski okolici se je pred tednom dni zgodilo več nenavadnih vlovov in tatvin, ki si jih prebivalstvo ni vedelo razlagati. Vlomilci so vdirali v hiše izključno le ob belem dnevu in sicer najraje dopoldne, ko ni bilo nikogar v hiši. Tako je bilo vlomljeno dne 6. junija pri Martinu Orešku v Gorjušah, kjer so vlomilec odnesli več zlatnine in nekaj drugih predmetov v vrednosti okrog 1500 dinarjev. Dne 13. t. m. pa je bilo vlomljeno pri Mariji Pengov v Zaborštu in odneseno zopet več zlatnine in perila v vrednosti okrog 2000 Din. Zgodili pa so se še drugi vlov, ki so bili izvedeni na enak način.

Te dni pa je stražnik opazil na Celovški cesti v Ljubljani neznanega človeka, ki se mu je zdel sumljiv. V naglici je napravil pri njem preiskavo in našel v žepih na svojo začudenje mnogo zlatnine. Možkarja je seveda aretiral. Izkazalo se je, da je fant 24 letni Franc Ambrožič, doma iz Ribnega. Fant je najprej trdil, da je ta zlatnina dedi-

šina, ki jo je dobil po materi iz Salzburga. Policija pa je ugotovila, da je to prav tista zlatnina, ki je bila ukradena Mariji Pengov v Zaborštu. Policija je našla tudi kovčeg. Poklicali so v Ljubljano okradenke, ki je na svoje veselje res spoznala v najdeni zlatnini njej ukradeno blago. Pri tatu pa so našli tudi nekaj predmetov, ki so bili last Oreškovega sina. Fant je moral torej priznati tudi prvi vlov, povedal pa je, da ga je napravil v družbi s 23 letnim Ivanom Plajvesom z Golnika. Plajvesa pa so že nekaj dni poprej aretirali šepanjski orožniki zaradi drugih tatvin. Zlatnine, ukradene pri Orešku, policija ni mogla najti. Ambrožič trdi, da sta jo deloma prodala, deloma pa zavrnila. Pač pa je rešena vsa zlatnina Pengovove in sicer 16 zlatih in 4 srebrni predmeti.

Policija je Ambrožiča zadržala tudi zaradi drugih tatvin v domžalski okolici. Ambrožič pa vse druge vlove in tatvine taj, čeprav so bili izvedeni v istih dnevih in na enak način, kakor ta dva, ki ju prizna.

Koncert v Radovljici

Ljubljanska pevka zveza priredi danes ob 20 v Ljudskem domu svoj koncert s sodelovanjem radovljiškega cerkvenega pevskega in orkestralnega zbora, ki je v članjen v ljubljanski Pevski zvezi. Na sporedu so pesmi in orkestralne točke odličnih naših skladateljev kakor Aljaž, Foerster, Premrl, Puš, Tomc, Jereb, Vodopivec, Ipavec, Ocvirk. Vsi prijatelji lepe pesmi iz Radovljice in okolice iskreno vabljeni.

Slovo bolgarskih inženjerjev

Belgrad, 17. jun. I. S snočnim brzovlakom ob pol 12 so odpotovali iz Beograda v svojo domovino bolgarski inženjerji, ki so se za bankoštne praznike udeležili kongresa Federacije slovenskih inženjerjev v Belgradu in so po kongresu napravili izlet po vsej državi. Bolgarskim inženjerjem je včeraj popoldne priredila Liga žena za svobodo in mir v hotelu »Srpaki kralji« čajanko, katere se je udeležil tudi bolgarski poslanik na našem dvoru Ivanov z vsem osebjem poslaništva, dalje še presbiterja Gjurovič in g. Ika Novakovič, še protokolarna zunanjo ministarstva, ter predstavniki raznih humanitarnih, kulturnih in prosvetnih društev.

Zborovanje Zveze hranilnic

Sarajevo, 17. jun. V slavnostni dvorani tukajšnje mestne hranilnice se bo jutri 18. t. m. vršila skupščina Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije. Obenem s tem zborovanjem se odpre tudi razstava propagandnega materiala jugoslovanskih, poljskih in češkoslovaških občinskih in mestnih hranilnic. V teku današnjega dne so prispeli v Sarajevo zastopniki banovinskih in občinskih hranilnic iz vse kraljevine. Na zborovanju bodo razpravljali o zakonu o hranilnicah, ki je že izdelan in so ga vse hranilnice že poprej dobile v proučitev. Govorili bodo tudi o potrebi ustanovitve posebnega časopisa, ki bi periodično izhajal in gojil smisel za varčevanje med prebivalstvom. Časopis bo imel nalogo vrniti prebivalstvu, posebno malemu vlagatelju, znanje v hranilnice, ki so edina podjetja brez spekulacijskih namenov in ki edine teže za tem, da obrnejo domači kapital v komunalne svrhe.

Od leta 1813
odličen
bel šifon

Koledar

Nedelja, 18. junija (2. pobinkoština nedelja); Marko in Marcellin.
Ponedeljek, 19. junija: Gervazij in Protazij.

Novi grobovi

† V Račah je družini Biedefeld pred tremi tedni umrla 22 letna hčerka Micička. Podlegla je zastrupljenju krvi. V nedeljo, dne 11. junija pa je šla še 19 letna Režika za njo. Obe sta bili pred smrtjo prevideni z zakramenti za umirajoče. Svetila jima večna luč, žalujočim domačim naše iskreno sočutje!

Osebnosti

— Diplomirana sta bila 16. junija na pravni fakulteti ljubljanske univerze Turk Mirko iz Celja in Vogelnik Adolf z Dunaja.

— Spremembe v železniški službi. Premestjeni so uradniki VIII. položajne skupine: inž. Golob Janez, pristav, od progovne sekcije Jesenice k progovni sekciji Ljubljana glav. prog. IX. položajne skupine: Pretnar Jakob, tehnični uradnik, iz kurilniške izpostave Pragersko v kurilnico Maribor; X. položajne skupine: Zupančič Josip, pomož. prometnik, iz Save v Mirno peč; uradniška pripravnikinja: inž. Bartenjev Dimitrij, od gradbenega oddelka ravnateljskega Ljubljana, k progovni sekciji Jesenice; inž. Sluga Janez, od gradbenega oddelka ravnateljskega Ljubljana, k progovni sekciji Novo mesto; zvaniki I. kategorije: Jereb Jožef, prometnik zvaniki iz Mirne peči v Skofljico; zvaniki II. kategorije: Godec Jernej, Sitar Jožef, desetarja iz kuriln. izpostave Pragersko v kurilnico Maribor; Kokalj Frančišek, kmetnik iz Domžal v Sv. Rok-Lupinjak; Dimnik Ivan, Fležar Anton, Jelnikar Ivan in Višnjevcar Anton, zavrata iz Zaloge v Ljubljano glav. kol.; imenovana sta uradnika VIII. položajne skupine: za revizorja strojev Vičič Marija in kurilnici Ljubljana gl. kol. in za strojnega nadzornika; Tuma Josip v kurilnici Ljubljana gor. kol.; nameščena sta: za uradniškega pripravnika Miklič Nikolaj v Logatec; za zvaniki II. kategorije Vilfan Janez, pri progovni sekciji Ljubljana gor. dol. prog.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v poveljstvo belovarskega voj. okrožja konjeniški poročnik Božidar Blažič, na službo v 5. planinskega polka sanitetni poročnik IV. razreda Vladimir Picelj; na službo pri referentu inženjskega poveljstva V. armijske oblasti inž. podporočnik Milan Poh; za vršila dolžnosti upravitelja skladišča IV. oddelka voj. tehn. zavoda inž. podporočnik Alojz Rauhekar; za vodnika 5. pp. pch. podporočnik Dragoslav Feliks; za vodnika 1. divizijske 8. topn. polka topn. podporočnik Srečko Brana; za vodnika 3. čete 1. bataliona tel.

Zobe lahko kupite

- pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zobje izpadajo zaporedoma: koliko-krat samo zaradi zobnega kamna! Iz opnenih soli, bakterij in glivic se naredi nevarni zobni kamen. Če ga o pravem času ne odpravite, Vam omaja zobe. Odvrnite to nevarnost — s Sargovim Kalodontom! Pri nas imo samo Sargov Kalodont v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi. Pravilna zobna nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

polka inž. poročnik Božidar Bauer; na službo v štab poveljstva rečne flotile na kr. remorkeru Cer poročnik fregate Avgust Grošelj; za vršila dolžnosti poveljnika 2. hidroekskadrile poročnik bojnega broda II. r. Franjo Flego; za vršila dolžnosti poveljnika 25. hidroekskadrile poročnik fregate Olmar Krepel; na službo na kr. torpiljarko »T 6« poročnik korvete Branko Bielič; na službo k intendantu pomorskega arzenala int. podpor. Franjo Martinis; za poveljnika 2. čete belgrajskega orožniškega polka orožniški kapetan I. r. Ivan Srdoč in za poveljnika 1. skopske čete vardarskega orožniškega polka orožniški major Božidar Lopašič.

Ostale vesti

— Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije ima v sredo 21. junija 1935 pop. ob pol 3 v posvetovalnici jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, svoj redni letni občni zbor. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev letnega računa. 6. Volitev odbora. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob določenih uri zaradi nezadostnega števila navzočih članov ne bil sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil, pol ure pozneje vršil drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez ozira na število navzočih članov. Odbor.

— Zenska realna gimnazija uršulink v Ljubljani. Vpisovanje za sprejem v I. razred se vrši dne 20. in 21. junija od 8 do 12 v uršulinskem samostanu. S 5 Din kolkovani prošnji naj se priloži šolski izkaz o dovršenem 4. razredu osnovne šole ter krstni list. Sprejemni izpit bo 23. in če treba, tudi 24. junija ob 8 zjutraj. Učenke, ki nameravajo stanovati v uršulinskem zavodu, naj se zgledajo pri predstojništvu, da ondi zvedo plačilne in sprejemne pogoje.

— Na II. drz. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljane) se sprejemajo prijave za polaganje sprejemnega izpita v prvi razred dne 22. t. m. ob 8 zjutraj. Sprejemni izpit se pa vrši 23. t. m. ob 8 zjutraj. Obenem s prijavo je treba prinesiti s seboj zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list in kolek za 5 Din. Tiskovine za prijavo eo na razpolago na zavodu samem.

Drogerija GREGORIC, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Občinske zadeve iz Ribnice. Razrešeni so: župan Ivan Novak, posestnik in pek, Ribnica; njegov namestnik Malešič Anton, posestnik, Gorenja vas; svetovalci in odborniki: Tekavec Tomaž, posestnik v Hrovači, Skrabec Ivan, posestnik in invalid v Hrovači, Klun Franc, grajski službenec v Ribnici, Bolha Jože, posestnik v Gorici vasi, Drobnič Ivan, posestnik v Gorici vasi, Petek J., posestnik v Otavcih. — Nanovo so imenovani: župan Klun Ivan, trgovec, Ribnica; županov namestnik Peterlin Filip, trgovec, Ribnica; svetovalci in odborniki: Rudež Anton, graščak v Ribnici, Pakiz Emil, krčmar in trgovec v Ribnici, Tanko Anton, krčmar v Gorici vasi, Knava Anton, krčmar v Otavcih, Jecelj Peter, trgovec in posestnik v Hrovači, Peček Janez, posestnik v Hrovači, Drobnič Franc, posestnik in bikorejec v Gorenji vasi.

— Razrešen je kot odbornik občine Mozirje trg. g. Anton Lekše in na novo imenovan Matija Skruha, gostilničar v Mozirju. Gostilničarji se sedaj ne bodo mogli pritoževati, da so premalo zastopani v občinskem odboru, saj so od devetih odbornikov štirje gostilničarji.

— Upraviteljstva osnovnih ter ravnateljstva mestanskih in srednjih šol opozarjamo, da se vrši v četrtek, dne 22. junija, ob 9 prenos Vidovdanske proslave, ki jo bo oddajala I. drz. realna gimnazija v Unionski dvorani v Ljubljani. Na programu, ki

obsega 17 točk, je govor o pomenu dneva ter pev. ske točke, deklamacije, dvogovori, solo za čelo in igra mladinskega orkestra na orglice. Pred oddajo bo spregovoril zaključno besedo predsednik šolskega odbora g. prof. Leopold Andrež.

— Slavnostni kongres JCL. Dne 29. t. m. ob 20.30 se bo vršil v »Narodnem domu« v Ljubljani slavnostni kongres jugoslovansko-češkoslovaških in češkoslovaško-jugoslovanskih lig, ki se ga bodo udeležile domače in češkoslovaške lige pod vodstvom zadevnih zvez. Dne 30. t. m. je »delovni« dan lig, ki je namenjen konkretnemu delu za tesnejše sodelovanje med Jugoslavijo in Češko-slovaško.

Dne 2. julija po osmi sv. maši

v dvorani Katoliške doma

v Ljutomeru

ZBOROVANJE FANTOVSKIH MARIJANSKIH KONGREGACIJ

iz domače in sosednih dekanij

Fantje in mošje, ta dan v Ljutomer, da se poklonimo Mariji, dobimo novega poguma za napredek katoliškega gibanja

Katoliška akcija v Ljutomeru

— Četrtnska vožnja v Krusevac. O priliki proslave 100 letnice osvobodjenja Krusevca od Turkov je dovoljena četrtnska vožnja na podlagi legiti-macij, ki se dobe pri Putniku, Ljubljana, Gajeva ulica.

— Internat za dijakinje raznih šol. — Zavod šolskih sester v Mariboru naznanja da bo imel v novem šolskem letu v svojem internatu posebne oddelke za dijakinje raznih mariborskih šol ter jim nudi poleg popolne oskrbe tudi pomoč pri študiju in nemško, ozir. francosko konverzaciji. Otvoril bo tudi 5 mesečni in celoletni tečaj za pouk v nemškem jeziku.

— Romanje k Materi na Ptujsko goro priredi v nedeljo 25. t. m. škofijski odbor K. A. v Mariboru. Romanje je namenjeno za fante in može iz sodnih okrajev Maribor desni in levi breg, Slov. Bistrica, Ptuj in Ormož. Udeleženci, ki pridejo z vlakom, izstopijo na postaji Sv. Lovrenca na Dravskem polju ter se do pol 8 zbero pri farni cerkvi Sv. Lovrenca na Drav. polju, od koder se podajo v procesijo na Ptujsko goro. Oni udeleženci, ki pridejo naravnost na Ptujsko goro, gredo v procesiji naproti do vznožja Ptujске gore, kjer se procesiji priključijo. Ob pol 10 pridiga (Kolenc Franc, tajnik K. A.) ter sv. maša. Po maši na pro-

CRIKVENICA

Največje kopališče na Jadranu, 4½ ure vožnje od Zagreba via Plase. 30 hotelov in pensionov. Letos velike slovesnosti in znatno znižane cene. Informacije in prospekte pošilja Lječilišno povjerenstvo in sami hoteli.

Pens.-Rest. VILA RUŽICA 35 sob. Vis-à-vis obala. Prospekte in pojasnila pošlje na zahtevo uprava. Cena v predsezoni 65 — 80 Din. Pens.-Rest. TRIGLAV. Popolna oskrba od 60 — 75 Din

Komfort. Snažnost. Solidnost.

Hotel-Pension »LJUBURNIA«. Vis-à-vis kopališča in v bližini kopališkega parka. Moderno opremljene sobe. Popolna oskrba 65 — 85 Din

Pens.-Rest. MORAVA. Dobra in mirna meščanska hiša. Popolna oskrba 60 — 70 Din

Pens.-Rest. ZELENKAJ. Tik ob morju blizu obale. Popolna oskrba 60 — 65 Din

Restavracija VINODOL. Izborna domača in dunajska kuhinja. Vsak dan sveže morske ribe. Izvrstna domača in dalmatinska vina. Shajališče gurmanov. Prehrana 40 Din

piešťany (CSR)

Svetovno reuma-kopaliste

Pojasnila:

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

storu pred cerkvijo cerkveno zborovanje, na katerem govori dr. J. Jeraj in dr. F. Vatovec iz Maribora. Ob 2 pop. kratka poslovilna pobožnost in odhod. Zavedni možje in fantje, člani Marijinih družb in drugih cerkvenih organizacij, udeležite se romanja v velikem številu.

— Skupina ameriških izletnikov, ki jo spremlja naš rojak iz Clevelanda, g. Avgust Kollander, se je včeraj 17. t. m. vkrcala v New Yorku na francoski brzoparnik »Ile de France«. Ti izletniki bodo prišli v Ljubljano v nedeljo, dne 25. t. m. z jutranjim brzovlakom z Jesenice.

— Gasilno društvo jablanske doline je postavilo lastni dom in kupilo tudi motorno brigalno. Da poplača še ostanek dolga, je v nedeljo 11. t. m. priredilo veselico, ki je imela dober uspeh. Vsem, ki so k temu pripomogli se najlepše zahvaljujemo, predvsem Kmetijski zadrugi in Smartnem, ki je dala lepe dobrote (do 20 kom.), in še v denarju. Ker je pri tej priliki nastala neljuba pomota in zmotna glede dobrotov, češ da je v zavrtku bilo kamenje, kar ni bilo res, so radi tega nesporazuma prišle v javnost vesti, da so dobroti bili slabi. Zato tem potom resnici na ljubo javnosti pojasnjujemo, da ne bi vsled tega trpel ugled zadruge in njenega poslovanja. — Pavel Bric, predsednik. — Lavrič Anton, tajnik.

— Pri išiasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef-grenčice«, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omejujejo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef-voda« tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Razglas. Uprava »Vzajemne pomoči« reg. pom. blagajne v Ljubljani pozivlja vse one člane, ki menijo, da imajo pravico do izhlačila posmrtnine po zavarovancu, naj to radi ureditve zadeve javijo najkasneje do 1. julija t. l. ter predložijo uradni mrljski list o resnici smrti zavarovanca in zavarovalnico polico. Poznejših prijav se ne bo upoštevalo. Obenem se obvešča članstvo, da se pisarna preseli te dni na Miklošičevo cesto 16-II. Načelstvo.

— V Službenem listu št. 49 od 17. t. m. so objavljene »Izpremembe in dopolnitve v uredbi o prometu in kontroli strupov«, dalje »Prepoved uvoza, tranzita in prometa krompirja iz Avstrije«, »Objave banke uprave o pobiranju obd. trošarin v l. 1933« in »Uvoz krompirja v republiko Českoslovaško«.

— Sprejem gojencev. V službenem vojnem listu št. 19, na strani 847—862, so objavljeni razpisi o sprejemu gojencev v Strokovno podčastniško šolo (bivša Brodarska podčastniška šola), dalje v Topniško podčastniško šolo v Cupriji, in Inženjersko podčastniško šolo »Kralja Petra Velikega Osvoboditelja« in v Podčastniški eskadron konjeniške šole (preje konjeniška podčastniška šola v Zemunu). Reflektanti ne smejo biti za prvo navedeno šolo mlajši od 16 in ne starejši od 19, za ostale šole pa ne mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Ostali pogoji so razvidni iz gori navedenega službenega vojnega lista, ki je interesantom na razpolago pri pristojnem voj. okrožju in na vseh orožniških postajah.

— K požaru na Grosupljem. Tovarna motvoza na Grosupljem nam z ozirom na netočne vesti o požaru v njeni tovarni poroča, da je pogorel samo en oddelek tovarne za motvoz, medtem ko je ostala vrvarna nepoškodovana in obratuje dalje. Ker ima tovarna v skladiščih dovolj zaloge motvoza, katere je ostala nepoškodovana, sporoča, da bo izvršila svojim odjemalcem poleg naročila za vrvarsko blago tudi naročila za motvoz in se zato svojim odjemalcem toplo priporoča. Popolno obratovanje se bo obnovilo najbrže v par mesecih.

— Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg), knjigarna, trgovina s papirjem in pisarniškim priborom, priporoča svojo bogato zalogo vseh predmetov, ki spadajo v knjigarniško in papirno stroko. Zato Vam Nova založba lahko ustreže ob vsaki priliki, posebno ako iščete primernih spominskih ali godovnih daril.

— Književne novosti. Ing. Drago Mattanovich, Električni 1. Osnove in stroji (Kosmos) vezano 30 Din; Zbirka svetih obredov za ljubljansko in lavantinsko škofijo vezano 100 Din; Dr. p. Roman Tominec, Dnevi v Bogu — knjiga misli in življenjskih nadgradn, za vsak dan v letu, rdeča obr. 20 Din, zlata 30 Din; Silvij Sardenko, Marijine pesmi v Marijinih praznikih 7 Din; Danilo Gorinšek, Majdine pesmi — pesmi za deco vezano 10 Din; dr. M. Škerlj, Pomen trgoveškega registra 4 Din; Ernest Tiran, Dušica — mladinska povest, vezano 20 Din; May Karel, Satan in Iškariot II. knjiga 2. zvezek 13 Din; Kunc T., Toaleta — najnovejša strokovna knjiga za prikrejevanje damskih oblek, vezano 120 Din; »Planinski Vestnik« — jubilejna številka ob 40 letnici slov. plan. društva 12 Din; D. S. Merfeldovski, Leonard da Vinci, zgodovinski roman v dveh zvezkih 90 Din, vezano 120 Din; dr. Iv. Matko, Problem stigmatizacije v medicinski luči 40 Din; ing. A. Stebi, Brezposelnost in gospodarska kriza — nekaj misli za pravilno rešitev največjega zla današnjega časa 5 Din. Vse te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečenem pritisku, odebelelih letih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem irnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz-Josef-grenčice« vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

Mariborske vesti:

Važna odločitev

Maribor, 17. junija.

Po še veljavnem zakonu o družbah z omejeno zavezo je morala znašati osnovna glavica najmanj 20.000 avstrijskih predvojnih kron; pri nas tedaj po razmerju 4:1 najmanj 5000 Din. Ustanavljale so se res družbe z omejeno zavezo tudi z osnovno glavico 5000 Din in sodišča so tudi dovoljevala vpis takih družb v trgovski register. Da pa se je v mnogih slučajih ta omenjena zakonska določba tudi zelo izrabljala ter je bila v očividno škodo našemu gospodarstvu, je jasno. Sedaj pa je mariborsko okrajno sodišče napravilo važen sklep, ki bo nalezil v naših gospodarskih krogih gotovo na živahen odmev. Sodišče je namreč zavrnilo vpis v trgovski register neke novoustanovljene družbe z o. z. z osnovno glavico 10.000 Din, in sicer iz razloga, da osnovna glavica v omenjenem znesku nasprotuje

□ Českoslovaški častniki v Mariboru. Danes popoldne pride v Maribor skupina českoslovaških aktivnih in rezervnih častnikov v avtobusih iz Avstrije. Čehoslovaki priredijo turnejo po naši državi ter obiščejo med drugim tudi Belgrad, Zagreb in Ljubljano. Pri prestopu meje pri St. Ilju bo sprejem ekskurzije, pri prihodu v Maribor ob 17.30 pa pred hotelom Orle slovesen pozdrav. Po večerji bo družaben večer v dvorani Orla. Med udeleženci ekskurzije, ki jih je okoli 100, se nahaja veliko častnikov, ki so bili v naših vrstah v Dobruži in na solunski fronti. Sprejema in prijateljskega večera se udeležijo mariborski rezervni častniki in bojovniki polnoštevilo.

□ 75 letnica rojstva obhaja te dni v krogu svojih dragih upokojeni nadzornik kazniške straže g. Matija Falatov. Jubilar je prava korenina, kljub visokemu številu križev še žil in vedrega duha. Rodom je iz Leskova pri Krškem, služboval pa je nad 40 let v tukajšnji moški kaznišnici. V službi je bil vedno vzorno vreden, udan predpostavljenim, tovariški svojim stanovskim tovarišem. Vrlemu možu in večletnemu naročniku našega lista želimo še mnogo let v zdravju in veselju!

□ Olimpijski dan bo v Mariboru glasom sklepa odbora dne 16. julija. Vršile se bodo tega dne nogometne in lahkoatletske prireditve.

□ Trg svobode — mariborski prater. V petek se je sestal odbor Mariborskega tedna k seji ter je sklenil naprositi mestno občino za prepustitev Trga svobode, ki bi se v dneh Mariborskega tedna izpremenil v zabavni prostor z avtodromom in sličnimi atrakcijami, ki jih pri nas še ni bilo. — Na vrtu Dijaškega doma in otroškega vrtca bi se po osredotočilih vrtnarska razstava in vinska poskušnja.

□ Maribor je inicijativen. Te dni se je vršil v Belgradu sestanek delegatov naših aeroklubov, na katerem so bila zastopana tudi mariborska »Naša krila« po g. Pivki. Mariborčani so predložili konferenci poseben načrt za sodelovanje slovenskih aeroklubov na vseh področjih letalstva. Predlog mariborskih »Naših kril« je bil navdušeno sprejet ter bo predložen tudi poljskemu in českoslovaškemu letalskemu klubu. V kratkem se bo najbrže vršil tozadevni sestanek predstavnikov aeroklubov vseh treh imenovanih držav.

Dr. Igor Rosina

odvetnik v Mariboru

poroča, da se je sporazumno razdružil z dosedanjim družabnikom g. dr. V. Rapotcem ter vodi svojo odvetniško pisarno v dosedanjih poslovnih prostorih Aleksandrova cesta 16 dalje.

□ Vincencijeve konference mariborske. Jutri v ponedeljek, dne 19. junija ob 5 popoldne pri oo. frančiškanih seja upravnega sveta Vincencijevih konferenc.

□ 10.400 Din znašajo dobroti v gotovini pri današnji tomboli Podmladka društva Rdečega križa v Mariboru, ki se vrši danes popoldne na Trgu svobode.

□ SSK Maraton. Gimnastične vaje za dame vsak ponedeljek in petek ob pol 7 do 8 zvečer. Za atlete vsak torek in četrtek od 7 zvečer naprej.

□ Koncert učencev. V sredo, dne 21. t. m. ob 20 bo koncert učencev violinske virtuosne gospe Fanike Brandlove v veliki unijonski dvorani.

□ Proti 12 mariborskim mesarjem je bila v petek pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava, ki jo je vodil sodnik L. Štukelj. Trije mesarji so bili oproščeni.

□ Mariborski umetnik v ljubljanskem radiu. Radio Ljubljana predvaja nocoj ob 20 zabavno uro; nastopi mariborski gledališki umetnik Pavel Rasberger.

— Pri motenjih v želodcu in črevih, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopočutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef-grenčice«. Sloviti zdravniki hvalijo izborna lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

□ Kino Union se preseli. V sredo se je vršila komisija banske uprave glede premetitve kina Union v Grajsko ulico. Komisija, v kateri so bili gradbeni strokovnjaki banske uprave, mariborske občine ter konservator dr. Stele, je odobrila projekt g. Valjaka za premetitev kina v poslopje, ki ga namerava zgraditi v Grajski ulici. Vprašanje fasade novega poslopja in usode starega grajskega stolpa pa se bo obravnavalo še posebej ter bo tozadevno odločil mariborski občinski svet.

□ Izredna seja mariborskih mestnih očetov bo v ponedeljek 19. t. m. ob običajni uri. Dnevni red obsega odobritev posojila in razpravo o nakupu mariborskega gradu, o čemer smo poročali že včeraj.

□ Hruše in truse se razlega od večera do večera iz unijonske verande, kjer se vršijo mednarodne rokobore. V petek zvečer sta se najprej preizkusila črne Tom Sayer in Rus Grilov, ki je črno podlegel v drugem kolu. — Nemec Schwarzbauer je premagal jugoslovanske Mileusića, ki je, daš novinec med profesionalci, pokazal nekatere

tendencije zakona o družbah z o. z. Utemeljitev mariborskega sodišča je skladna s smislom zakona, ki je z določeno glavico 20.000 predvojnih kron zagotovil družbam z o. z. premoženjsko podlago, ki naj bi tvorila varno krit objekt za upnike. Z ozirom na tendenco zakona mora tudi sedaj osnovna glavica vsaj prilično odgovarjati takratni vrednosti 20.000 kron. To odločbo mariborskega sodišča je potrdilo tako ljubljansko apelacijsko sodišče, kakor tudi stol sedmorice v Zagrebu. Pokazal pa je ta slučaj zopet potrebo, da se tudi v zakonu izvršijo nekatere izpremembe, da bo odgovarjal današnjim zahtevam. Za sedanje gospodarske razmere je odločba tukajšnjega sodišča principiellne važnosti, ker bo omogočeno tako zavreči dostikrat lahkomišelnost ustanavljanje podjetij, pri katerih je izgubilo že toliko ljudi svoje imetje.

prav učinkovite poteze. Odločilna borba med Čehom Mrno in Romunom Angelescu se je zaradi policijske ure morala prekiniti. Ob zaključku so bili še nekateri razburljivi prizori.

□ Led se lahko prosto razvaža. Ledarna mariborske mestne glavnice proizvajala umeten led, ki sta ga razvažali in prodajali doslej po mestu dve tvrdki. Na svoji zadnji seji pa je ravnateljstvo mestnih podjetij odpovedalo pogodbo z dosedanjimi razvažalci ledu ter sklenilo, da se oddaja led v ledarni vsakomur, in sicer po ceni 4 Din za blok. Razvažati in prodajati ga smejo vsi, ki imajo tozadevno obrtno dovoljenje in higieničnim zahtevam odgovarjajoče vozilo. Obenem se je maksimirala prodajna cena ledu v nadrobni prodaji po razvažalcih na 6 Din za blok.

□ Zrušitev tribune na Teznu. Na podlagi različnih govorice, naznanja nam gradbena tvrdka Spes Ivan, mestni tesarski in zidarski mojster v Mariboru, Betnavska cesta 26, da zgornj omenjena tribuna ni za motorne dirke postavila tribune.

□ Zaradi slabe ocene od doma. Te dni je po begnila od staršev 15letna Gjukica Rosandičeva. Šla je od doma zaradi slabe ocene, ki jo je dobila v meščanski šoli ob koncu leta. Baje se je napotila proti Zagrebu. Deklica je visoke postave in dobro razvita. Starši prosijo, da se sled za izginulim otrokom javi policiji.

□ Zeparica je imela smolo. Včeraj so zasačili na trgu staro znanako tukajšnje policije in sodišča Marijo Sabol iz Čakovca. Izmaknila je neki kmetici denarnico, pa je imela smolo, da so jo izdali predolgi prsti, ki so se preveč nespretno motali iz žepa. Imela je s seboj tudi pomagala, ki pa jo je pravčasno odkuril. Policija jo je oddala sodišču.

□ Na dopustu in na počitnicah čitamo Karla Maya iz Cirilove knjigarnice v Mariboru.

Celje

□ Priložnostna vožnja 25. junija z izletniškim avtomobilom Celje-Ljubljana-Brezje-Bled. Za osebo 80 Din. — Prijave sprejme Baldasin ml., Gaberje, Mariborska cesta. 24.

□ Gospa Roza Kirbiš umrla. Včeraj zjutraj ob pol 9 je umrla v 47. letu starosti gospa Roza Kirbiš, žena pekovskega mojstra in industrijalca. Pokojnica je bila znana v Celju kot dobra mati in najboljša žena. Posebno težko je bilo pogrešati reveži. Brez števila otrok je imelo v njej svojo kretno in birmansko botro, kdor ni mogel drugače, se je zatekel k njej in prošnja je bila gotovo uslišana. Pokojnico bodo jutri ob 4 v hiši žalosti, Ljubljanska cesta, slovesno blagoslovili, nato bo po pogreb na mestno pokopališče. Naj sveti pokojnici večna luč. Zaljubljenim iskreno sožalje!

□ Umrli so v celjski javni bolnišnici: Kajba Martin, brezposelni privatni nameščenec, 45 let, iz Celja; Slabe Izidor, sin žagarja, 3 leta iz Crete obč. Kokarje; Medved Pavla, žena kočarja, 25 let, Preloge pri Velenju; Mira Jošt, hči rudarja, 3 leta, Vrbe pri Zalcu in Gradišnik Marija, 70 let, žena dninarja, St. Rupert nad Laškim. Naj počivajo v miru.

□ Po nesreči se ustrelil s karabinko. V petek popoldne so našli okrog pol 11 v Gaberju, Lastni dom 6, mrtvega 28 letnega kolarskega mojstra Cajbna Vlada. Cajbhen je bil ves čas dobre volje in se je tik pred nesrečo pogovarjal v kuhinji s svojo materjo. Ko je šla mati čez nekaj časa za njim v sobo, ga je našla mrtvega na nizkem stolu. Okrog stola je imel razno orodje, popravljal je namreč neko karabinko. Gotovo ni vedel, da se še nahaja v cevi patrona. Naboju mu je šel skozi srce in je bil na mestu mrtve. Naj mu sveti večna luč, preostalam pa naše sožalje.

□ Višji ustmeni tečajni izpit se je začel včeraj na celjski gimnaziji. K višjemu tečajnemu izpitu se je prijavilo 55 kandidatov in kandidatinj, od katerih je bilo oproščenih na podlagi pismenih izdelkov 16 kandidatov (kandidatinj). Končan je tudi že nižji tečajni izpit.

□ Starši, ki bi radi oddali kakega otroka čez počitnice na deželo, naj se javijo pri Vincencijevi konferenci, Cankarjeva ulica 4, vsak dan popoldne od pol 4 dalje.

□ Pri crosscountryju na 10 m. ki se vrši danes ob 11 pri Skalni kleti, sodelujejo tudi SK Primorje iz Ljubljane in SK Maraton iz Maribora. Tekmujeta med drugim tudi g. Krevs (Primorje), državni rekorder in g. Grmovšek (Maraton), zato obeta biti ta crosscountry za Celje sportni dogodek prve vrste.

□ Današnji nogomet. Danes se vrši ob 5 popoldne na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in SK Jugoslavijo. Ob pol 4 bo predtekma med rezervama SK Olimpa in SK Atletika.

Ptuj

Matura na ptujski gimnaziji bo končana v torek dne 20. t. m.

Občinska trošarina na vino. Po novem trošarinskem zakonu se občinska trošarina na vino ni pobirala, ako jebilo dobavljeno v količinah nad 50 litrov neposredno od vinogradnika. Ker se je pa izkazalo v veliki meri zlorabljenje za tihotapstvo, krošnjarenje itd., se bo radi sklepa občinskega sveta pobirala trošarina na vino ne samo pri ločilih, temveč od vsega vina, ki se konzumira v območju mesta, izvzemši vina, ki ga konzumira lastnik vinograda v svojem gospodinjstvu, oziroma za domači konzum. Od plačila občinske trošarine je izvezto tudi prevzihtarsko in mašno vino ter beresko vino. Da se omogoči kontrola pri pobiranju trošarine, opozarja mestno načelstvo, da je dolžan vsakdo, ki uvozi v mesto vino, takoj prijaviti uvoženo količino finančnemu kontrolnemu oddelku.

Gasilska župa za ptujski okraj ima v nedeljo 18. t. m. ob 9 svoj letni občni zbor v gasilskem domu v Ptuj.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 18. do 25. t. m. vrši druga desetica drugega voda in sicer četovodja Franc Breznik in desettnik Ignac Vauda. Reševalno službo pa ima šofer Herbert Schönlaub, Jurij Pihler, Josip Kmetec in Norbert Murko.

PALACE HOTEL - Kaštel Stari

Najmodernejša hiša na rivijeri. Neposredno na morju. - Veliki park z globoko senco. - Lastno kopališče in plaža. - Najbližje Splitu.

Hotel Labudovac - Pilivčka jezera

Jamči za prvovrsten odpočitek. - Zahtevajte prospekte od PUTNIKA ali hotelske direkcije.

Pismo z Dravskega polja

Hudo je povsod; to vsi dobro vemo. S poljskimi pridelki je bilo že lansko leto slabo. Celoletna suša je malo da ne vse pokončala. Ajde jeseni sploh spravljali niso, temveč so vse skupaj razstlali živini. Niti za seme ni bilo... Z drugim znanom je bilo za spoznanje boljše. Prodajali so pa na primer rž precej višje nego pšenico. To je mnoge kmete zavedlo, da so letos sploh opustili pšenico in sejali mnogo rži. V takšnih stvareh pa človek nikdar ne ve, kdaj se zmoti... In tako se je zgodilo, da je rž že sedaj poceni, po pšenici pa je veliko povpraševanje, pa jo malokdo ima. — Krompir še kolikor-toliko kaže; bil je vedno glavni pridelek Dravskega polja; toda žal se naš kmet radi sramotne njegove cene ne more prav nič opomoči. Ravno radi tega se nas kmet iz Dravskega polja ne more izkupati iz dolgov, ki ga tlačijo.

Skozi ves marec in april smo imeli »ognjeno« sezono, ki je v maju kolikor-toliko prenehala, sedaj v juniju pa zopet vzplamtela. Ljudje so stražili svoje imetje, pa se je kljub temu prikradla zločinska roka ter uničila hišo in drugo... Mnogi so prešli že vnaprej pisma, v katerih jim neznan zločinec naznanja katastrofo. Končno se je vendar posrečilo najti krivca, ki pa je le deloma priznal krivdo pri nekaterih požarih.

Pri vsem tem težak položaj našega kmeta: komaj, komaj pridelava za dnevne hišne in gospodinske potreščine kakor sol, sladkor, žvrgalice itd. Nekaj bo treba vendarle ukreniti, da se kmetov položaj učinkovito izboljša.

Trbovlje

Motenje procesije sv. R. T. Ko je šla Telovska procesija po novi cesti proti Ferenčevi kapeli in mimo pokopališča, so na igrišču, ki je v neposredni bližini, igrali nogometno tekmo. Sicer so zadnji trenutek, ko se je bližala duhovščina z Najsvetejšim, prenehali z igranjem, večino procesije, ki je šla spredaj so pa le motili s svojim nastopom in kričanjem, brez katerega ni tekme. Sportniki si marsikaj dovolijo, a tolikega pomanjkanja takta in srčne izobrazbe pa nismo pričakovali. Najodločnejše ugovarjamo proti takim žalitvam, upamo, da bo tudi občina znala napraviti red kot lastnica zemljišča.

153 draž. Na občino je prišla nova pošiljatev dražbenih oklicev, tokrat kar 153. Ze prej jih je prišlo večkrat po 50 do 80 skupaj, parkrat že tudi nad 100, toliko ko sedaj pa še ne. Vse stoji v znamenju krize.

Konjice

Hud naliv je pridrvel pretekli petek okrog 15 nad Konjice. Ljudje se s skrbjo sprašujejo, kdaj bodo letos seno sušili, ker neprestano dežuje.

Središče ob Dravi

Spomenik v svetovni vojni padlim. Že pred leti se je sestavil odbor za postavitve spomenika v vojni 1914—1918 padlim vojakom iz središče župnije in so se zbirali prispevki. Za nabrano vsoto bi prevzel delo g. Kocjančič iz Maribora, ki je tudi predložil načrt. Pretekli terek je določil odbor prostor za spomenik. Stal bo ob državni cesti blizu farne cerkve v občini Obrež. Upamo, da bo spomenik žrtvam svetovne vojne že letos postavljen.

Pokopali smo v petek Karla Salamuna, bivšega posesnika v Obrežu, ki je kljub nesrečam dočakal 72 let. Leta 1911 je na strmi cesti proti Ormožu omahnil z voza in se hudo poškodoval. Rekli so, da si je pretresel ves mozeg. Šest tednov je ležal v ormoški bolnišnici brez moči. Spravili so ga na kliniko v Gradec in od tam se je vrnil čez dva meseca ozdravljen, da je lahko prijel za vsako delo. Lani mu je začel pešati vid in tudi drugače je oslabil, da je moral v postelji. Od novega leta naprej je bil slep. Potrpežljivo je nosil tudi ta udarec, bil večkrat previden in preteklo sredo je mirno zaspal v Gospodu, da bo gledal večno Lepoto.

Šmihel pri Nov. mestu

Meščanska šola v Šmihelu pri Novem mestu otvori v samostanu vsakoletno razstavo dekliških ročnih del in risb v nedeljo, dne 18. t. m. Razstava bo trajala tri dni.

Prvo sv. obhajilo. Lepo in ubrano pojo šmihelski zvonovi, njih pesem se mehko razliva po okolici in pripravlja v dušah slavnostno razpoloženje. Tako so lepo peli v nedeljo, ko so skoro 100 otrok spremili privrkat k sv. obhajilu. Dolga vrsta belo oblečenih deklic z zelenimi venčki v lasih, za njo vrsta fantkov s šopki na prsih, v dušah radostno pričakovanje, v očeh vesel pogum — vemo, da je praznik naš. S petjem med sv. mašo in lepimi molitvicami pred sv. obhajilom, so pripravili sprejem svojemu Prijatelju in Kralju. Lepo so peli, glasno in razločno molili in v lepem redu šli k sprejemu. Tudi zahvala in prošnja je bila iskrena molitev in pesem. Popoldne so bili vsi prvoobhajanci sprejeti v vrtec, v katerem cveto in dehte — kakor je dejal g. župnik v svojem nagovoru — rožice v čast in veselje Mariji. Po litanijah so se zbrali prvoobhajanci s svojimi stariši v dvorani, kjer so jim učenke samostanske šole predložile zgodbno o začarani mojskri Klari, ki jo je rešil deček, dober in pogumen, ko je iskal pomoči bolnemu očetu. Slavčev zbor v kletki, pa je točno po taktiki energičnega dirigenta — menda je bila to učenka petega razreda — prepeval vrsto pesmic. Dolga je bila ta vrsta in vendar od informacije do izvajanja in zaključne pesmi lepo podana. Vsa prireditve je bila lepa, otroški praznik lepo zaključen. Bodi omenjeno še to: Pravijo, da se po obnašanju ob raznih prilikah in otroških nastopih pokaže zmožnost in delavnost v to poklicanih faktorjev. Naj bi gledali oni, ki odrekajo duhovščini in samostanskim šolam stremljenje po kulturnem napredku, kakršnih je tudi pri nas precej, nedeljsko prireditve, pa bi kmalu, če imajo kaj poštenja, spremenili svoje mnenje.

FOTOAPARATE

svetloin ttrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo i.t.d. i.t.d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Strahote bodoče vojne

Z bombo uničiš vsako ladjo

V časopisu »Popular Aviation« je polkovnik William Mitchell, poveljnik ameriških zračnih sil v svetovni vojni, priobčil zelo mičen članek o učinkovitosti zračnih bombnih napadov. Poveljstvo ameriške vojske na suhem in na morju se protivi Mitchellovi zahtevi, naj bi se tudi v Ameriki osnovalo posebno ministrstvo za letalstvo. Generali na suhem in na morju trdijo, da ni letalstvo za Ameriko tako velikega pomena, da bi bilo treba za to posebnega ministra; poleg vsega je uporabna letala na morju zelo problematične vrednosti. William Mitchell je hotel nazorno pokazati, kakšno strašno silo predstavlja letalstvo tudi na morju in kako nevaren utegne postati zračni napad tudi za najmodernejšo ladjo, celo za podmornico. Za poizkus so mu dali na razpolago vseh vrst ladij. Poveljstvo je dalo razpostaviti nekaj ladij 120 kilo-

Parada angleškega Rdečega križa. General John Duncan nadzira četo požrtvovalnih križark.

metrov od obale in na te ladje je Mitchell organiziral napad z letali. Niti ni hotel najmodernejših letal, pač pa je odletel na sovražnika z letali, ki jih je ameriška vojska porabljala že med vojno v Evropi. Kljub temu so se letala sijajno obnesla. Drzni letalci so najprej napadli podmornico, ki so jo morali Nemci izročiti Ameriki v smislu mirovnih pogodb. Nekaj bomb so spustili nanjo in že se je potopila. Seveda je bila podmornica prazna. Potem so se letalci spravili z bombami na rušilca. Obmetavali so ga z bombami, ki tehtajo nad 150 kilogramov. V nekaj minutah se je nagnil in se potopil. Potem so jim odkazali za cilj nekdanjo nemško križarko »Frankfurt«. Tudi ta ni kljubovala bombam, temveč je šla za drugimi pod vodo.

Kmalu nato so ameriški letalci pod poveljstvom polkovnika Mitchella izvedli napad na nekdanjo nemško oklopnico »Ostfriesland«, ki je veljala med vojno za najboljšo nemško ladjo in o kateri je šel glas, da je sploh ni mogoče potopiti. Oklopnica se je udeležila tudi slavne bitke pri Skaggeraku med Angleži in Nemci. Takrat je dvakrat nasedla na mine in dobila je več strelav najtežjega kalibra, a se je kljub temu vzdržala na površju. Pri poizkusu je bila »Ostfriesland« popolnoma prazna, tudi municije ni bilo na njej in v kotlih ni bilo pare; znano je namreč, da ladja, ki dobi strel, ko ima v svojih kotlih mnogo pare, eksplodira. Takšno ladjo je mnogo lažje razstreliti kakor prazno. »Vedel sem,« piše polkovnik Mitchell, da ne bom mogel potopiti oklopnice, čeprav jo zadenem z najtežjimi bombami. Z bombami bi ne mogel prebiti njenega krova. Zato smo jo začeli od strani obstreljevati. Nato smo spustili nanjo 750 kg težko bombo. Ta je povzročila takšno eksplozijo, da je v najkrajšem času izginila pod vodo oklopnica, ki je veljala za nepotopljivo. Potem so nam pripeljali drugo oklopnico »Alabama«. To smo začeli obdelovati z lahкими plinskimi bombami. S takšnimi bombami zastrupiš lahko vso posadko, pa naj si bo še tako skrita ali pa na krovu. Niti plinske maske je ne rešijo. Dokazali smo tudi, da je mogoče odkriti ladjo tudi v noči. Potem smo vrgli na ladjo težje bombe. Prva je napravila razpoko, ki je bila 15 m dolga in 9 m široka. V 30 sekundah je bila ladja pod vodo.

V vojni bi lahko napadli katerokoli eskadriljo. Obrambni topovi bi nam ne mogli do živga. S posebnimi plini bi se zakrili pred ladjami in iz zraka bi jih lahko obstreljevali. Lahko trdimo, da je mogoče iz zraka potopiti vsako ladjo. Obrambnih topov se prav nič ne bojimo, ker lahko obdamo vsako ladjo z umetno meglo, tako nas z nje ne bi mogel nihče obstreljevati.

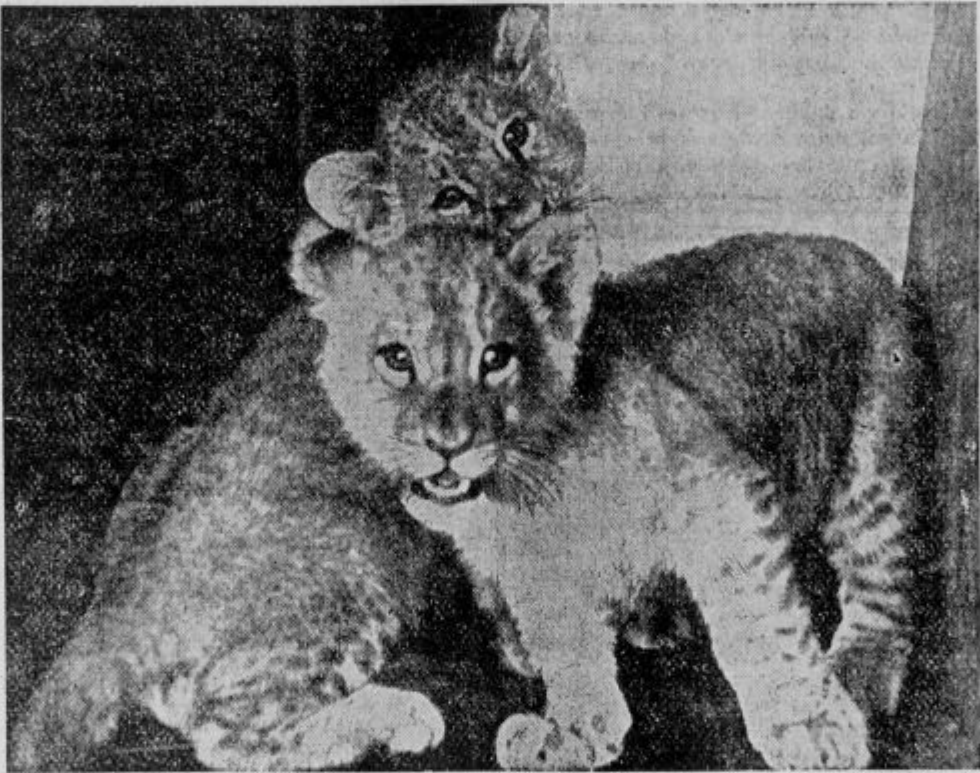
Ko smo tako sijajno izvedli poizkus in akušnjo, ki sta nam bila postavljena, je komisija vojske na suhem in na morju, ki ji je predsedoval general Pershing, morala ugotoviti, da morejo letala, ki operirajo, naslanjajoč se na oporišča na celini, uničiti vsako ladjo, ki jo danes ima svet in katero bo kdaj imel.

Z zračnim torpedom streljaš 100 km daleč

Polkovnik Mitchell omenja v svojem spisu še eno nič manj nevarno orožje, to je podmorski torpedo z magnetično konico, ki vleče torpedo naravnost v trebuh ladje. Takšen torpedo lahko izstreliš z razdalje 6 do 8 kilometrov. Verjetnost, da takšen strel zadene, je silno velika. Ko dospe torpedo v bližino ladje, ga magnetična konica zavleče naravnost v spodnji del ladje, ki je najbolj ranljiv. Takšne torpede lahko izstrelijo tudi letala. Letalci imajo poleg tega pod krili bombe, ki jih sprožijo s pomočjo giroskopa v trenutku, ko je letalo nad ciljem. Na tem mestu so pritrjeni tudi zračni torpedi, ki so pravzaprav nekaka letala zase. S pomočjo giroskopa daš smer zračnemu torpedu in ga lahko spustiš tudi z radijem. Zadnje tri takšne strele sem oddal l. 1922 od Garden-City na Long Islandu na Trenton v državi New-Jersey, to je na razdaljo 110 kilometrov. Vsak strel je zadel.

M. Everest se olepa ubogih zemljanov

Tudi zadnja angleška ekspedicija na Mount Everest nima sreče. Zalotili so jo snežni viharji in morala se je vrniti v tabor, ki ga je postavila 6000 m visoko. Člani ekspedicije so zelo utrujeni. Peša jim srce, ki se jim je razširilo. Smytheu je bilo slabo, Shipton pa je šel sam dalje in prispel na mesto, ki ga je že dosegel Harris Wagner. Dalje pa ni mogel, ker ga je oviral sneg. Nato se je vlegel in spal 12 ur. Pozneje se je sam vrnil v tabor.

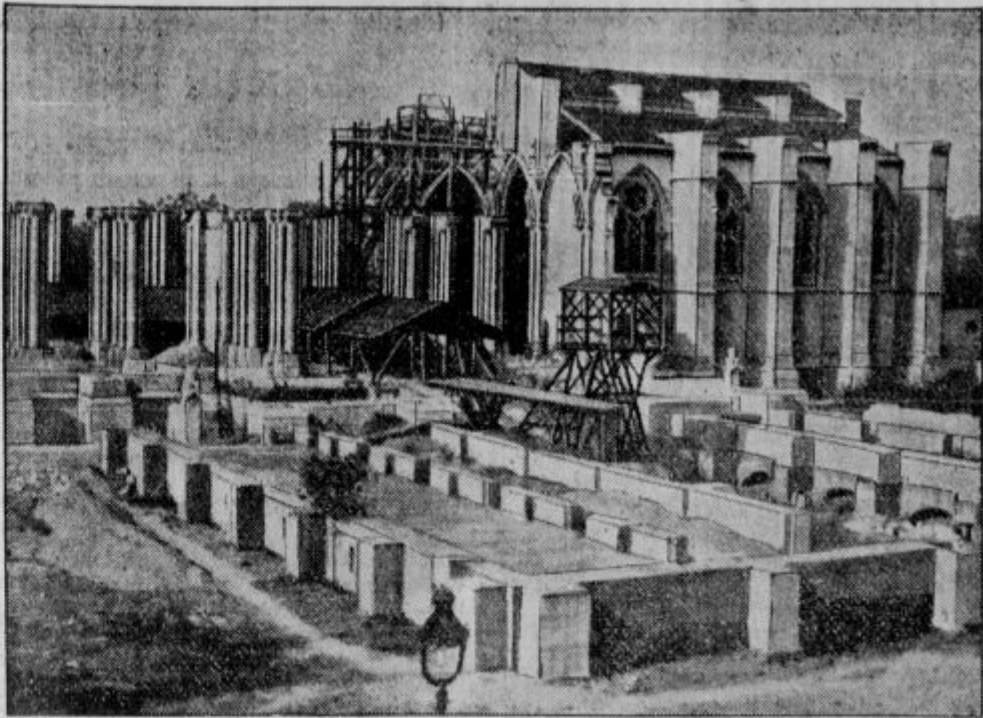

Levja mladiča.

120.000 let staro okostje

V bližini Mainza so te dni odkrili človeške kosti. Na podlagi zemeljskih plasti, ki so jih zakrivale, je bilo mogoče ugotoviti, koliko let je okostje staro. Plasti so bile namreč vodoravno razvrščene. Arheologi so izračunali, da je okostje staro 120.000 let. Čeljust, ki so jo odkopali pri Heidelbergu, je seveda mnogo starejša, saj prisojajo heidelberskemu človeku 500.000 do 600.000 let.

Za časa revolucije počiva umetnost

Temelji de la Almudena v Madridu. Delo za zgradbo ene najlepših cerkva na Španskem so morali pod revolucionarno vlado opustiti.

»Palača sovjetov« - Leninov spomenik

Že na prvem kongresu sovjetske Rusije leta 1922 je bil sprejet sklep, naj se v Moskvi zgradi »palača sovjetov«. Šele leta 1931 je gradbeni svet objavil pogoje natečaja za novo palačo. Tečaja so se udeležili sovjetski, nemški, francoski in ameriški arhitekti. Predloženih je bilo skupno 272 načrtov. Toda gradbeni odbor ni sprejel niti enega izmed teh. Nato je arhitekt B. Jofan delal še eno leto na izpolnitvi svojega načrta, ki je pa bil končno sprejet.

Arhitekt Jofan je dal naslednje izjave o svojem načrtu:

»Palača sovjetov sem zamislil kot ogromno stavbo in zaradi tega sem se trudil, da bi njene kompoziciji dal značaj masivne javne zgradbe. Vso palačo, ki je sestavljena iz vrste postopnih teras, tvorijo trije osnovni elementi. Na dvignjeni po-

vršini se razprostira tako zvano stilabato nadstropje, ki zavzema vhode in izhode, garedrobe in pomožne prostore. Stilabat dviga palačo iznad njene okolice. Na tem temelju so glavni prostori palače sovjetov. To je ogromna dvorana, okrogle oblike, v kateri bo prostora za 20.000 ljudi; dodana ji je knjižnica za 500.000 zvezkov, nadalje vestibuli in drugi prostori. Ta dvorana je določena za shode, velike koncerte in razne manifestacije množice. Mesta gledalcev so postavljena amfiteatralno. Predsedniško mesto je v sredi.

Tretji element je majhna dvorana, ki je spojena z veliko in v kateri bo prostora za 6000 ljudi. Določena je za kongrese sovjetrov in kongrese komunistične stranke, za simfonične koncerte, gledališke predstave in sploh svečane seje. Kolikor mi je znano, pripoveduje arhitekt Jofan, bo to največji »auditorium« v sovjetski Rusiji. Izvrstno urejen oder bo ustrezal zahtevam vsemogočih prireditev. Sedeži v dvorani so razporejeni v nepopolnem polkrogu okoli osrednjega odra.

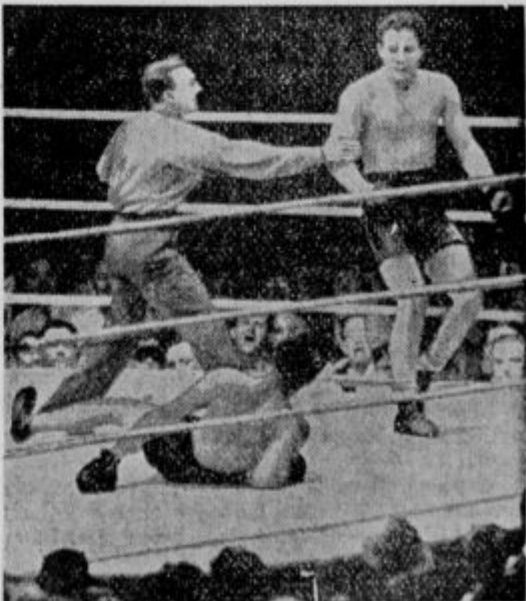
Glavno pročelje palače bo obrnjeno proti Kremlju. Do stilabata vodijo 80 m široke stopnice in dve strni ulici. V palači sovjetov bosta poleg tega še dve dvorani za 300 oseb, nadalje cela vrsta kabinetov za kongrese. Gradili jo bodo v železobetonu. Za pročelje in sploh zunanje zidove so izbrali granit in marmor. Palača se bo vezala s Kremljem. V bližini palače ne bo smel voziti tramvaj.

Gradbeni svet je sklenil okrasiti zgornji del palače z ogromnim kipom Lenina, ki naj bi bil visok 50 do 75 m. Tako bo palača sovjetov postala Leninov spomenik. Podobne konstrukcije ne najdeš niti v starih, niti v novih arhitektonskih delih; moja ideja je popolnoma izvirna. Ne morem navesti niti enega primera arhitektonske rešitve okoli kolosalne Lenineve figure. Kolos na Rodu v stari Grčiji je bil okoli 40 m visok. Spomenik svobode v New Yorku je prav toliko visok. Šele po tej primeri se nam prikaže ogromnost Leninevega kipa.

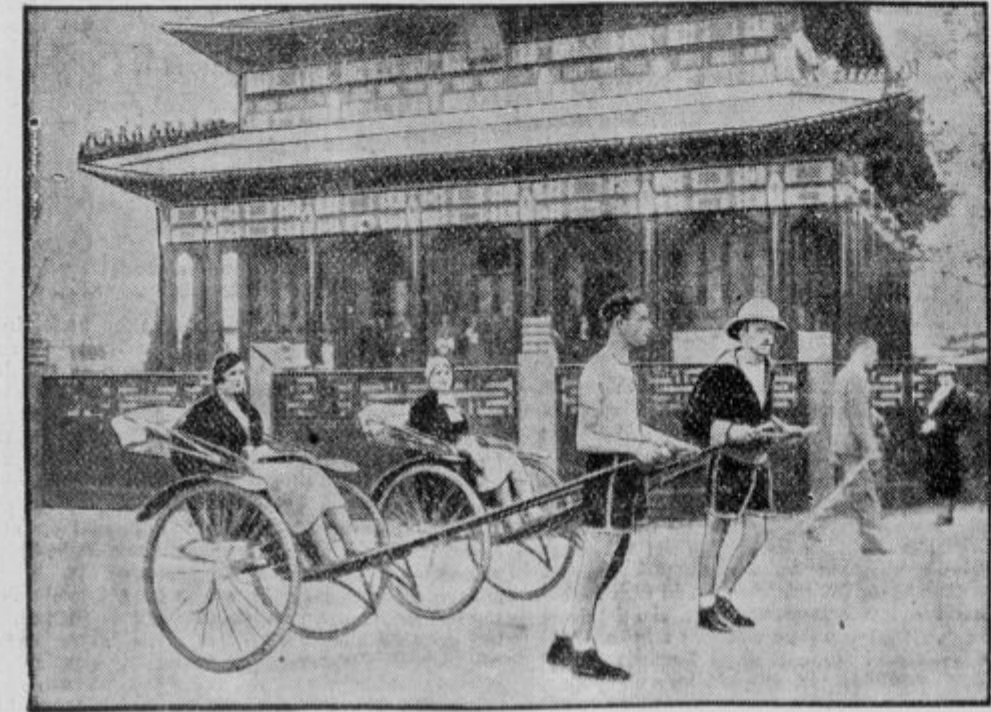

»Oh, pozabila sem, da ima atek noge na Ol«

Konec Schmelingove slave

Po 10. rundu je Amerikan Baer na Yankee stadionu pri New Yorku podrl na tla Nemca Schmelinga, ponos »prerojene« Nemčije. Sodnik Dovan je prejel Američana, da bi ga popeljal v nevtralni kot na bojišče.

Med otvoritvijo svetovne razstave v Chicagu sta dva rekordna tekača, akademika, priredila nenavadno tekmo. Vozila sta kot kulija dve obiskovalki razstave in tekmovala, kdo bo prej pretekel razdaljo 440 jardov.

MLADI SLOVENE

Pred ulnjakom

Kakor božje strelce
letajo čebulice
s cveta v panj, iz panja spet
brž nazaj na grm, na cvet.
»Kje pa dedek naš mudi
se, da nič več k nam ga ni?«
čudijo se. Ne vedo,
da globoko pod zemljo
mesec dni že dedek spi.
Ni pomladi učakal, ni...

In še Tončku je hudo:
dolga, dolga zdaj mu bo.
Kdo mu nadomestoval
deda bo? Hej, ded je dal
pravljice lepih zvrhan kož
vsakomur za počen groš.

Tiho, tiho zdaj je vse
pred ulnjakom. Rožice
glavice povešajo —
dedka vsi pogrešajo...

Zelena mamica in njeni služabniki

Otroci, poslušajte prečudno zgodbo, katere
gotovo še nikjer in nikoli niste slišali. Zgodbo
o zeleni mamici in Katarini...

Katarina je bila žena mladega kmeta Tomaža.
Ko je nekega dne na vrtu plela, je sredi dela
vstala, se naslonila na vrtno ograjo in zastokala:
»Ovbe, kako me hrbet boli! In če bi bila tako
spretna in hitra pri delu, kakor je slap, ki pada
s strne skale navzdol, ne bi mogla opraviti vsega
— toliko dela imam! Zelena mamica, zelena ma-
mica v gozdu! Zakaj ne prideš nikoli več k nam,
da bi nam pomagala, kakor si to storila, ko je
še moja babica živela?«

»Tukaj sem!« je nenadoma nekdo izprego-
voril — in pred Katarino je stala, kakor da je
bila zrastle iz tal, stara, prastara mamica, opira-
joča se na krivo palico. Nos je imela tako velik,
da ji je segal skoraj do brade, oči pa tako skriv-
nostne, kakor jih imajo nočne sove. »Hi, hi, hi,«
se je zasmejala s tenkim glasom, »hi, hi, hi, po-
magala ti bom! Zelena mamica še vedno rada
pride k vsakomur, ki jo kliče v stiski in nadlogi.
Glej, prinesla sem svojih 10 služabnikov kar s
seboj. Oni ti napravijo vse, kar jim ukažeš.«

Na te besede je starka razgrnila svoj plašč
— bil vam je to kaj čuden plašč iz zelene žabje
kože — in iz njega je poskakalo deset drobnih
možičkov različne velikosti. Kar koj so se spravili
na delo in so se obnašali pri tem tako spretno,
da Katarina od samega začudenja ni mogla izpre-
govoriti nobene besede.

»Hi, hi, hi,« se je znova zasmejala starka.
»Kajne, kako ti znajo! Najmanjša dva debeluharja
sta najmočnejša. Ona dva vika brata znata naj-
bolj šivanko in pero sukati. Največja možička
znata spretno vrteti kolovrat, druga dva, s prsta-
nom, sta uporabna za vsako delo. Najmlajša mo-
žička pa svojim bratcem pomagata zmerom in po-
vsod. Dobro si zapomni: možičkov ne smeš pustiti
lenariti, da ne postanejo trdi in okorni. Delajo
najlažje po taku vesele pesmi. — Da pa ne bodo
sosedje mislili, da imaš opravka s peklenski, naj
možički izginejo v tvojih prstih in naj tam osta-
nejo do konca dni. Pa nikomur te skrivnosti ne
razčenčaj!«

Koj na to je Katarina začutila v prstih nena-
vadno žgočkanje. Hotela se je zahvaliti zeleni ma-
mici — ta pa je že izginila in možički prav tako.
Zamisljena je Katarina nadaljevala delo in zma-
jala z glavo. Ali se ji je vse samo sanjalo, ka-li?

Po tem dnevu je Katarini šlo vsako delo ne-
navadno spretno izpod rok. Otroci so se čudili in
ponosno govorili:

»Tako urnih prstov, kakor jih ima naša mama,
nima nihče na svetu!«
In tudi njen mož jo je občudoval:

»Takšne pridne gospodinje je res treba z
lučjo iskati! Poje kakor škranček, zraven pa dela
za dva...«

In celo sosedje, kar ni majhna reč, so jo
hvalili:

»Takšna marljiva žena, kot je Katarina, je res
vsaki hiši v blagoslov. Spet si je kupila novo
kravo...«

Katarina pa se je na vse te pohvalne besede
samo skromno smehljala, kajti predobro je vedela,
da se ima za vse zahvaliti samo zeleni mamici in
njenim desetim služabnikom...

Zdaj pa uganite, otroci, kdo so ti deseti
služabniki-možički!

Materin god

»Jutri je mamin god!«
Svetlo so zažarele Micki in Metki oči.
»Nekaj prav lepega bi ji morali podariti,« je
zamišljeno dejala Micka.

»Seveda,« je prikimala Metka, »ampak kaj, ko
nič nimava!«

Globoko sta se sklonili mladi glavi in nekaj
grénkega jima je kanilo v misli... Očka zasluži
tako malo, da komaj, komaj shajajo. V zadnjih
dveh letih jima nobenega dinarja ni mogel po-
dariti za hranilnik. Brez denarja pa se dandanes
nič ne dobi. Še prijazne besede ne, je dejal očka...

»Hoje, jaz sem si pa nekaj zamislila!« je zdajci
planila Metka pokoncu in veselo ploskala z ro-
kami.

»Kaj pa? Daj, povej!« je nestrpno silila vanjo
Micka.

»Takoole bova naredili...« ji je začela Metka
s skrivnostnim glasom na dolgo in široko razla-
gati — — —

Zjutraj na vse zgodaj, ko je komaj solnce po-
kukalo iz daljine gore, se je Metka po prstih
splazila v sobo, kjer sta ležala očka in mama.
Vzela je budilko z mize in jo skrila v kuhinjo, da
ne bi s svojim ropotom zbudila mame ob dolo-
čeni uri. Potem sta si obe, Micka in Metka, za-
vihali rokave ter se z veliko vnemo lotili dela.
Zakurili sta v štedilniku, položili nanj lonec z
vodo in zmleli kavo.

Hej, ali je bila mama presenečena, ko se je
zbudila in stopila v kuhinjo! Na mizi so že stale
štiri skodelice, iz njih pa se je prijetno kadilo.
Zajtrk je bil gotov...

Tako sta Micka in Metka razveselili mamo za
god. Toda to še ni bilo vse. Ponosno je povedala
Metka, ki je bila dve leti starejša od Micke, da
sta tudi za kosilo že vse pripravili. Vsaj en dan
v letu sta hoteli prihraniti mami vse delo.

»Mama, ti kar lepo sedi za mizo in počujaj;
danes bova midve opravili vse. Kar misli si, da
si imenitna gospa in da imaš dve služkinji!« ji
je dejala Metka.

In mama se je veselo nasmehnila in sedla za
mizo. In je sedela tam vse dopoldne in dobro-
hotno opazovala, kako sta se deklici resno in
važno eukali po kuhinji...

Ko se je popoldne vrnil očka iz službe domov
in izvedel, da sta tudi kosilo skuhali Micka in
Metka, je napravil široke oči. Na vso moč je po-
hvalil mali kuharici, čeprav kosilo ni bilo baš
najboljše: juha je bila preslana, krompir prismo-
jen, v solati je bilo olja preveč in jesiha pre-
malo, soli pa nič...

Po kosilu sta deklici pregovorili mamo, da si
je privoščila pol urice opoldanskega spanja. Sami
pa sta medtem vse lepo pospravili po kuhinji in
pomili posodo.

Ves dan sta se Micka in Metka sukali po sta-
novanju, njune roke niso mirovale niti za hip. In
ko je večerna zarja pozlatala vrhove gore, jima je
bilo pri srcu tako toplo in lepo, kakor da sta po-
darili mami za god najdragocenejše darilo, ki ga
premore svet...

Metka in šivanka

Kadar je Metka šivala, je večkrat vtaknila
šivanko med zobe.

Mama ji je svari-
la: »Nespretni otrok! Zapomni si že vendar, da
je to zelo nevarno. Šivanko lahko pogoltniš —
in nesreča je tu!«

Metka pa si je mislila: »Ah, kaj, saj nisem
tako nerodna in neumna, da bi šivanko požirala.«
In jo je še nadalje vtikala v usta...

Nekega dne je Metka spet sedela pri mizi in
šivala novo oblečko za svojo punčko. Ko je niti po-
tekla, jo je Metka odstrigla s škarijami in nato
— kakor vedno — vtaknila šivanko med zobe.

V tem hipu je prišel v sobo brat Jernejček
in začel uganjati razne burke. Metka se mu je
na vse glas zasmejala — in pogoltnila šivanko.
Ostra bolečina se ji je zarezala v prsi in smrtna
groza ji je napolnila srce. Začela se je krčevito
zvijati po stolu in pretresljivo kričati in jokati.

Prišla je mama. Ko je slišala, kaj se je
zgodilo, je bila vsa zbegnana in prestrašena.

»Jezus, Marija,« je obupno vila roke, »ti ne-
srečni otrok! Zakaj me nisi ubogala?«

Poslala je po zdravnika. Ko je ta prišel, je
povedal obupni materi, da je vsaka pomoč zaman.
Šivanka se je Metki tako globoko zadržala v mesu,
da bi se dala samo s takojšnjo operacijo odstrani-
ti. In res: preden so ubogo Metko pripeljali do
bolnišnice v mestu, ki je bilo dve uri od vasi, je
morala nesrečnica med strahovitimi bolečinami
umreti.

Medved in komar

Medved je srečal komarja in dejal:
»Ti, komar, sedaj na sleherno živo stvar in
sesaš iz nje kri. Povej mi, katera kri je naj-
slajša?«

»Človeška!« je odgovoril komar.

Tedaj se je medved odločil, da pojde za člo-
veško kri. Srečal je dečka in ga vprašal:

»Stoj! Ali si ti človek?«

»Seveda,« je odgovoril deček.

»Kar žele bo, mi nič mar,« je zabundal
medved in odhlačal dalje.

Srečal je berača in ga ustavil:

»Stoj! Ali si ti človek?«

»Sem že bil,« je zakašljal berač in se skrčil,
da bi ga bilo čim manj videti.

»Le krči se,« je zamrmral medved. »Kar je
bilo, ni zame.«

Šel je dalje in srečal vojaka na konju.

»Stoj! Kdo si?«

»Človek z glavjo!« je odgovoril vojak in po-
gnal konja.

Medved pa je planil za njim in grdo rohnal.

Vojak se je razjezil, potegnil sabljo in mahnil
po medvedu, da je iz njega brizgnila kri.

Medved ni razumel takšne šale in začel je
bežati.

Vojak pa je vzel puško v roke in ustrelil
za njim.

Ko se je medved spet sestel s komarjem, je
pripovedoval:

»Morda je človeška kri najslajša, ampak nikdar
več me na njo ne zvaži.«

»Zakaj pa ne?« se je zasmel komar.

»Zato, ker človek ne pozna šale. Komaj sem
planil nanj, že je stegnil meter dolg jezik, ki je
bil tako oster, da mi je segel do kosti. Ko sem
se obrnil od njega, je pljunil za menoj in mi
brizgnil svetlo streljo v bok, da sem se od bole-
čine opotekel. Zdaj me boli tudi pod kožo.«

Komar se je smejal nerodnemu medvedu in
je malo manjkalo, da ni počil od smeha.

Mlada greda Ob hudi uri

»Mama, čuj, kako nebo rohni!
Ali Bog se nad ljudmi jezi?«

»Sinko, skleni roke kakor jaz,
potlej razvedri se mu obraz.

Bog oblakom, solncu gospoduje,
vetru, strelji pota ukazuje...

Zlobnim kaže svoje krepko pest,
dobrih pa nikdar ne peče vest.

Angela poprosi, naj ti z lučko sveti,
da se nad teboj kdaj kruto ne osveti!«

»Mama, molil bom k Očetu, da se pomiri
in Ga lepo prosil, naj le vse mi odpusti.
Dobre, mile so oči Njegove:

vzljubil spet nas bo ovčice svoje,
kmalu milostno se spet nam zasmejal bo,
solnce zlatega na zemljo nam poslal bo...«

Stana Novak,
dijakinja II. razr. gimn. v Ljubljani.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev zmešnjave: VEČER

Aj, mar so zvezdice padle z neba?
Vsevpred čez rosne poljane in trate
plavajo lučke srebrne in zlate.
Veter poredno se z njimi igra.

Aj, niso zvezdice padle z neba.
Z murni sestrice kresnice svatujejo,
vigred zeleno svečano praznujejo.
Zbor žabjih grl vmes svečano reglja.

Lep je, prelep je ta božji večer.
Ves je kot pravljica, ves je kot sanja.
Z zlatimi strunami v srca pozvanja:
»Božji lepoti ni konca nikjer — «

Pravilnih rešitev je bilo topot samo 16. Za
nagrado je bila izrečena Milena Simončič,
učenka II. razr. mešč. šole v Ljubljani, Gosposka
ulica 10. Dobi knjigo »Mali lord«.

Zloženka

Okno — livada — noga — črešnja — igla —
njiva — arnika — potok — narava — ali — en-
krat — enajst — ena — coki — solnce — cerkev
— hrast — lovec — nos — smreka — alga — škra
— jarek.

Postavite te besede v drugačnem vrstnem redu
drugo pod drugo tako, da boste iz njihovih začetnih
črk od zgoraj navzdol čitali začetek znane narodne
pesmi.

Ena od pravilnih rešitev bo izrečena za na-
grado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 22. t.
m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slo-
venca« v Ljubljani.

STRIČKOV KOTIČEK

507. Dragi Kotičkov striček! Pristrčno se Ti za-
hvaljujem za odgovor v »Mladem Slovencu«. V pi-
smu sem Te imenovala možička. S to besedo Te
pa nisem mislila tako hudo žaliti. Mislila sem, da
si že častilji starček, saj si dejal, da Ti je zadnji
las že zdavnaj z glave padel. Za to kruto žalitev
Te zdaj prosim odpuščenja. Nikdar več Te ne bom
imenovala »možička«, nego junaka-korenjaka, ki
se je z medvedom kosal!

Ko sem brala Tvoj odgovor, mi je bilo takoj
žal, da sem se ponudila za Kotičkovo teto. Nisem
pričakovala, da me boš tako osramotil pred ljud-
mi. Bojži se, da bi Te spravila na beraško palico.
Pa nisem tako požrešna in hudobna, kakor si
predstavljáš.

Mesto Kotičkove tetke mi je prevzela druga,
ki Ti je stavila skromnejše pogoje. Lahko bi pa
nadomestovala Tvojo prijateljico Anico. Oklepala
bi se Ti okoli vratu in prosila: »Striček, povej mi
pravilico!« Zelo bom vesela, če bom smela nadom-
estovati Anico.

Da ne boš mogel reči, da obljube nisem izpol-
nila, Ti pošiljam skromen šopek rož in lepo poz-
dravljam Tebe in vse kotičkarje. — Marica
Možetova, učenka V. razreda v Ljubljani.

Draga Marica! Z zadovoljnim brundanjem vzamem
na znanje Tvoje opravilice glede prekrute
žalitve in slovesno izjavljam, da si mi dala popolno
zadoščenje z obljubo, da me poslej nikoli ne boš
imenovala drugače kakor junaka-korenjaka.
To je res najprimernejši naziv zame, ki sem že ne-
štokrat dokazal, kakor hraber sem, zlasti takrat,
ko sem se spoprijel v ljutem dvoboju s krvoločnim
komarjem (tiskarski škrat je tega komarja takrat
spremenil v medveda) in ga neustrašeno pogljal
v beg.

Oni »Kotičkovi teti«, ki mi je stavila skrom-
nejše pogoje, pa je medtem najbrž sape zmanjkalo
ob mojih pogojih, kajti ni zdaj ne duha ne sluha

o njej. Bog z njo, saj mi nazadnje nobene Kotič-
kove tete treba ni! Če sem toliko časa lahko iz-
hajal brez nje, bom pa še nadalje...

Svoje male prijateljice, ki se mi je tako kruto
izneverila in odšla poslušat pravljice in bajke dru-
gam — nič več ne pogrešam. Sem kar hitro našel
nadomestilo za njo: kupil sem si pri Krisperju prav
tako srčkano punčko, kakor je bila ona. Razlike
med Anico in to punčko prav za prav ni nobene,
če izvemam, da je bila prva živa in je venomer
z jezičkom migala, druga pa ne zna ne govoriti ne
hoditi, ker je pač iz gumija. Pa jo imam zaradi
tega še rajši, ker vem, da se ne bo nikoli na-
veličala poslušati pravljic in da bo ostala vse
življenje pri meni. Kadar mi je dolgčas in sem za-
losten, jo postavim na mizo predse in začnem
kramljati z njo — in v hipu pozabim vse križe in
težave tega sveta.

Kakor torej vidiš, nadomestilo za nekdanjo
svojo malo prijateljico Anico že imam, zategadelj
hvaležno odklanjam Tvojo ponudbo in se Ti za-
hvaljujem za dober namen. Vem, da boš grozno
užaljena, ampak zakaj si se, pa tako pozno spom-
nila? Kdor prej pride, prej melje!

Za poklonjeni šopek se Ti pa moram še po-
sebej zahvaliti. Tako lepih vrtnic še nikoli v živ-
ljenju nisem dobil. Teden dni sem se naslajal nad
njihovo lepoto in vonjem, potem pa so se osule —
in mojega veselja je bilo konec. »Da, da,« sem
otožno zamrmral, ko sem pobiral ovenele lističe
s tal, »da, da, takole, vidiš, dragi striček, mine
kar čez noč, kar nam je milega in draga v živ-
ljenju. Da, da, takole, vidiš, dragi striček, je tudi
ljubezen drobne Anice do tebe kar čez noč usah-
nila...«

Zbogom in še kaj se oglasi! — Kotičkov
striček.

508. Dragi striček v kotičku! Prvič se oglašam
v Tvojem kotičku. Upam, da me boš gostoljubno
sprejel.

Ker Te vsi vabijo le na koline in potice, Te
povabim jaz na dobro, pristno metliško kapljico.
Vem, da si po kolinah in poticah vedno žejen, zato
gotovo ne zavrneš mojega povabila. Nekoč sem
čital v kotičku, da Te muči hud revmatizem. Me-
tliška črna Ti revmatizem takoj prežene. V vin-
ski kleti, ki je takoj zraven kolodvora, si lahko
izbereš kapljico, katera Ti bo najbolj všeč. Tudi s
seboj jo lahko vzameš litrček ali dva, da jo po-
slješ Požgančevemu očetu na luno. Tudi oni so go-
tovo zmerom žejni. Torej le pridi v Metliko! Pre-
pričan sem, da se boš vesel in vrisakajoč vračal v
svoj kotiček.

Najlepše Te pozdravlja Jože Zorman,
učenec (2) razreda v Metliki.

Dragi Jože! Ko sem Tvoje pismo do konca
prebral, sem bil v prvem hipu trdno prepričan, da
mi ga je poslal sam bogasvarur iz črne jame, da
bi me spravil v skušnjava in v greh. O, pa se jaz
ne dam kar takole na lepem zapeljati! Saj nisem
kakor ongi Miha Pijandura, ki bi za kozarec vina
prodal dušo iz telesa in zatajil ljubo mu mater in
kraja in dom... Ne, ne, dragi moj, z vinsko ka-
pljico Kotičkov striček res noče imeti nobenega
opravka, čeprav ga ljuta žej in suha žalost v srcu
večkrat močno priganja, naj v kozarcu potopi
vse brige in skrbi. Hoho, dokler se tako trdno na
obeh nogah stojimo, bomo z moškimi koraki šli
mimo vseh takih skušnjav in ne bomo niti za las
poskili v stran! In — ali sploh veš, kdo sem jaz,
da me vabiš na takšne grozne reči? Ponosen član
družbe »mladih junakov« (abstinentov) sem, če-
prav sem že kakor Metuzalem siv in star. Toliko
moraš pa že vedeti, da mi, mladi junaki, vinčka ne
poznamo, ker le bistro vodo piti znamo! Bi bilo
kar dobro, če bi se nam pridružil še Ti in še mar-
sikdo drugi, ki misli, da je človek lahko židane
volje samo takrat, kadar »ga« ima malo pod kapo.
Kaj še! Kolikokrat se jaz vesel in vrisakajoč vračam
v svoj kotiček — pa ga nimam pod kapo niti toli-
ko, kolikor ima Nacek Pacek za nohtom črnege.
In ga nazadnje pod kapo tudi imeti ne morem, ker
kape sploh ne nosim, nego hodim gololav.
Lepo pozdravljen! — Kotičkov striček.

509. Ljubi Kotičkov striček! Dolgo časa že pre-
birava »Mladega Slovence« in Tvoj kotiček, danes
sva se pa odločila, da Ti tudi midva piševa kratko
pismece.

Prej sva bila doma pri št. Rupertu, zdaj sva pa
na Ponikvah. Očka nama je umrl, ko sva bila še
majhna, jesen pa nama je umrla še mamica in
potem nas je vse skupaj (pet nas je) vzel k sebi
strie.

Gotovo še nisi bil v naših slavnih Ponikvah? Veš,
pri nas teče Temenica, ki na Ponikvah po-
nikuje. Če Te zanima, nas obišči in pokažem Ti
kraj, kjer Temenica teče pod zemljo.

Najlepše Te pozdravlja Drago in Stan-
ko Prijatelj, učenca V. in III. razreda v Dol.
Ponikvah pri Trebnjem.

Draga prijateljica! Vidita, takole majhna in
mlada sta še, pa sta že morala doživeti najhujše,
kar človek more na svetu doživeti: izgubila sta
očeta in mamo. Tudi mimo mene je nekoč šla vsa
ta bridkost, zato vaju tembolj iskreno pomilujem
in sočustvujem z vama. Skrajda vsi spomini na
mojo mladost so v meni zabrisani, en spomin pa v
meni ne bo nikoli ugasnil: spomin na uro, ko sem
še čisto majhen in neboljen klečal ob mrtvi mami,
z obrazom v dlaneh, in jokal, jokal... Saj se ta-
krat prav za prav še sam nisem dobro zavedal,
kaj in koliko sem izgubil, kakor se zdaj najbrž
tudi vidva še ne zavedata, ampak toliko mi je pa
vse nekaj reklo, da me poslej ne bo imel nihče več
rad... Kadar se spomnim tiste ure, me v srcu ni-
kaj hudo zaboli — in nobene pesmi, se mi zdi,
nisem lepše napravil od one, ki sem jo tako gren-
ko v sebi doživel!

Umrla mi je mamica.
Med svečami leži,
ne vidi sinka svojega,
kako ob njej ihti.

Zaprte sladke so oči,
molči srce ljubeče.
Zašlo za vedno solnce
je moje mlade sreče — — —

Ampak z vama še vendar ni tako hudo, kakor
je z mnogimi drugimi, ki se po smrti očeta in ma-
tere nimajo kam zateči. Za vaju se je zavzel dobi
strie in vaju vzel k sebi in vama zdaj po svojih
skromnih močeh nadomestuje očeta in mater. Po-
trudita se, da se bosta nekoč hvalečnega izkazala
za vso to stricevo dobroto in ljubezen, kajti so
dandanes strici, kakršen je vajin, tako redki, kakor
so redki cekini v skrinji siromaka...

V vaših slavnih Ponikvah v resnici še nikoli
nisem bil. Saj me je sram, ampak odkritosrečno
priznam to. Če me pot kdaj zanese tja, se prav
gotovo oglašim tudi pri vas in takrat bosta imela
v svoji sredi kar dva strička: mene, ki vama še
nič dobrega nisem storil, in njega, ki je zmerom
pri vaju in skrbi za vaju kakor za negodne rože
vrtinar. Vsekakor se bom moral jaz, Kotičkov stri-
ček, pred vajinim stričkom spoštljivo in globoko
prikloniti.

Bodite mi lepo pozdravljeni vsi, zlasti pa vi-
dita! — Kotičkov striček.

DELAVSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Zablode kapitalizma

Najmočnejši bankir sveta John Pierpont Morgan sedi na zatočni klopi pred senatom Združenih držav. Ta proces nam dobro kaže zakulisno življenje kapitalistične Amerike, kjer do sedaj zakon, sodišče, oblast niso pomenili ničesar, a dolar — vse, Morgan je imel v svoji oblasti vse vplivne ameriške državne in njegovi vplivi segajo tudi v Evropo. Z različnimi, ne ravno majhnimi »posojili«, je znal državnikom zvezati roke in poslanecem natakati nagobčnike. Energični, ljudski predsednik Roosevelt je moža razkrinkal in ga posadil kot goljufa in sleparja na zatočno klop. In kako se Morgan zagovarja? V svojem pismenem zagovoru, ki ga je predložil senatu, pravi med drugim tudi tole: »Resnično, mi smo v zadnjih petih letih mnogo zagrešili, a kdo ni zagrešil v teh usodnih letih?« Mi bi pa isto misel tako pojasnili: Zakaj bi se od Morgana zahtevala korektnost, med tem ko drugi varajo, goljufajo in krajejo? V teh besedah je podana morala sodobnih kapitalističnih kartelov in trustov, ki se po živalsko bore med seboj za premoč in nadoblast z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi. Velegoljuf Kreuger je dolga leta sleparil ne samo banke, industrijska podjetja, države, ampak tudi kartele in truste in tako pokazal, kako se more pod zaščito kapitala krasti leta in leta.

Tudi v Švedski organizirajo javna dela

Švedska vlada je predložila državnemu parlamentu izčrpen načrt za omiljenje brezposelnosti. V tem načrtu zahteva vlada od parlamenta odobritev kredita skupno za 160 milijonov švedskih kron ali okroglo 5 milijonov dinarjev v naši valuti, da izvršitev raznih javnih del. Računa se namreč, da se bo v Švedski na ta način preskrbelo delo za najmanj 90.000 delavcem. Sedanja javna dela, ki se vrše po podtarifnih mezdah, bodo v celoti izvršena. Za javna dela bodo veljale sedaj tarifne delovne pogodbe. Zakonski načrt predvideva, da morajo nova javna dela imeti obliki koristnih značajev. Delovni čas v celoti ne sme presegati 40 ur na teden. Nadurno delo se bo dopuščalo samo v izrednih, potrebnih slučajih, kjer bo pač celokupnost pretila velika škoda. Pri javnih delih se bo pazilo na to, da se obstoječim podjetjem ne bo delala konkurenca, ker bi se zaradi tega zopet povečala brezposelnost. Zakonski načrt predvideva tudi razne odredbe o načinu financiranja nameranih javnih del, kakor tudi o višini državnih dotacij.

Blagostanje v kapit. USA

O splošnem položaju Zdr. severne Amerike bomo v časopisih, da je kupna moč ameriškega delavstva danes za celih 22 milijard dolarjev manjša nego je bila leta 1929. V USA je sedaj 19 milijonov brezposelnih in veliko milijonov delavcev, ki imajo skrajšani delovni čas ali brezplačne dopuste. Polovica ameriškega prebivalstva živi v največji bedi in pomanjkanju. Mali trgovci so navezani skoro izključno na javne podpore. Sistem javnih šol je v mnogih državah malo manj ko uničen, ker občine zaradi zmanjšanja splošne zaposlitve ne morejo vzdrževati teh šol. Saj tudi otroci ne morejo hoditi v šolo, ker so brez potrebne obleke in čevljev. V ilustracijo moramo pripomniti tudi, da so ostali milijoni otrok po večini skrajno slabo hranjeni. Vsaka nada na trajno izboljšanje položaja delavstva je v sedanjem gosp. sistemu tako kot drugod uničena. Veliko milijonov brezposelnih delavcev potuje iz enega kraja v drug kraj iskat dela in zaslužka.

Nove vesti o delovnem času

Kljub temu, da se kapitalizem upira skrajšanju delovnega časa, napreduje to skrajšanje vsepovedo. V ljudi prihaja prepričanje, da se more s skrajšanjem delovnega časa res mnogo storiti v borbi zoper brezposelnost in v borbi zoper splošno stisko. V Argentini, kjer se je vlada za delavsko vprašanje kaj malo zanimala, je bil z naredbom uveden osemurnik; za nočna dela in za dela v nezdružljivih obratih pa je bil uveden sedemurnik.

Tudi v Bolgariji je bil uveden osemurnik, vendar ne za vse obrate, temveč le za težje.

Glede Japonske smo na tem mestu že omenili, da so proti skrajšanju delovnega časa tako delodajalci kakor delavci, kar nas mora zelo začuditi. Vedeti pa moramo, da je delavska zavest na Japonskem še zelo malo razvita in da se delavstvo še ne zaveda, kako mu kapitalizem pije kri iz živega telesa.

V Britski Indiji je bilo lansko leto zaposlenih 230.712 delavcev v raznih rudnikih. Od tega števila je 10% žensk. Po indijskem rudarskem zakonu

Kako naj tedaj pričakujemo gospodarskega izboljšanja, dokler bodo kapital upravljalci ljudje, katerih moralno in duševno kvalifikacijo osvetljuje gornja Morganova izjava. Vemo, da kapitalizem propada in da v tej obliki ni več vzdržljiv. Široke ljudske množice lahko umirajo od mraza in gladi, samo da kartelisti vzdrže cene surovinam in si zavarujejo svoj profit. Zato braziljanski producenti s kavo kurijo stroje, ameriški farmerji sežigajo bombaž, žito in zlivajo v morje potoke mleka. To so posledice gospodarskega liberalizma in materialističnega mišljenja.

Kapitalistični sistem sicer lahko propade, a s tem še družba, zlasti pa delavske množice, ne bodo deležne gospodarskega blagostanja. Iz ljudi, ki vodijo gospodarstvo in družbo, mora izginiti duh gospodarskega liberalizma, materializma in napačno pojmovanje svobode. Izmenjati morajo principe. Tudi marksizem, oprt na diktaturo proletariata in materialistični nazor, ne nudi jamstva za srečnejše zemsko življenje. Le katoliški aktivizem, oprt na večnih resnicah Kristusovih, ki pravično urejajo ljudsko sožitje, dajejo vsakemu posamezniku dovolj varnosti in svobode, je edini zmogel prinesiti človeški družbi tudi gospodarsko blagostanje.

smejo delati rudarji 60 ur na teden; če je delo na prostem, pa le 54 ur na teden. Pravijo, da so delodajalci v lanskem letu še precej upoštevali to določilo — kar v Indiji sicer ni navada — in da misli indijski parlament z ozirom na rastočo brezposelnost na to, da zakoniti delovni čas še nekoliko zniža.

V Kanadi so v pristaniščih uvedli petdnevni teden s šesturnim dnevnim delom, tako da znaša tedensko delo le 30 ur. Na ta način je bilo mogoče zaposliti skoraj še enkrat toliko delavstva ko prej.

V Avstriji je zadobil 1. junija veljavno novi zakon o praznikih. Novi zakon navaja 13 praznikov, na katere je strogo prepovedano delati. Delodajalci z zakonom niso zadovoljni. Če se bo seveda ta zakon tako izvajal kakor pri nas § 12 zakona o zaščiti delavcev glede nedeljskega počitka, potem tovariši iz Avstrije niso mnogo pridobili.

V Združenih državah Severne Amerike so ugotovili, da se je dnevni čas brez zakonske ureditve v času od leta 1929 do 1932 že znatno znižal. V letu 1929 se je gibal povprečni tedenski delovni čas med 47 in 53 urami, v letu 1932 pa se giblje v istih industrijskih podjetjih med 27 in 44 urami. Skrajšanje delovnega časa znaša torej okoli 30%.

Značilno je, da je bil v letošnjem letu skrajšan nočni delovni čas v pekarnah kar v treh državah, in sicer v Jugoslaviji, na Portugalskem in v Gdan-skem. Pri nas velja omejitev nočnega dela v pekarnah le za donavske banovine. Na Portugalskem pa je med 18 zvečer in 5 jutraj prepovedano delo v pekarnah za vso državo.

Češkoslovaško posojilo dela je uspelo

Kakor smo že pisali na tem mestu, je češkoslovaški parlament sprejel zakonski predlog o notranjem posojilu za javna dela. To posojilo je bilo razpisano v Češkoslovaški z namenom, da preskrbi sredstva za javna dela, s katerimi bi se zmanjšala brezposelnost. To posojilo je zelo dobro uspelo zaradi izrednega zanimanja vse češkoslovaške javnosti, doseglo je namreč okroglo 3 milijarde dinarjev v naši valuti. Zaradi dobrih uspehov se za podpisovanje tega posojila podaljšali rok. — Brez dvoma bo to posojilo zelo znatno znižalo bedo čsl. brezposelnega delavstva.

To je pa neverjetno

Tako je vzkliznil pri neki delavski sodni razpravi navzoči sodnik, ko je delavec pripovedoval, da zasluži na mesec 200 Din. Sodniku se je zdelo, da mož pretirava. Toda delavec je dokazal, da resnično prejema le 200 Din na mesec in da zasluži nekaj več le v mesecih z izredno lepim vremenom. Je pa ta delavec zaposlen na neki žagi tam na zelenem Pohorju.

Sodnik je nato vprašal delavca, kako more s tako plačo živeti. In delavec ni mogel drugega odgovoriti kot to, da je zmignil z rameni in se grenko nasmehnil.

Da, to je res neverjetno. Še bolj neverjetno pa je to, da trpi družba v svoji sredi take nečloveške delodajalce, ki zaradi večjega dobička izsesajo svojim delavcem zadnjo kapljico krvi. Zato pa ni čudno, če se množijo zločini, atentati, nasilja in podobno. Zato tudi ni čudno, da ni ljudem nobena stvar več sveta, da ne verujejo več v pravico. Ta primer nam znova kaže, da je posebno v časih brezposelnosti ena najvažnejših socialnih določb — določilo o minimalnih plačah in brezposelnostno zavarovanje. Dokler ne bomo imeli teh dveh določb, toliko časa bo med našim delavstvom še mnogo revščine in gladi.

Drobne vesti

Plače poljedelskih delavcev so zopet padle, in sicer zaslužki banatski polj. delavec 8 Din na dan, a sezonski delavci iz Prekmurja bodo delali v vsej sezoni od 15. maja do 10. avgusta samo za hrano in 4.50 mtc. pšenice.

Odoben je nov statut SUZOR-a od ministrstva za soc. politiko in narodno zdravje.

V USA je brezposelnih tretjina vsega delavstva. Število vseh ameriških delavcev znaša okroglo 50 milijonov in od teh jih je danes brez dela nad 16 milijonov.

Senat v Združenih državah je dovolil vsoto 500 milijonov dolarjev ali okroglo 25 milijard dinarjev v pomoč brezposelnosti.

V Nemčiji so začeli uvajati obvezno delo. Prvi letnik, ki bo vpoklican na obvezno delo, bo sestavljen iz fantov, ki bodo 1. februarja 1934 prekorajčili 19. leto. Doba obveznega dela bo trajala šest mesecev. Vprašanje ženskega obveznega dela bo urejeno s posebno uredbo.

Kakor poročajo bo s 1. oktobrom t. l. nastopilo obvezno službo v nemški državi 350.000 delavcev.

Ministrstvo za socialno politiko v Beogradu je na podlagi zakona o delu izdelalo načrt delovnega reda za vsa industrijska podjetja. Načrt je bil predložen industrijskim zbornicam.

V začetku maja je bilo v češkoslovaški republiki 797.412 brezposelnih delavcev, kar je za 80.873 manj od »tuleža« v mesecu marcu.

Žena - delavka

Kapitalistični duh, ki vlada današnje gospodarstvo, ni iztrgal iz družine samo očeta, da skoraj nima več časa, ki bi ga posvetil družini, ampak se iztrgal družini tudi mater. Nezdruve razmere so prisilile tisoče in tisoče žen, da so pravzelo k svojim dvema poklicema, to je materinstvu in gospodinjstvu, še tretjega — pridobitno delo.

Med zemeljskimi nalogami žene stoji nedvomno na prvem mestu materinstvo, tako da lahko rečemo, da je najnaravnejši poklic žene zakon in kar je s tem v njeni zvezi: domače delo ali gospodinjstvo. Materinstvo in gospodinjstvo popolnoma izčrpa žensko življenjsko silo in zločin dela tisti, ki danes toliko tisoč ženam naprtnje še tretji poklic, da mora kot poročena še dalje služiti in delati kot tovarniška delavka, postrežnica, uradnica, učiteljica itd. Nikakor nečemo braniti ženam vstopa v razne poklice, ker nima vsaka žena poklica za zakonski stan, marsikatera se ne more ali pa tudi noče poročiti. Toda gotovo je, da se mora dopustno delo za ženo oziirati na njen najbolj naraven poklic.

Vprašajmo, kako more žena, ki je po naravi slabotnejša od moža, vršiti troje del, ko sta že materinstvo in gospodinjstvo popolnoma izčrpa? Odgovoriti moremo — kakor piše p. A. Tominec — takole: Če pomislimo, koliko žena-mater je prisiljenih, kljub temu, da imajo komaj mesec staro dete doma, zopet v službo, tedaj moramo reči, da so matere, ki pod trojnimi bremenom materinstva, gospodinjstva in izvenrednega poklica ne klonejo, v resnici vsega občudovanja vredne. Reči moramo tudi na glas: Kar se tu zahteva, presega zdaleka normalne človeške moči. Te zahteve je trajno nemogoče izpolnjevati. V resnici, kakorkoli že občudujemo in spoštujemo ženo, ki izjemoma vse tri poklice s svojo požrtvovalnostjo izvršuje, vendar nam je človeško bolj razumljivo to, kar se običajno dogaja. In to je: da za vse tri poklice manjka pravega ognja in vneme, ali pa, da se eden ali dva poklica na ljubo tretjemu zanemarljato. In ker običajno stiska zahteva, da se smatra pridobitni poklic za najvažnejši, zato naravno trpi pri tem materinstvo in gospodinjstvo.

Družinsko življenje, dom in domačnost se s siljenjem žene na pridobitno delo polagoma uničuje ali pa tudi povsem uniči. Leon XIII. je v imenu Cerkev spregovoril svojo besedo, sedaj pa naj še država spregovori z zakonom za one, ki Cerkev ne poslušajo. Urediti je treba vprašanje minimalnih in družinskih plač za delavce-očete, odpraviti delo poročenih žena, zabraniti najemanje ženskih moči v obratih, ki so ženskemu organizmu nevarni, in podobno. Zakonodajalci in ljudski voditelji naj se zavzadajo: poročena žena vrši v polni meri svojo življenjsko dolžnost, če oskrbuje dom in vzgaja otroke.

Spodnja obleka

Stezniki so v zadnjem času povsem izgubili svoj pomen in svojo važnost. Lahna obleka, ki se telesa ne prijemlje, je prav mnogo k temu pripomogla, na vsak način pa več, kakor svarila zdravnikov, ki so z zdravstvenega stališča to stvar odklanjali. Vendar je primerno, da je vsaj nekaj spodnje obleke tako prirojeno, da telesa da neko trdnost, kar je nujna potreba tudi pri višjih oblekah.

Celotna spodnja obleka je v zadnjih letih doživela veliko izpremembo zaradi kroja oblek in zaradi ozkih in kratkih kril. Dočim je v prejšnjih časih spodnje obleke bilo kar štiri do pet kosov, zdostuje danes sestava srajce in hlač v enem kosu, ki jih imenujemo kombine. Podobno sestavo imamo tudi iz moderskega in spodnjega krila. Ti perilni kosi se izdelujejo iz najrazličnejših materialov, iz šifona, batista, pleten in celo svile. Prav v sedanjih časih vlada v spodnji obleki lahko rečemo nepopisen luksus, ki je v hudem kontrastu s splošnim obubožanjem.

Svila in čipke v vseh varijacijah se vidijo pri perilu, ki bi moralo biti res perilo, to se pravi, da bi se moralo dati dobro prati, česar pa prav ta nežni material ne dopušča. Pod pranjem razume mo ne samo odprave umazanosti, ampak tudi desinfekcijo, tega obojega pa svila in čipka prav res ne preneseta. Zato se tako perilo le nekoliko površno in v naglici opere, a ne s tistim učinkom, kakor je za snago pa tudi za zdravje neobhodno potreben. Iz tega in iz praktičnega stališča v obče je svetovati pri nabavi spodnjega perila izbirati tako blago, ki dopušča pranje v pravem pomenu besede. Tak material pa je šifon, platno in trikotaža iz bombaža. Brez primerne spodnje obleke pa si tudi pravilne zgornje obleke ne moremo predstavljati.

Lasje

Pravijo, da še tako lepa obleka izgubi svoj učinek, če niso tudi lasje z enako skrbjo urejeni. V zadnjih časih je ta zahteva splošno priznana in

lajnih, kljub temu, da imajo komaj mesec staro dete doma, zopet v službo, tedaj moramo reči, da so matere, ki pod trojnimi bremenom materinstva, gospodinjstva in izvenrednega poklica ne klonejo, v resnici vsega občudovanja vredne. Reči moramo tudi na glas: Kar se tu zahteva, presega zdaleka normalne človeške moči. Te zahteve je trajno nemogoče izpolnjevati. V resnici, kakorkoli že občudujemo in spoštujemo ženo, ki izjemoma vse tri poklice s svojo požrtvovalnostjo izvršuje, vendar nam je človeško bolj razumljivo to, kar se običajno dogaja. In to je: da za vse tri poklice manjka pravega ognja in vneme, ali pa, da se eden ali dva poklica na ljubo tretjemu zanemarljato. In ker običajno stiska zahteva, da se smatra pridobitni poklic za najvažnejši, zato naravno trpi pri tem materinstvo in gospodinjstvo.

Družinsko življenje, dom in domačnost se s siljenjem žene na pridobitno delo polagoma uničuje ali pa tudi povsem uniči. Leon XIII. je v imenu Cerkev spregovoril svojo besedo, sedaj pa naj še država spregovori z zakonom za one, ki Cerkev ne poslušajo. Urediti je treba vprašanje minimalnih in družinskih plač za delavce-očete, odpraviti delo poročenih žena, zabraniti najemanje ženskih moči v obratih, ki so ženskemu organizmu nevarni, in podobno. Zakonodajalci in ljudski voditelji naj se zavzadajo: poročena žena vrši v polni meri svojo življenjsko dolžnost, če oskrbuje dom in vzgaja otroke.

tovrstne trgovine in obrti danes v resnici ovelo kljub visokim cenam. Povedati moramo le, da ne zadošča le, da je frizura po najnovejši modi, ampak mora prav tako pristojati ženi, ki jo nosi. Prav v tem oziru pa se pri nas zelo mnogo greši. Da bi si dala svojo glavo frizirati, kakor se to lahko zgodi z vsako lutko, ki je namenjena za izložbo, s tem naj bi se žena na noben način ne zadovoljila. Kakor povsod, ima tudi tu ženina osebnost svoj poseben poudarek. Pravijo, da je trizvoč mode: primerna frizura, klobuk in obleka. In res vse to tvori enoto. Res pa je tudi, da današnja žena ne najde v tozadevnih obrti pravičnega razumevanja, ker to zahteva splošno izobrazbo in potem še poklicno izobrazbo, na kateri ta poklic stoji. Prav te tri obrti: krojačica, šivilja in frizerka naj bi si povzpeli do resnično umetniških del.

Obuvalo

Rokavice in obuvalo tudi spadajo k obleki in, če hočemo biti temeljitje, moramo priznati, da je obuvalo važnejše kot pokrivalo in rokavice. Saj človek je v njih lahko brez klobuka, pa tudi brez rokavic, brez obuvala pa si ga prav za prav ne moremo misliti, razen v zdraviliščih in letoviščih. To dejstvo si je v Parizu pomagalo do veljave: čevljar spada v modni koncert.

Obuvalo mora odgovarjati drugi obleki, v barvi in obliki. Seveda pa velja tukaj, da se žena kakor pri obleki, tako tudi pri obuvalu ravna po razmerah, v katerih živi, in se oziira pri tem na letni čas, vreme in stališče, ki ga zavzema v družbi.

Visoke pete napravijo lep vtis, če ostanejo v mejah lepote; previsoke niso lepe in tudi ne zdrave. Pri kakršnikoli abnormalnosti v nogah — in kdo je danes brez nje — se visoke pete nagnejo na stran in se pokaže tako malo lepa slika, ki jo kratka krila neusmiljeno odkrivajo. Rokavice izpopolnjujejo obleko in naj v barvi odgovarjajo obleki. Za to pa je treba okusa in razumevanja.

MODNE NOVOSTI

V spodnjem perilu je prišlo do precejšnjega preokreta. Dočim so imele srajce in kombineže do nedavnega ozke naramnice ter globoko izrezan prednjik in zadnjik, vidimo pri sedanjih srajcah in krilnih kombinežah po večini že naramnice, ki so rezane s srajco v enem kosu. Do te izpremembe je prišlo največ iz praktičnih ozirov, ker so ozki trakci, ki so služili za naramnice, trajali le malo časa in jih je bilo treba skozi izpreminjati. — Slika nam kaže vzorce dnevnih in nočnih srajc ter krilnih kombinež.

Za mesec julij

se priporoča drobna knjižica

URA MOLITVE

v počaščenje sv. ran in predragocene krvi našega Gospoda Jez. Kristusa

Cena Din 4.—

Naroča se v Prodajalni H. Nieman, Ljubljana

Marijine družbe, častivci presv. Zakramenta, sezite po njej!

Dijaki Novo! Mladiči

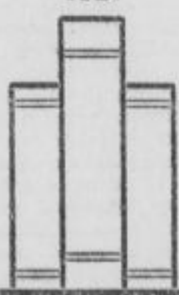
Ni kmalo povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska kakor

Luč z gora

spisal Fr. Weiser D. J. poslovenil Jože Jagodica. Cena brošurani Din 15.—, polplatno vezani Din 22.—

Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

I. G. P. **Jetike** kako se obvarujete? Posredni Vaši predniki so umirali zavoljo te bolezni, umrli sta Vam tudi dve sestrini v najlepši dobi, brat Vam boleha zaradi jetike, Vi ste še zdrav, zakar Vam priča Rentgenov izvid, a vendar Vas obhaja skrb, kako bo. Vaš kmetijski poklic je najboljši primeren, da se jetike obvarujete. Kmetijsko delo in pristna kmetijska hrana sta kakor nalašč za takšne »ogroženec«, kakor ste Vi. Nekaj pa je, kar ogroža tudi kmete z jetiko — njihova bivališča, ki so tolikrat vlažna, zatoehla in temna, posebno njih spalnice. V takih bivališčih se koti in vzdržuje jetika. Nekoč sem v divnem gorskem kraju, kamor so si hodili dolinci zdraviti bolna pljuča, govoril domačinom, ki jih je jetika precej kosila, in jim zaževalo pojasnil pol šaljivo, češ, da imajo tujci tako zdravilen zrak, ker tišče domačini ves slab zrak zase v hišah, ki jih le malokdaj zračijo in soncu odpirajo. Tudi Vaš kraj slovi radi ugodnega podnebja in zdravega zraka, menda je Vaša družinska jetika — stanovalna bolezen. — Poučnih knjižic o jetiki nimamo že več dobro in poljudno pisanih.

Isti. **Pelin** je krepilo za želodec, njegove »proti-jetične« lastnosti so mi čisto neznane; uporabljal ga pač tudi proti glistam. Ne rabite ne pelina ne drugih domačih ali kupljenih sredstev brez dejanske potrebe!

A. Z. M. »Kašnjak«, podkožni mešiček, je pri Vas na nenavadnem mestu. Menim, da je operativna odstranitev lahko izvedljiva, hkrati se dajo tudi krčne žile zmanjšati in pripraviti do pravih mer. Vsako drugačno zdravljenje je nezmisljeno; z operacijo odpravite tudi neutemeljeno skrb zavoljo raka.

Isti. **Črno vrojeno znamenje** v koži tudi majhne razsežnosti vtegne časih vendar napraviti velike sitnosti. Ven ž njim!

A. O. J. **Tetovirana znamenja** se dajo kaj težko spraviti iz kože, lažje rešča (cinobri), težje črna (tuš). Dogovorite se z bližnjim zdravnikom, ki Vam predpiše kakšno luščilo in opazuje učinek ter ga po potrebi ali jači ali omiljuje. Treba Vam bo precej potrpljenja, uspeh pa Vas ne bo popolnoma zadovoljeval, ker bo bržkone nepopoln.

M. K. Lj. **Bolečine v križu** (če so v višini ledvic, kakor pišete, potem so v ledju) spremljajo raznovrstne bolezni, boleznir križnice same, živcev, drobnja v trebuhu in medenici. Črevesno zaprtje ali napačna lega drobnja delata največkrat težave ter vrste. Pri bolečinah v ledju prihajajo v poštev nastete motnje, vrh tega pa še ledvične okvare in »revmatizem« lednega mišičja. Če ni bolezni v drobnju in če ne zmorete zdravljenja v toplicah, ko Vam je dosedanje zdravljenje z obsevanjem, cepljenjem in mazanjem izčrpalo sredstva, začnite si s sončiti križ, ledje in hrbet po načrtu, od 3 minut polagoma za 2–3 minute na dan več, do 45 minut; sončenje naj se zaključí z obilno ali opršenjem. Tudi gnetenje (masiranje) lednega mišičja in obližja vtegnite koristiti. Navzlic prvotnim bolečinam ne opustite bolečih gibov, pač pa se namerno vadite v njih. Poročajte o stanju jeseni (sklicujoč se na ta odgovor)!

A. F. R. **Vnetje rebrne mrene** (tega je več vrst) se uspešno zdravi na razne načine. Priljubljena je raba toplote v kakršnikoli obliki zlasti pri bolečinah, drugim služi gorčična moka ali kakšno

kožno dražilo, ki celo napravi mehurje; na Francoskem sem videl, da v takih primerih vžigajo kožo z žarečim železom, kakor so delali pri nas zdravniki pred sto in več leti; ponekod so še v navadi pijavke, ki jih nastavijo na bolno mesto 12 ali še več. V mnogih primerih so poleg takih zunanjih sredstev potrebna tudi notranja. Vi dvomite o pravilnosti zdravnikove razpoznavne, ker Vas je bolelo nižje kakor so rebra. Vaš dvom ni upravičen, ker človek čuti bolečine časih daleč proč od bolnega mesta. Marsikdo ima pljučnico ali vnetje rebrne mrene na desni strani, boli ga pa hudo nižje v trebuhu in časih prav na kraju slepega črevesa. Kolikokrat ima kdo bolečine v desnem plečetu zavoljo motenj v žolčniku! Če je v zdravnikovi razpoznavi morda kakšna pomanjkljivost, je po moji nemerodajni sodbi ta, da je bila pri Vas morda vnetja srčna arena, ki je na tistem kraju popolnoma zrasla z rebro (ali pljučno) v eno; na kateri strani, pljučni ali srčni je mrena bolj vnetja, je težko določiti v posamičnem primeru. Hvalite Boga, da Vam je bolezen prešla tako hitro!

F. L. P. **Kostna jetika** še ni prešla, če Vam teče »iz rebr«, dasi po malem. Kaj napravite, ko so Vam posla sredstva za zasebno zdravljenje in zavoljo brezposelnosti nimate več pravice do zdravljenja v zavarovalnih ustanovah? Pravico do brezplačnega zdravljenja imate še pri občinskem (banovinskem) zdravniku in v javnih bolnišnicah. Morda opravite zdaj, v tej letni dobi z domačimi pomočniki. Sončite se, kakor je bilo že večkrat opisano, vtrijte se z vodo, ležišče si napravite na odprtem prostoru. Vaša hrana bodi mleko, močnate jedi, sočivje, zelenjave in sadje. Vživajte šest tednov po eno presno jajce (ali vsaj rumenjaki) na dan. Soli se varujte. Naberite si in posušite preslice in ozkolistege trpotca, ki sta dobra čaja za Vaše potrebe. Preslična zavelica je primerna tudi za obkladke na bolno kost. Jeseni se lotite ribjega olja. Ob morju ni kostne jetike, pač pa mnogo pljučne. Če imate pljuča zdrava, pojdite s svojim rokodelstvom kam tja dol na morje! Vsaj za dve leti!

A. C. D. **Toplota** Vam ne godi, mrzloto prenašate bolje. Koliko je ljudi, ki imajo obratno občutenje in se zavoljo tega ne vzemirajo. Pаметen človek se skuša vtrjevati na obe strani, da prenaša mraz in vročino brez škode in znatnih neprijetnosti. Letos se ni bilo v naših krajih občutne toplote, pač pa imamo že nekaj tednov južno vreme. »Sirok«, po naše mornjnik, je južni veter ob Sredozemskem morju, ki vpliva zelo neugodno na občutne ljudi, nič manj fen, ki je razupit v Alpah; pri nas so odkrili fenovo zvrst, dinarski fen; letošnja pomlad me prepričuje, da je res nekaj takega v savski kotlini in stranskih dolinah. Soparno vreme je znano, ko je ozračje razgorelo in z vlagom nasičeno in se naše telo zavoljo nezadostnih ohlajevanj ne more ohlajevati; pri fenu sta toplota in vlaga manj občutna kakor neka napetost v ozračju, ki »gre na živce«, poleg zračnega tlaka so bržkone magnetični oziroma električni vplivi vmes. Sredstev zoper nevšečno občutenje v takšnem vremenu ne poznamo pravih, zato se zdravim jaz, ki me tako vreme precej mori, s potrpljenjem. Ni mi hudo, kdor se maže s to »božjo mastjo«, če se zaveda, da je tem bolj zdrav, čim več zna in hoče potrpeti. — Trikrat sem Vam že letos odgovoril, prizanesite mi vsaj za tri mesece!

Pravni nasveti

Prisilna uprava. K. D. Kolikor izhaja iz vašega dopisa ni nobene ovire za uvedbo prisilne uprave proti Vam. Edina rešitev je — plačilo dolgov. Ugovore proti prisilni upravi ste mogli postaviti pri sodišču, kamor ste bili itak povabljeni na zaslivanje.

Dojznosti nezakonskega očeta. M. H. Leta 1906 ste imeli nezakonskega očeta. Mati se ni hotela z vami poročiti. Ko je bil otrok 6 let star, vas je po varuhu tožil in ste bili obsojeni da plačate 14 kron mesečne preživnine, ki je pa sploh niste nikoli plačevali. Sedaj zahteva otrokova mati danar za sebe. Vprašate, ali ste dolžni kaj plačati, komu, otroku ali materi in koliko? — Otroku ste bili dolžni plačevati preživnino po 14 kron na mesec, dokler se otrok ni mogel sam vzdrževati. Neplačane preživnine zastarajo v 3 letih. Če torej otrok, oziroma njegov varuh, proti vam niso vodili izvršbe za prisojeno vzdrževalnino, je ta sedaj že zastarana. — Nezakonska mati pa lahko zahteva od vas povračilo za vse izdatke, ki jih je storila za otroka, v kolikor dokaže, da je te izdatke storila v namenu, da jih od vas svojačasno iztrija in da ste vi v tistih letih bili v stanju, te izdatke s svojimi dohodki oziroma premoženjem poravnati. Ta pravica nezakonske matere napram očetu zastara v 30 letih. — Svetujemo vam, če doslej niste ničesar prispevali, da sami od sebe pomagate sedaj ali otroku ali materi, da si olajšate svojo vest.

Prodano, a ne plačano posestvo. A. R. Prodali ste kupcu svoje posestvo in ste se dogovorili, da ima plačati polovico kupnine o kresu, ko dobi plačano svoje prodano posestvo. O kresu vam ni plačal in ste zvedeli, da kupec sploh ni imel svojega posestva, ki ga je prodal in vas je s tem le premotil, da ste mu vi prodali svoje posestvo. Ker je kupec kot kmet zaščiten, ne morete njegovo posestvo pogrnati na dražbo. Ostali ste brez posestva in brez denarja. Vprašate, če lahko kupca radi prevare tožite. — Lahko prijavite celo zaževno državnemu tožilstvu. Zapisati smete samo to, kar lahko dokažete, da je resnično. Vendar dvomimo, da boste mogli dokazati kupcu, da je takrat, pri nakupu imel namen, da vam ne plača kupnine, da vas s tem goljufa, ker takrat nihče ni mogel vedeti, da bo izdan zakon o zaščiti kmeta, ki je vzrok, da sedaj, kljub dobri civilni tožbi, ne morete posestvo pogrnati na dražbo in s tem dobiti pokritje za svojo terjatev. — Pri posojilnici se osebno zmeinite glede izplačila. Tožba je zadnje sredstvo, ki pa tudi ni zanesljivo!

Povečana slika. A. R. Po potniku iz Z. ste naročili večjo sliko, ki bi predstavljala vse družinske člane. Dali ste potniku tudi izvirne fotografije za sliko. Po povzetju vam je bila poslana slika, ki ni odgovarjala naročilu. Vrnili ste sliko; čez mesec dni ste zopet dobili isto sliko naj, prav tako, kot ste jo vrnili, ker ni odgovarjala naročilu. Tudi ni trdka vrnila za vzorec poselanih fotografij. Kaj sto-

riti? — Če izvršena slika ne odgovarja pismenemu ali ustnemu naročilu in je nerabna, potem lahko odstopite od pogodbe. Ako zahtevate samo izboljšanje slike, morate trditi dati primeren rok z izjavo, da po preteku tega roka odklanjate izboljšanje. V vsakem slučaju je dolžna trditi vrniti sliko, ki ji je od vas prejela kot vzorec. Pišite še enkrat priporočeno trditi svoje zahteve in ji dajte primeren rok. Po preteku tega roka pa jo tožite. Preskrbite si ubožno spravevalo in boste tožbo lahko dali na zapisnik pri domačem sodišču.

V. L. Zoper postopanje pri izplačevanju pokojnin se hočete pritožiti na ministrstvo in vprašate, če bo to kaj pomagalo. — Po našem mnenju bo najbolje, če se obrnete na finančno direkcijo ter jo prosite, naj se za časa vaše odsotnosti izplačuje pokojnina vašemu pooblaščenцу (n. pr. soropji). Ne verjamemo, da bi s pritoževanjem na ministrstvo kaj dosegli in to v stvari, ki se po našem mnenju lahko doma uredi.

B. I. T. Može je bil že nad tri leta v službi. Sedaj je zbolel in se bojuje, da ga ne bi zopet nazaj sprejeli. Ali ima kakšne pravice in kakšne? — Predvsem bi morali povedati, pri kom je bil v službi. Ali morda pri kakšnem obrtnem podjetju? To mora biti jasno, da vam moremo na vprašanje odgovoriti.

Vrtljak, kaljenje nočnega miru. F. T. Stvar spada v kompetenco zupanstva, odnosno sreskega načelstva, ako prvo nič ne ukrene. Tja se obrnite.

Volilo. M. V. Glavnemu dediču je mož naročil, da izplača ženi vsoto denarja. Tega pa ni zapisal v oporoko. Ali zahtostuje ustmeno naročilo. — Za veljavnost je potrebno, da se to »volilo«, kakor naročilo naročite, zapiše v obliki oporoke, ali da se izreče pred tremi pričami v obliki ustnega testamenta.

Bratove zahteve. A. S. Ob času očetove smrti bo brat, če se oglasi, lahko zahteval svoj nujni dedni delež. Če oče že prej izročil posestvo, je priporočati, da za sina izgovori primeren delež, ki naj se zavaruje z vknjižbo. Tudi bo brat lahko zahteval povrnitev denarja, ki ga je vtaknil v očetovo gospodarstvo, seveda ako tega denarja ni podaril očetu.

Izvrševanje obrti brez obrtnega dovoljenja. K. A. B. Obrtno oblastvo (okrajno načelstvo) vas lahko kaznuje, če izvršujete obrt brez dovoljenja. Zato je pametnejše, da prosite za obrtno dovoljenje, ako imate pogoje v smislu obrtnega zakona t. j. da dokažete strokovno izobrazbo za vaše rokodelstvo, ki se dokazuje praviloma z izpričevali o opravljenem pomočniškem in mojstrskem izpitu.

Posledice odtegovanja vojaški službi. S. Š. Ne-ki mladenič, rojen leta 1901, je bil leta 1921 potrjen. Leta 1922 je dobil kot krošnjar dovoljenje, da je smel oditi krošnjar v Avstrijo. Iz Avstrije pa je še isto leto odšel v Ameriko. Postal je ame-

riški državljani. Sedaj bi se rad vrnil domov. Kako bo z njegovo vojašino? Ali bo moral kaj več služiti? Ali bo imelo njegovo ameriško državljanstvo kaj vpliva na vojaško službo? — Nihče ne more izstopiti iz našega državljanstva, dokler ne odeluzi svojega roka v kadru, razen po odločbi predsednika ministrskega sveta. Samo s tem, da je postal ameriški državljani, še ni izgubil našega državljanstva. Treba je še prositi za odpust iz državljanstva. Kdor se odtegne službi v stalnem kadru, služi tri leta, če se zaloti do dovršenega 40. leta starosti. Od dne, ko bi bil moral vstopiti v kader in dokler ne nastopi službe, se pobira od njegove imovine ali dohodkov vojnika. Ameriško državljanstvo ga teh posledic ne bo rešilo, ako je še naš državljani.

Lov brez lovske karte. V. S. Brez lovske karte ste šli s puško na lov na divje prašiče. Zakupnik lova pa je ustrelil tudi par srn. Bili ste ovadeni in vas je okrajno načelstvo kaznovalo. Pritožili ste se na bansko upravo in vprašate, če boste s pritožbo uspeli. — Nismo preroki, zato na takšno vprašanje ne moremo odgovoriti. Počakajte mirno na rešitev banske uprave.

Vzdrževalnina ločene žene. J. D. P. Žena živi ločeno od svojega moža, ki je državni upokojenec. Sodniško ni ločena. Ali lahko zahteva žena podporo od svojega moža, ker se nahaja v težkem položaju. Otrok nimata. — Mož je dolžan skrbeti za dostojno preživljanje svoje žene. Te dolžnosti se šele reši, če je zakon sodniško ločen samo iz ženske krivde. Svetujemo Vam, da žena pri okrajnem sodišču v izvenspornem postopanju zahteva dovolitev posebnega bivališča in določitve mesečne preživnine. Morda se pri sodišču doseže spoznamna ločitev. Če ne, bo pa treba tožiti na ločitev zakona vsled moževe krivde in na plačilo mesečne preživnine. Višino preživnine bo določilo sodišče, upoštevajoč celokupne moževe dohodke, ne samo penzije.

Nestrpni pravdar. I. K. V neki civilni pravdi, kjer je tožbeni zahtevak 40.000 Din, je bil »prvi narok« v drugi polovici februarja. Dobili ste vtis, da se bo prva razprava vršila aprila ali vsaj maja meseca. Ker do sedaj še nimate nobenega obvestila, vprašate, v kakšnih časovnih presledkih se razpisujejo razprave od prvega naroka dalje. — Pri tožbah, kjer je vrednost tožbenega zahtevka nad 12.500 Din, naloži sodišče toženi stranki pri prvem naroku, da najkasneje v 4 tednih vloži »odgovor na tožbo«. Ko prispe k sodišču odgovor na tožbo, odredi sodnik dan za sporno razpravo. Seveda, če

Letoviščarji!

Hotel PENSION RAJH v Ormožu ob Dravi

celodnevna oskrba (pension) Din 35.—, znana prvovrstna kuhinja, na novo urejene sobe s tekočo vodo, z lepimi terasami, vrt. Na razpolago klavir, biljard in kegljišče, ob Dravi lepo prosto kopališče. — Se priporoča tudi obiskovalcem znanega zdravnika dr. Majeriča.

je sodišče preobloženo z delom radi pomanjkanja sodnikov, potem se vse to zavleče. Pravico imate, da na sodišču vprašate, kaj je z razpisom sporne razprave. Če se Vam zdi, da opraviča zamude ni utemeljena, smete se pritožiti pri predsedništvu okrožnega sodišča.

Dolžni delež. M. D. I. Po ženi smrti ste prevzeli posestvo in izplačali otrokom dediščino po materi. Vprašate, če lahko napravite sedaj veljavno oporoko v prid enemu otroku, vsem ostalim pa namenite le malenkostne zneske. — Od zapuščine bo po Vaši smrti imel vsak otrok pravico do dolžnega deleža, ki znaša polovico zakonitega dednega deleža. N. pr. če imate štiri otroke, morate vsakemu otroku v oporoki zapustiti najmanj eno osminko zapuščine kot dolžni delež. V ta dolžni delež se všete vrednosti tega, kar je dobila hčerka dote od Vas, ali pa, kar ste plačali dolgove za polnoletnega sina. Ne všete se pa to, kar so otroci dobili po materi.

Če izplačana dota. Leta 1924 ste prevzeli po očetu posestvo. V izročilni pogodbi je bilo določeno, da imate bratom in sestram izplačati po 2000 Din v dveh letih. To ste tudi storili in imate spravljene tozadevne pobornice. Sedaj ste pa dobili od nekega odvetaika pismo, da morate njemu plačati za sestro 1000 Din od izgovorjene dote, češ, da mu to vsoto dolguje sestra, sicer da Vas bo tožil. — Odgovorite odvetaiku, da ste sestri doto že izplačali in mu sporočite tudi imena takrat prisotnih prič. Bodite brez skrbi. Dvakrat Vam dote ne b. treba plačati.

Odobritev kupne pogodbe. F. A. R. Prodali ste posestvo mladoletnemu kupcu, ki ga je zastopal varuh. Pogodbo ste napravili pri notarju s klavzulo, da postane veljavna kadar jo odobri varstveno sodišče in takrat da se izplača kupnina. Sedaj je preteklo že več kot en mesec, a sodišče pogodbe še ni odobrilo. Bojite se, da sodišče pogodbe ne odobri, drugim kupcem pa ste odpovedali ravno radi prodaje mladoletniku. — Če je dogovorjena kupnina odgovarjala vrednosti posestva, kar je potrdila občina, potem skoraj ni razloga, da sodišče pogodbe ne bi odobrilo. Če ne morete osebno, lahko tudi pisмено zaprosite okrožno sodišče, da pospeši odobritev kupne pogodbe.

Nadaljevanje na 12. strani.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v prihodnjih 14 dneh

Poljedelstvo. Spremenljivo deževno, hladno vreme, ki ga je Medard prinesel, traja dalje in ovira rastline pri njih razvoju, zato je vsa rast ostala vsaj za 14 dni. Radi vlage poganja plevel vsepovsod in sili poljedelca k neprestani pletvi in okopavanju rastlin. Pri krompirju nastopa peronospora, proti kateri moramo škropiti z raztopino modre galice in apna takoj, ko se prikažejo prvi znaki te bolezni. Na fižolu se pojavlja rja, proti kateri je edina pomoč ta, da odstranimo napadene liste. Na njivah posejano peso razredčimo in oplevemo, prazne prostore posadimo z močnimi sadikami. Ob deževnem vremenu presajamo peso na njivo in jo zalijemo z gnojnico. Če imamo kako njivo prazno, jo na gosto zasejemo s koruso za zeleno krmo v poletnem času, ko nam bo zmanjkalo drugega zelenja.

Travnistvo. Najnujnejše delo nam dajo travniki. Kositi moramo, četudi nam vreme nagaja; uporabiti vsako uro, da posušimo nekaj sena. Nikakor ni čakati na lepše vreme, ker se nam še dolgo obeta spremenljivo. Največja skrb vsakega živinorejca je torej, kako čim boljše spraviti seno. Kosimo le toliko naenkrat, kolikor zmoremo posušiti in spraviti. Dokler trava še rase, ne trpi toliko po dežju, posekano jo pa deževnica kmalu izluži. Sprano seno je pa malo vredno. Vsak večer in, če se nam obeta dež, zložimo pokoseno, toda še ne suho seno v kopice, da ne trpi toliko po rosi in deževnici.

Živinoreja. Vpoštevaj vse, kar je bilo navedeno zadnjič glede krmljenja in oskrbe živine, glede zračenja in snajenja hlevskih prostorov. Z vsestransko čistoto v hlevih in pravilnim ravnanjem z gnojem zatiraš tudi muhe, ki so v veliko nadlego živini in lahko tudi prenašalke bolezni. Zatiraj jih z vsemi sredstvi. Gnoj spravljaj vsak dan iz hlevov in ga sproti dobro stlači in pokrij na gnojniku. Skrbi, da bo imela goveja živina parklje v redu, predolge odreži ali jih pusti odrezati po večji osebi. Brez paše ni prave in uspešne živinoreje. Zato glej, da pridejo zlasti mlade plemenske živali na pašo in ako le mogoče čez poletje na planinsko pašo. — V kurniku skrbi za snago in ga pobeli. Pokladaj perutnini vedno svežo mehko krmo, pokvarjena škoduje. V pitno vodo devaj po nekoliko zelene galice ali pa zelene željbe. Je tu čas odprodaje piščet za zakol. Ko začnejo približno štiri mesece stari petelinčki peti, je čas, da jih režeš (kapuniš). Mlade račke in goske krmi dobro in izdatno, da ne zastanejo v razvoju. Za purančke in purice je mokrta (rosa, dež) strup vsedloti, dokler ni dokončan (približno v starosti 10–12 tednov) razvoj bradavice na vratu in glavi; zato jih ne puščaj do takrat na rosne travnike itd.

V čebelnjaku je letos, ko se je rojenje zaradi skrajno neugodnega vremena odrinilo, šele sedaj opravek z roji, kolikor bodo družine sploh rojile. Naravne roje ogrebamo v primerne zabojčke, kjer ima roj dovolj zraka, da se ne zaduši, in jih nekaj ur postavimo v temen, hladen prostor. Ko se čebele umire, jih stresemo v pripravljeni panj in opravke je končan. Pomniti je le še, da imajo čebele samo za tri dni hrane seboj. Če je po rojenju deževno, pozor! — Pri izrojenih je paziti od petega dne dalje na petje mlade matice. Če prične prepevati, je drugič na vidiku, ki ga je treba v A. Z. panju na vsak način zabraniti in v ta namen podreti vse matičnike. Pri rojenju je skrbno paziti, da ne izletita istočasno prvec in drugac. Ako bi se to primerilo, se bosta skoraj gotovo skup vsedla in se dobesedno poklala. Če je verjetno, da bosta roja istočasno zletela, je drugača treba toliko časa z zaphom zadržati, da je prvec na varnem, potem ga pa izpustiti.

Sadjarstvo. V drevesnici: Zapleveljena zemljišča je čimprej okopati in plevel skompostirati. Ako plevel dozori, odpade seme plevela na zemljo, kjer ostane kaljivo tudi po več let. Tako zemljišče je pozneje težko rešiti plevela. Stranske poganjke na delu, tako zvane ojačevalne poganjke je punciati — vršičkati. Debelejše ojačevalne poganjke, ki so dosegli debelost svinčnika, gladko odrežimo tik debela z ostrim nožem. — V sadovnjaku: Po izvršeni košnji drevesne kolobarje mladega sadnega drevja okoplamo in očistimo ple-

vela. Mlado in staro drevje pognojimo z gnojnico, v kateri raztopimo na 100 l 0,5 kg superfosfata. Gosenice in drugo glazanje, ki objeda listje na sadnem drevju, zastrupimo z 1,5% tobačno milno brozgo, katero raztopimo po listju drevja s primerno drevesno ali dobro vinogradniško škropilko.

Vinogradništvo. V trsnici: Nežne poganjke in listje cepeljk škropimo vsak teden enkrat s 0,75% raztopino modre galice, razkisanos s primerno količino apna. Mlade trte previdno odgrnimo in odstranimo vse rosne korenine, ki so pognale iz zlahtnega cepiča; po izvršenem delu trte ponovno zagnojimo. — V vinogradu: Izvršimo drugo škropljenje trt z 1,25–1,50% raztopino modre galice. Oni vinogradniki, ki še niso otrebili trte, naj napravijo to pred škropljenjem. Pred škropljenjem torej odstranimo vse nepotrebne in nerodovitne mladike na trtah. Na previsokih trtah pustimo najnižji poganjki. Nad tem poganjkom bomo v par letih lahko trto odžagali in na ta način bomo previsoko trto znižali in pomladili. Čas je že enkrat, da nesrečna šmarnica in druge samorodnice zginejo iz naših gor. Zato vinogradniki-cepeljari nabruse nože in precepice ta plevel z dobro zlahtno trsno sorto! Čas uspešnega precepljevanja trt na zeleno je kratek, uspehi pa veliki; zato opomite se tega dela, ker vino od šmarnice nima bodočnosti in je zdravju vsakega, ki ga uživa, naravnost škodljivo. — V kleti: Naj vlada povsod snaga in red. Posodo obrišimo vsakih 14 dni s sunjo. Plesen, ki se razvija na sodih, razkaja les in slabo vpliva na vrenje vina. Vinogradniki, ki še niso v drugi pretočili vino, naj to napravijo čimprej. Vina pretakajte ob lepem vremenu ter jih pri pretakanju primerno zažveplajte. Vina, ki so začela ponovno vreti, pustimo lepo pri miru, da popolnoma prevrejo. Takoj po končanem vrenju, ko se bo vino očistilo, ga pretočimo in zmerno zažveplamo.

Vrtinarstvo. Največ dela nam da vrt s pletvijo, okopavanjem in osipavanjem. Plevel spravljajmo na kompostni kup, da tamkaj zgine za prihodnje leto. Hvaležno je zalivanje zelenjavi z gnojnico ob deževnem vremenu. Sedaj je čas za presajanje pozne salate, kolerab, pese, poznega zelja, ohrovtia in zelene. Paradižnikom odstranimo zalistnike, vodilne poganjke pa privežemo h koloni. Ponovno sadimo grah in fižol. Pregoste setve razredčimo in oplevemo. Skrbimo, da nam vrtna pota ne preraste plevel

Kateri način umetnega razmnoževanja čebelnih družin je najboljši? M. Z. iz Gr. — Gotovo je najboljši oni narejeni roj, ki je naravnemu rojenju najosrodnejši. Pri naravnem rojenju zapusti par stara matica in del čebel vseh starosti. Pri narejenem roju je pa ravno slednje nemogoče doseči, zato je tak roj pač umetno narejen in ne dosega naravnega. Najbolj prav bo delati roje iz dveh družin. Enemu plemenjaku vzamete matico in en sat s čebelami in zalego, drugemu pa ostane matica, pa mu vzamemo več zalege in živali. Roj je na ta način dovolj močan, kar je neobhodni pogoj za uspeh, starcev pa tudi niste preveč izropali, ker prvemu ostane skoraj vsa zalega in čebele, drugemu pa še vedno dovolj čebel vseh starosti in matica, ki izgubo na zalegi hitro nadomesti; obema pa vse izletne čebele in zato na rednem »obratu« nič ne trpita. Ne priporočamo, da bi delali roje z matičniki, ker se prepočasno razvijajo in niso dovolj močni za ajdovo pašo, ko je treba nabrati zimsko zalogo. Tudi ni dobro odvzemati matico družini, ki nima zaleženih naravnih matičnikov. Zasilni matičniki so slabi in se jih je ogibati zlasti tam, kjer je verjetno, da bodo čebele potegnile že prestaro čebelno zalego. Tudi z matičnikom, pridejanim iz druge družine, ni vprašanje bodoče matice dovolj gotovo rešeno. Kajti lahko se zgodi, da čebele ta roj po odvzemu stare matice v hipnem občutju brezmatičnosti potegnijo zasilne matičnike, pridejanega pa podero. Roj se mora nekaj dni, dokler ne prične izletavati, napajati in je skrbeti, da ima dovolj hrane.

Kako naj se žičijo satniki? J. M. v St. Kakor Vam bolj ugaja! Eni žičijo pokonci — med temi je tudi pisec tega odgovora — drugi podolgem — vsi pa hvalijo svoj način. Vajneje je, da je žica prav napeta in da je tako napeta, da se na robah satnice ne morejo kriviti.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Axel Munthe;

Ko sem mrliča spremljal

(Konec.)

II.

Vsem velikem tovornemu vozu ni bilo razen obeh zabojev ničesar. Vročina je bila neznosna, toda prostora, da si se po mili volji pretegnil, je bilo dovolj. Jazbečar je na svojem suknjiču takoj zaspal. Grbavec je privlekel iz svoje košare steklenico toplega piva, prižgala sva si pipi in sedla na tla, da razmotriva položaj. Bila sva na varnem, nihče ni opazil, da sem skočil s psom v voz in ni se nama bilo bati, da bi se sprevodnik približal tovornemu vozu. Uro pozneje, ko je vlak privozil na sosednjo postajo, sem izjavil, da naju loči samo sirova sila, da ostanem kjer sem — do Lübecka! Ure so minevale v prijetnem razgovoru, ki ga je v glavnem oskrboval moj tovariš. Govorim slabo nemški, dasi kar dobro razumem. Moj novi prijatelj je povedal, da čisto prevozi to pot, poznal je ime vsake postaje, kjer se je vlak ustavil, dasi iz najine ječe nisva videla zunanje sveta. Je že več kot deset let mrliški spremljevalec, je to čeden in miren poklic, ceni potovanje in spoznavanje novih dežel. Že šestkrat je bil v Rusiji in Ruse zelo ljubi. Vedno hočejo biti pokopani v svoji domovini. Mnogi prihajajo v Heidelberg iskat zdravja k slavnim profesorjem. Pri njih največ zasluži. Njegova žena po poklicu umiva mrliča. Skoraj sleherno maziljenje se izvrši z njeno pomočjo. Na drugi zaboj kažo, je povedal, da ga je jezilo, ker niso njega pozvali k švedskemu gospodu, gotovo da ima tu kdo svoje prste vmes, saj zavisti je dovolj med njim in njegovima stanovskima tovarišema. Vsa stvar se mu zdi nekam sumljiva, saj ni mogel niti izvedeti, kdo je izvršil maziljenje trupla. Vsak ni enako izurjen za ta posel. Ni to lahka stvar, temveč zamotana in zamudna zadeva in nič se ne ve, kaj se lahko primeri na tako dolgi vožnji in ob taki vročini. Sem li že bil mnogokrat pri maziljenju? »Le enkrat,« sem priznal, združni se.

»Škoda, da ne morete videti ruskega generala,« je menil vznešeno in pokazal s pipo na drugi zaboj. »Naravnost neverjetno posrečeno delo! Ne morete verjeti, da ni živ; celo oči ima odprte. Zakaj neki vam je postajenačelnik delal take sitnosti? Res ste še malo mlad za mrliškega spremljevalca, sicer pa kar dostojen človek. Samo obriti bi se morali in osnažiti. Obleke se vam drže celi šopi pasjih dlak. Tak ne morete jutri pred švedskega konzula. Gotovo se že ves teden niste brili, saj ste bolj podobni razbojniku kot mrliškemu spremljevalcu. Škoda, da nimam britve s seboj, sicer bi vas na prihodnji postaji sam obril.«

»Odprl sem potno torbo in dejal: »Zelo bi vam bil hvaležen, če mi prihranite muko, da bi se sam bril. Nikdar tega ne storim; če le morem, se ubranim.«

Pregledal je moje brivske potrebščine z očmi izvedenca in dejal, da so švedske klinice najboljše in da sam nikoli drugačnih ne uporablja. »Zelo lahko roko imam, stotine sem jih že obril, pa še nisem slišal pritožbe.«

»V življenju nisem bil bolje obrtiti!« sem se mu poklonil, ko je vlak odpeljal dalje.

»Ni boljše kot potovanje po tujih deželah,« sem dejal in si brisal mlo z obraza. »Vsak dan se naučis česa novega in zanimivega. Čim bolj te dežele spoznavam, tem bolj opažam temeljne razlike, ki ločijo Nemce od drugih narodov. Romani na primer ali Anglosasi pri britju vedno sede, dočim so Nemci zlekneni na hrbet. Sicer pa, vsak po svojem okusu. Vsak po svoje obira bolhe, pravijo v Parizu.«

»To zavisi od navade,« je razložil moj brivec, »mrlič ne more sedeti, vi ste prvi živ človek, ki sem ga bril.«

Moj tovariš je razgrnil čist prtček po svojem zaboji in odprl koš z zalogo. Mešane vonjave klobas, sira in kislega zelja so mi dražile nosnice, pes se je nemudoma prebudil, gledala sva z lačnimi očmi. Veliko je bilo moje veselje, ko me je grbavec povabil, naj se udeležim njegove večerje, celo zelje je izgubilo zopnost za moje grlo. Ko je še jazbečarju pomolil kos krvavice, si je pridobil moje srce brez pridržka. Učinek je bil bliskovit in je trajal do Lübecka. Po drugi steklenici mozelčana je ostala še komaj kaka skrivnost med nama. Samo eno sem skrbno zamolčal: da sem zdravnik. Skušnja iz mnogih dežel me je svarila, da bi me najmanjši namig na stanovsko razliko oropal svojstvenega užitka, opazovati življenje z očmi mrliškega spremljevalca. Za to malo, kar vem o dušeslovju, se moram zahvaliti prirojeni lastnosti, s katero se prilagodim socialnemu stališču svojega tovariša. Če sem pri mizi z vojvodo, sem v njegovem svetu doma in se čutim njemu enakopravne. Če pa jem z mrliškim spremljevalcem, postanem po možnosti tudi sam to.

Ko sva popila tretjo steklenico, je dejanski samo od mene odviselo, da li postanem res mrliški spremljevalec.

»Le pogum, Fric!« je zaklical moj gostitelj s hudomušnim namigom, »nikar tako kislno ne glej! Vem, da si suh, in nekaj menda s teboj ni v redu. Nič ne maraj za to! Zvrni ga še kozarček in po-

meniva se! Saj se ne ukvarjam zaman nad deset let a tem poslom. Vem, ko ga imam pred sabo! Če si malo natrkan, nič za to, toda ti si ga imel pošteno pod kapo, sicer ne bi sedel sedaj tu pri meni. Zagradi, tu se ti nudi prilika kot ne več zlepa! Oddaj svojo rakev na švedskem, jaz spravim svojo na Rusko, potem se pa s prvim vlakom vrni v Heidelberg in postani moj sodruknik! Dokler živi profesor Friedrich, je dela za dva, ali pa mi naj ne bo baharija Schweinfuss imel švedska ni dežela zate, tam ni znamenitih zdravnikov. V Heidelbergu jih je na pretek, to je kraj zate!«

Iskreno sem se zahvalil svojemu novemu prijatelju in dejal, da bova odločala o tem naslednje jutro, ko bosta najini glavi malo jasnejši. Nedolgo za tem sva ležala trdno speča drug ob drugem na tleh voza. Izredno dobro sem prespal noč. Ko je vlak privozil v Lübeck, je bil že svetel dan.

Nastavljenec švedskega konzulata je čakal na postaji, da oskrbi prevoz krste na parnik. S priručnim »na svidenje« sem se poslovil od tovariša in se napotil k švedskemu konzulu. Komaj je zagledal jazbečarja, že mi je povedal, da s psi ni dovoljeno na švedsko, ker se je pojavilo v severni Nemčiji več primerov pasje stekline. Naj poskusim pri poveljniku, vendar dvomi, da bo sprejel psa na krov. Poveljnik je bil izredno nataknen, kakor vsi mornarji, če imajo mrliča na ladji. Zaman sem prosil. Spomnivši se uspeha pri heidelbergškem postajenačelniku, sem poskušal vplivati s psičkom, vendar mu je Waldmann zaman lizal obraz. Sklenil sem poskusiti s svojim bratom.

»Seveda, poveljnika Muntheja poznam, na »Vanadis« sva bila skupaj pomorska kadeta, dobra prijatelja sva.«

»Saj ne boste tako neusmiljeni, da bi pustili bratovega jazbečarja v Lübecku pri povsem tujih ljudeh.«

Ne, tako neusmiljen le ni bil! Pet minut na to je bil pes zaprt v moji kabini, s pridržkom, da ga v Stockholmu na svojo odgovornost vtihotapim. Ljubim morje, ladja je bila dobra, jedel sem pri kapitanovi mizi, vsi na krovu so bili prijazni z menoj. Sobarica je bila zjutraj, ko je pospravljala mojo kabino, malo slabe volje. Ko ji je pa grešnik oblizal obraz, je spremenila svoje mnenje o njem rekoč, da še ni videla tako ljubke živalice. Ko se je prikazal na krovu, so se vsi mornarji z njim igrali, poveljnik pa se je obračal v stran, da bi ga ne videl. Na večer je pristal parnik v Stockholmu in skočil sem s psičkom v naročju s krova na breg.

Zjutraj sem obiskal profesorja Bruzeliusa, ki mi je pokazal brzozaj iz Basela, češ, da je mladeničeva mati izven nevarnosti in naj bi preložili pogreb za približno dva tedna, ko se vrne.

»Upam, da boste tedaj še na švedskem,« je dejal profesor. »Gotovo bo mati želela zvrediti kaj podrobnejšega o sinovi smrti in seveda morate prisostvovati pogrebnim svečanostim.« Odgovoril sem mu, da želim obiskati brata, nato se pa moram takoj vrniti v Pariz, kjer me pričakujejo bolniki.

Slučaj je nanesel, da sem bil čez štirinajst dni zopet v Stockholmu. Profesor Bruzelius mi je povedal, da se je mati pravkar vrnila in da bo pogreb, ki se ga moram seve vdeležiti, prihodnji dan. Groza me je obšla, ko je nadaljeval: »Uboaga žena hoče brezpogojno še enkrat videti sina. Jutri zjutraj bo treba v njeni navzočnosti odpreti rakev.« Nikoli ne bi bil sam izvršil maziljenja, ko bi bil kdaj pomislil na tako možnost. Hotel sem dobro, pa siabo napravil, to sem vedel in tudi, da se bo brčkone nudi žalosten pogled, če krsto odpro.

Prva moja misel je bila, da bi se potuhnil in z nočnim vlakom odpotoval v Pariz. Druga pa, da ostanem in igram svojo vlogo do konca. Časa gubiti nisem smel. Celu s podporo profesorja Bruzeliusa se mi je le težko posrečilo izposlovati dovoljenje odpreti rakev. Hotel sem izvršiti zasilno razkužitev v primeru, da bi bilo potrebno, o čemer nisem dvomil.

Malo po polnoči sem se podal v cerkevno grobnico. Z menoj je bil pokopališki čuvaj in delavec, ki naj bi krsto odprl. Ko je bil odločen pokrov notranje svinčene krste, sta v tišem spoštovanju pred kraljestvom smrti oba moža odstopila. Vzel sem čuvajstvo svetilko in odkril obraz. Luč je padla na tla in opotekel sem se nazaj, ko da me je udarila nevidna roka.

Večkrat se čudim prisotnosti duha, ki sem jo pokazal tisto noč. Moji živci so morali takrat biti jekleni!

»Vse je v redu,« sem rekel in urno zažgnil mrtvečev obraz, »razkužitev ni potrebna. Pritrdite pokrov nazaj.«

Zgodaj zjutraj sem šel k profesorju in mu dejal, da bi pogled, ki se mi je ponoči nudil, zasledoval ubogo mater vse življenje. Na vsak način naj prepreči odpiranje krste.

Bil sem pri pokopu; od tedaj se pa nisem nikoli več udeležil nobenega pogreba.

Rakev je neslo h grobu šest mladeničevih sošolcev. Duhovnik je v glavnem govoru dejal: »Bog je v svoji nezapopadljivi modrosti dopustil neusmi-

ljeni smrti, da je ugrabila to mlado življenje, polno veselja in bogatih upov v bodočnost. V tolažbo pa je tem, ki stoje ob njegovem prezgodnjem grobu, da se je vrnil k počitku v domovino, ki ga je rodila. Sedaj bodo vsaj vedeli, kam naj položijo z ljubečo mislijo nanj cvetje in kje naj molijo za njegovo dušo.«

Dijaški zbor iz Upsale je zapel staro pesem: »Integer vitae scelerisque purus.«

Od tistega dne sem sovražil lepo Horacovo odo.

Ob roki sivega očeta je stopila k odprtemu grobu mati in položila na krsto venec šmarnic.

»Bile so njegove najljubše cvetke,« je ihtela.

Drug za drugim so pristopili vsi pogrebci in metali cvetje v grob. Zbor je zapel žalostinko.

Grobjarji so zasipali krsto, svečanost se je končala.

Ko so vsi odšli, sem se približal napol zasutemu grobu:

»Da, počivaj v miru, mrki stari junak, boj je končan! Počivaj v miru! Ne zasleduj me več s svojimi široko odprtimi očmi, sicer zblaznim! Zakaj si tako ježno strmel vame, ko sem nocoj odkril tvoj obraz v grobnici pod kapelo? Si me imel za skrušilca grobov, ki je ulomil v tvojo rakev hoteč

Alphonse Daudet:

Zadnji šolski dan

Ono jutro je bilo zelo pozno, ko sem šel v šolo, in zelo sem se bal, da ne bom ozmernjan, tem bolj, ker nam je rekel gospod Hamel, da nas bo vprašal o deležnikih, in jaz nisem vedel o tem niti besedice. Za trenotek me je objela misel, da bi šel za šolo in blodil po polju.

Vreme je bilo tako lepo, tako gorko.

Od gozda sem so se glasili kosi in na travniku pa mlinom in žago so se urili Prusi v orožju.

Vse to me je bolj zapeljevalo kot pravila o deležnikih, a v meni je bila moč, da sem se ustavil in hitro odšel v šolo.

Ko sem šel mimo županstva, je stalo mnogo ljudi pri majhni tablici. Od tu so prišla sama slaba poročila, o izgubljenih bitkah, ukazi vojskih mogotcev; in mimogrede sem si mislil: »Kaj je neki zopet?«

Ko sem tako tekkel čez trg, me je poklical kovač, ki je ravno bral s svojimi vajenci razglas: »Nikar ne hiti tako, moj mali; še dosti zgodaj boš prišel v šolo!«

Mislil sem, da se hoče iz mene norčevati in stopil sem ves zaopeel na malo dvorišče gospoda Hamela.

Navadno je bil pred začetkom pouka velik hrup, da se je slišalo prav na cesto, pulte so odpirali in zapirali, naloge so vsi skupno glasno ponavljali in si tiščali ušesa, da bi se mogli bolje učiti in učitelj je tolkel z dolgim ravnilom po mizi:

»Mir, mir!«

Zanesel sem se na ta ropot, hoteč neopažen priti do svoje klopi; a ravno oni dan je bilo vse mirno, kakor nedeljsko jutro. Skozi odprto okno sem videl, kako so moji tovariši že sedeli v vrstah na svojih prostorih, in kako je hodil gospod Hamel s strašnim, železnim ravnilom pod pazduho po razredu. Moral sem odpreti vrata in vstopiti med to veliko tišino. Le pomislite, kako sem bil rdeč in kako sem se bal! A gospod Hamel me je prjazno pogledal in nežno dejal: »Hitro pojdi na svoje mesto; pravkar smo hoteli brez tebe začeti.«

Stopil sem čez klopi in se vsedel k svojemu pultu. Šele potem, ko sem se nekoliko otresel strahu, sem opazil, da je bil oblečen naš učitelj v svoj lepi, zeleni jopič in v kratke hlače, tkane iz črne svile, ki si jih je privoščil le ob slavnostnih dneh ali razdelitvi daril. Sploh je ležalo na celum razredu nekaj izrednega, slovesnega. A najbolj me je presenetilo, da so sedeli v ozadju dvorane, na klopih, ki so bile navadno prazne, vaščani, tili kot mi, prejšnji župan, prejšnji pismonoša in še druge osebe.

Vsi so bili vidno žalostni; in Hauser je prinesel s seboj staro, na robovih razcefrano knjigo, ki jo je imel odprto na kolenih; med njene liste pa je vtaknil svoja velika očala.

Ko sem se vsemu temu čudil, je stopil gospod Hamel za katedro in nam rekel z istim nežnim glasom, s katerim me je sprejel: »Otroci moji, zadnjikrat vas jaz poučujem. Novi učitelj pride jutri. Danes je vaša zadnja francoska ura. Prosim vas, pazite.«

Te besede so me pretresle.

Ah! Zlobneži, to torej so naznanili županstvu.

Moja zadnja francoska ura!...

In znal sem komaj pisati! Nikoli več se torej ne bom učil! Kako sem se jezil sedaj nad izgubljenim časom, nad zamujenimi šolskimi urami, ko sem razdiral gnezdeca in se drsal! Moje knjige, ki so se mi še pravkar zdele tako dolgočasne, tako neznoosno težke, slovnica, moja zgodovina, vsi so se mi zdeli sedaj stari prijatelji, katere sem le nerad zapustil. Pravtako tudi gospod Hamel. Pri misli, da nas bo kmalu zapustil, da ga ne bom videl nikoli več, sem pozabil vse kazni, vse udarce z ravnilom.

Ubogi mož!

V proslavo tega zadnjega šolskega dneva je oblekel svojo lepo, praznično obleko in sedaj sem razumel, zakaj so bili ti stari vaščani v ozadju dvorane. Hoteli so s tem izraziti svoje občalovanje, da niso prišli večkrat v šolo. Bila je to nekaka zahvala našemu učitelju za njegovo štiridesetletno, zvesto službo in izpolnjevanje dolžnosti domovini, ki se je poslavljala z njim...

Tako daleč sem bil s svojimi mislimi, ko sem nenadoma zaslišal svoje ime. Prišla je vrsta name, da povem, kar znam. Kaj vse bi bil dal, če bi bil mogel naštetii pravila o deležnikih glasno in jasno brez napake od začetka do konca, a zmešala se mi je štrna že pri prvih besedah in umolknil sem, zibajoč se v klopi s

Hotel 'Central', Rab

Hotel s 24 sobami, 40 postelj, kopališče, loža, terasa nad sprehajališčem s pogledom na pristanišče, morje in otoke. 15 m oddaljen od morja. — Konkurenčne cene. Prvorsten kompletan pension Din 60.—.

ukrasti zlato ikono s tvojih prsi? Mari misliš, da sem te jaz spravil sem? Ne, jaz ne. Kolikor morem vedeti, je bil to prasovražnik v podobi pijanega grbavca. Zakaj kdo drugi kot Mefisto, večni zasmehljivec, bi mogel uprizoriti to strahotno burko? Zdelo se mi je, da čujem, kako se med po-božne napeve pogrebcev meša njegov satanski krahot. Bog mi odpusti, bil sem sam blizu smeha, ko so tvojo krsto spuščali v grob. Toda, kaj tebi za to, češ, je grob? Imena na marmornatem križu ne moreš čitati. Kaj tebi za to čigavo je ime? Glasov nad seboj ne čuješ. Kaj tebi za to, kakšen jezik govore? Ne spiš tu med tujci, ne, z bokom ob boku z brati spiš. Tako kakor tudi švedski mladenič, ki so ga položili k počitku v srcu Rusije, dočim so mu trobentači tvojega starega polka trobili zadnji pozdrav. Kraljestvo smrti nima meja, grob ne narodnosti. Oba pripadata sedaj istemu ljudstvu in kmalu si bosta tudi podobna. Ista usoda vaju čaka, kjerkoli vaju položi k počitku; pozabljena bosta in razpadla v prah. Tak je zakon življenja. Počivajta v miru!

teškim srcem semintja, in si nisem upal dvigniti glave. Vendar sem slišal, kako mi je gospod Hamel dejal: »Ne bom te zmerjal, kaznovan si dovolj... Tako mora priti, kajti vsak dan se tolažimo: Ah, saj imam še čas, naučil se bom jutri. In potem, vidiš, kaj se zgodi... To je bila velika nesreča naše Alzacije, da je vedno odladala pouk na jutri. Sedaj imajo ljudje prav, ki govorijo: Kaj! Francozi hočete biti, pa ne znate v svojem jeziku ne govoriti ne pisati! A tega, nisi kriv vsega le ti. Mi vsi si imamo precej očitati.«

Vaši starši niso vašega pouka dovolj upoštevali. Raje so vas pošiljali na polje ali v predilnico, da so zaslužili nekoliko več denarja. Ali si moram očitati kaj tudi jaz? Ali vam nisem mnogokrat naročil zaliti moj vrt, namesto da bi delali? In če sem hotel loviti ribe, ali sem pomišljal, da vam dam prost dan?«

Potem je pričel hoditi gospod Hamel od enega do drugega in govoril z nami o francoskem jeziku, rekoč, da je najlepši, najčistejši jezik na svetu: moramo ga ohraniti in nikoli ne pozabiti, ker ljudstvo, ki zabrede v sužnost, ima ključ do svoje ječe, dokler ohrani svoj jezik. Potem je vzel slovnico in pojasnil našo nalogo. Čudil sem se, kako sem vse razumel vse, kar je povedal, se mi je zdelo lahko. Mi, slimi tudi, da nisem še nikoli pazil tako dobro, in da ni učitelj še nikoli razlagal s toliko potrpežljivostjo. Skoraj bi mogel verjeti, da nam je hotel vlti ubogi mož pred svojim odhodom vse svoje znanje naenkrat.

Ko je bila slovnica končana, smo pričeli pisati. Ta dan nam je prinesel gospod Hamel čisto nove liste, na katerih je bilo z lepo okroglo pisavo napisano: France, Alsace, Alsace, France. Bili so kakor majhne zastavice, ki so plapolale na naših pultih po celem razredu. Treba je bilo videti, kako marljivo in tiho smo vsi delali! Slišalo se je le praskanje peres po papirju. Hrošči so prileteli v sobo, a nikdo se ni zmenil zanje, niti najmlajši ne, ki so pisali z veliko važnostjo, kakor bi bilo to resnično francosčina. Na šolski strelji so grlili golobi, a nas niso motili.

Od časa do časa, kadar sem obrnil oči od svojega lista, sem videl, kako je stal gospod Hamel nepremično za katedrom in opazoval predmete okoli sebe, kakor bi hotel odnesti z enim pogledom vso šolsko sobo. Le pomislimo! Štirideset let na istem mestu, dvorišče vedno pred seboj in isti razred. Le klopi, pulti so bili zelo obrabljeni; orehi na vrtu, ki jih je bil sam vsadil, so bili že veliki. Kako je moralo boleti srce uboga moža, zapustiti vse te reči, in slišati korake svoje sestre, ki je hodila v gornji sobi semintja in pospravljala v kovčeg; kajti naslednji dan sta morala oditi, za vedno zapustiti deželo! Vkljub temu se je zatajeval, da je poučeval do konca.

Po pisanju smo imeli zgodovino, potem so jeli malčki svoj ba, be, bi, bo, bu. Na koncu šolske sobe si je nataknil stari Hauser svoja očala in držeč knjigo z obema rokama, je črkoval. Videti je bilo, da se je resnično trudil, njegov glas je v vznemirjenju trepetal, in bilo ga je tako smešno poslušati, da bi se bili mogli vsi smejati in jokati.

O, spominjal se bom tega zadnjega šolskega dne...

Nenadoma je udarila cerkvena ura dvanaest. Isti trenotek so se oglasile pod našimi okni trompete Prusov, ki so se vračali z vaj.

Gospod Hamel je ves bled vstal. Pa nikoli se nam ni zdel tako velik.

»Moji prijatelji,« je dejal, »moji otroci, jaz, jaz...«

A besede so mu ostale v grlu, ni mogel do končati stavka. Obrnil se je k tabli, vzel kos krede in z vso močjo pritiskajoč je napisal tako debelo, kakor je mogel:

Zivela domovina!

A obstal je, glavo naslonjeno na steno, in nam dal z roko znamenje: »Šola je končana. Pojdite!«

Gospodarska zveza, Ljubljana

R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premost itd.

Peči, štedilnike, stensko oblogo

dobite najceneje pri

Keramični zadrugi

Ljubljana, Tesarska ulica 5

Telefon 27—69

Friaučku Gustl ma beseda

Ke sva unkat iz mojmu, prijatlam Zane tam naše pesnke in pridgarje mal u vornga djala in jh ke prestaula, kamer slišja. Sevede sam iz jezikan, ke družga tku niva mela pr rokah. Scer se pa pr nas tku več z jezikan nardi, koker pa iz glava al pa z rukam. Za kua b pa mogla pol glih midva iz Zane-

tam drgač delat, koker dru delaja? Nima vica. Mal sva še Iblanca puduhala dol z musta, ke sva vidla, de ja hod skori pu Iblane usak dan duhat. Tekat je pa glih tam ud rotuža sm prdejuj en tramvaj in se tam pred Prešernam ustavu, de se mal uddahne. M pa Zane reče: »Gustl, kua pa če b se še midva iz tramvajam kam vn putegnila, de prideva hiter iz tega špetaklna. Veš, pa men tud tala duh ud Iblance nē dobr na stri. Jest na vem, de ste se mogli Iblanci tku hiter prvadet tega duha, men je pa prec pršou švindl u glava, koker sva stupila na must.«

»Tu ni nē čudnga. Sej če gautroža preveč duhaš, te začne tud glava bolt. Veš, člouk se pučas usega prvad. Jest se bujim, de se uja Iblanci strašn tešku udvadi tega duha, kedr ga več na bo. Uš vidu, še kašna bulezen se u začela.«

»Ze mučoge. Ampak nkar na misl, de uva midva tulk časa stala tlela na most, de b se tud jest tega duha prvadu. Kar na tramvaj raj hiter stupiva, de nama na uide.«

»Nak, Zane, na tramvaj pa ne. Če s ti tku naumen, de uš tlela gnar vn metu pr te gospudarsk griž, pa se sam ukul voz. Jest se na bom nkol več.«

»Kua se t je pa tku zameru? A prehiter voz?«

»Eh, tist b še člouk putrpou. Ampak pudražl sa ga.«

»Pudražl, prauš. Za kua pa? A sa murde tramvajarjem plače puvišal? Sej sa mel du zdej res take, de jm ni blu ne za žiut, ne za umret. Nkar se zavle tega gor na drž. Usak člouk more noli žiut dokler na umre. A ni res?«

»Tu je že res. Ampak ti se moteš, če misleš, de sa jm plače puvišal. Še utrjal sa jm. Pa usm ud kraja gor du derehtarja. Noja, derehtari glih ne, ke derehtar more delat iz glava. Glava ma pa sam ena. Viš, kdur pa dela z rukam al pa nugam, ke ma usacga en par, temu se pa že lohka mal prštuca, ke se tulk na puzna.«

»Tu pa na gre skp. Vožna pudražl, tramvajarjem pa plača nizižat. A res že ccu svet nuri?«

»Za kua u svet noru zatu. Tu je ja dobr premišlen in preudaren. A misleš, de sa gspudi, ke maja tramvaj čez, na glava padl? Jest sm tud ta nar preh mislu tku koker ti. Pol sm pa prašu enga gspuda, ke se na tu zastop, m je pa tkula puvedu: »Viš, Gustl, te kište, ke jh sm pa ke pu Iblan preulačvaja, in jm prau te tramvaj, sa že čist fuč. En čas uja še trpele, pol uja šle pa iz lima. Veš, ena taka kišta pa precej kušta. Buh var, če b jm zdej pr te gspudarsk griž kero raznesl. Sej puznaš Iblancane, kašn so. Če bl je nabasana kišta, bl notr tešja. Kulesa sa že kar na šter vogle, de skačejo pu šinah, koker diuje koke. Tega mora bt enkat konc. Te kište morja saj še tulk časa zdržat, de u konc gspudarske griže. Tu u pa le na ta viža mučoge, če se vožna pudražl, de na uja lde vajne tišal. Sej sa že na use viže pusušal, kuku b se dal pumagat, pa use skp ni nē zalegl. Gvišn s že upazu, de sa ub slabem uremen, ke lde ta nar bl silja u tramvaj, sam pu ena kišta spustl na šine, druge sa pa duma šparal za usak slučaj, če b glih kera udpuvedala. Ud lepem uremen sa pa kar pu dve skp spustl na lft. Sej prazne kište se precej dobr funkcjuniraja. Tu se kar vid, kuku z veš'am skačeja pu šinah. Usa ta udredba pa tud ni dost nucala. Zatu sa pa zdej vožna pudražl. Sevede, zdej, ke se lde nauja več tku vuzil, se u pa tud mn zasležil. Če se pa mn zasluž, se more pa tud mn plačat tramvajarjem. Tu je tku jasn, ket bei dan. Kište uja pa le za sila zdržale tulk časa, de u gspudarska griža pucajtna. Pol u pa spet šlu naprej brez kašne pulumije. Pol se uia tud lohka ta prau tramvaj na kapiel in murde tud še tramvajarjem plače puvišale. Sevede, če se nau na plače puzabil, ke use pa tud na morja gspudi u glau ubdržat. Viš, Gustl, le na ta viža u vauk st, ouca u pa cela ustala. Drgač na prideja nkol na zelena veja. Tak reč se prau pu dumače: gspudarska pulitka.«

F. G.

Šah

Nemci so šah popolnoma nacionalizirali. Spravili so k organizaciji nemškega šahovskega življenja nove ljudi, ki so šahovsko popolnoma neznan, večino prejšnjih ljudi pa, ki so spravili nemški šah na precejšnjo višino in koristili tudi šahu sploh, so kratkoma odslavili. Nemških šahovskih turnirjev, na katerih bi sodelovali tudi tuji mojstri, ne bodo prirejali več. Čudno je, da so še pustili na turnirju za prvenstvo Nemčije, ki se je vršil v Aachenu, igrati Bogoljubovu, ki se na tem turnirju ni posebno trudil in kljub temu dosegel prvo mesto posebno trudil in kljub temu dosegel prvo mesto pred Richterjem, ki je bil drugi in Ahusom in Sämischem. Šahu ta nemška metoda ne bo koristila in Nemci brez večjih internacionalnih turnirjev v šahu ne bodo dosegli višjega nivoja, čeprav sedaj pridno prirejajo manjše turnirje. Iz takega manjšega turnirja, ki ga je priredila saška šahovska zveza, prinašamo danes naslednjo partijo, ki nam bo približno pokazala, kakšen šah igrajo Nemci.

Španska igra.

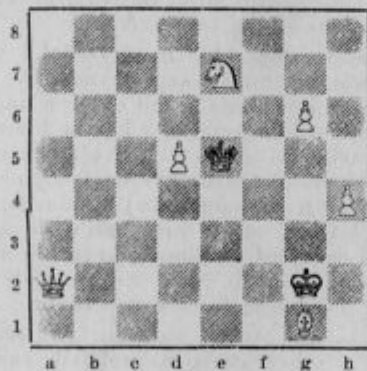
Dr. W. Müller : W. v. Holzhausen.

1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Lf1—b5, a7—a6; 4. Lb5—a4, Sg8—f6; 5. 0—0, b7—b5; 6. La4—b3, Sf6—e4; 7. d2—d4 (Nič ne bi bel dosegel; 7. Ld5, Sf6; 8. L×c6, d×c6; 9. S×e5, Ld6; 10. S×c6, L×b2+ in Dd6+.) 7. ... d7—d5; 8. d4×e5, Lc8—e6; 9. Lc1—e3, Lf8—e7; 10. a2—a4 (Običajna in tudi boljša poteza na tem mestu je c2—c3); 10. ... b5—b4; 11. Dd1—d3 (Beli igra na pešca d5, kar se pa ne obnese); 11. ... Sc6—a5; 12. Sb1—d2 (Na Td1 bi sedaj sledilo S×b3; 12. D×b3, d4); 12. ... Se4×d2; 13. Le3×d2, e7—c5; 14. Lb3—a2, c5—e4; 15. Dd3—e2, Sa5—c6; 16. c2—c3, b4—b3; 17. La2—b1, h7—h6 (Črni je mnogo boljše mobiliziral svoje figure in igra prav za prav s stolpom več, ker je Ta1 zaprt); 18. Tf1—d1, Dd8—c7; 19. Ld2—f4, g7—g5; 20. Lf4—g3, h6—h5; 21. h2—h4, g5—g4; 22. Sf3—d4, Sc6×d4; 23. Td1×d4, 0—0; 24. Td4—f4, Dc7—d7 (Črni noče dovoliti belemu Lf5); 25. De2—e3, Kc8—b7; 26. a4—a5, Kb7—a8; 27. De3—b6, Dd7—c8 (Brani točko a6 in preti Le5); 28. Dd6—e3, Le7—c5; 29. De3—e2, De8—d7; 30. Kg1—h2, Td8—b8; 31. De2—f1, Dd7—d8; 32. Df1—d1, Le5—e7; 33. Tai—a4? (Beli bi moral igrati takoj Lf5); 33. ... Tb8—b5; 34. Lb1—f5, Le7×h4; 35. Lf5×e6, f7×e6; 36. Dd1—d4, Lh4—e7; 37. Tf4—f7, h5—h4; 38. Lg3—f4, Le7—c5; 39. Dd4—d1, g4—g3+; 40.

Problem št. 21.

† Hans Ulbing.

Črni: Ke5 (1)

Beli: Kg2, Da2, Lg1, Se7, Bd5, g6, h4 (7)

Beli matira v 2 potezah.

Rešitev problema št. 20: 1. Lc6—b5!

Jože Herfort:

Pa vas imam vseeno rad...

Prijazna domačija v hribih. Bela hišica, poleg nje hlev in pod s senikom, prav zadaj je bil stelnjak. Okoli obeh poslopij in za njivo je bil sadovnjak. Posebno tam za hišo, proti ulnjaku je bilo tako lepo, tako prijetno hladna senca je bila. Tam je Janez rad lenaril. Takrat mu pa ni bilo do lenarjenja. Ležal je v senci, glavo je imel obrnjeno v tla in jokal. Kaj jokal, nekaj časa je tulil, potem se je umiril in le še pretirano ihtel. Janez je bil tepen, mati so ga namazali z leskovo maslo, zakaj, v stelnjaku je spet zmanjkalo jajc, mati so pa za to napravili odgovornega Janeza.

Na počitnicah je bil. V mesto hodi fant v šolo in tam se navadi fant polno potrebnih in nepotrebnih stvari. Tako so dejali mati. On pa je ležal na vrtu in premišljeval krivico tega sveta. Sivomodre oči so bile še polne solz, lice je bilo marogasto, lasje zmurneli, to pa na poseben način. Hlače iz hodniškega platna so bile napete tako, da je še bolj bolelo, kamor je priletelo. Tak je bil bosopeti, mali a širokopleči Janez.

Prav nič drugega ni premišljeval, kakor samo to, kako bi materi dokazal in jo prepričal, da on ni vzel iz listnjaka jajc. Modroval je in modroval, pa vse zastoj. Ni mu hotela prava v glavo. Trma in bolečine so jenjale, vstal je, segel z umazano desnico v lase in šel proti hlevu. Naenkrat je glasno zaklical in stekel k materi:

»Mati, mati, za hlevom pa leži naša čopka mrtvala!«

Mati je stekla za hlev in ravno se je videla, kako je rumenočrna žival vlekla njeno ljubo čopko pod pod. Tam je bila za dve pesti velika odprtina poleg luknje, kjer so nekoč stanovali kunci, ki jih je imel Janezov starejši brat. Tam je bilo polno struh jajčjih lupin, bili so ostanki jajc, zaradi katerih je trpela Janezova zadnjica.

Mati so dejali samo: »Aha! prijel Janeza za roko in ga peljali v hišo, kar že dolgo niso napravili, pa mu dali dobro malico. Tedaj so se mu spet tako lepo zasvetile oči, ki jih je uprl v vedno blagi materin obraz in otroško preprosto dejal: »Mati, pa vas imam vseeno rad...!« Samo srečen smehljal je legel na materino lice — mesto njenega Janeza še ni pokvarilo.

Zvečer je Janezov brat prinesel v hišo majhno, pol pedi dolgo slepo živalco, ki jo je dobil na podu, ko je pripravljat rezanico živini. Padla je naenkrat iz listja, ko jo je pa pobral, je slišal neko pihanje, drugega nič. Živalca je bila sivorjave barve, okoli gobčka pa je bila blede rumena. Nihče je ni poznal, še celo Janezov brat ne, ki je prirodoslovje študiral. Živalca je kmalu poginila.

Potem je bil dolgo časa mir, kakaj luknjo pod podom so zazidali, ono drugo pa razkopali. Sem in tja je zginilo kako jajce, pa sedaj ni bil kriv Janez, mati so dejali, da hodi po jajca dihur. Sedaj šele se spomnil mladi prirodoslovec, da je bil oni mladič skorajda dihurjev.

Na jesen je Janez odšel nazaj v mesto. Ko je pobelil griče in dole sneg, so sledili okoli hleva dve živalci, ki sta morali biti malo večji ko verica, za poldrugo ali za dve celo, tako se je videlo v snegu. Povedali so stricu, ta je bil pa lovec. Prišel je z logarjem, oba sta imela puško in psa, lepega, velikega, ki se je grozno zanimal za tisto drobno sled po snegu. Lovca sta pripravila puški, sled je vodila k veliki skladalnici drv, pes je stal napeto čakač ob strani. Komaj so zaropotala prva polena, ki so jih razmetavali, se je pognala proti hlevu dve pedi dolga žival, črne, svetle dlake z bledorumenim podlogo. Zaman je bil pes, zaman puška, srečno jo je odkurila. Pri zadnjih polenih je pes zacvilil, lovca sta pogledala, pes je že imel v gobcu lepega dihurja. Parkrat je še odprl gobček, trudoma je skušal zajeti sapo, pa je zaprl trudne, okrogle temnorjave očke.

Dobri dve pedi je bil dolg, dlako je imel košato, bila je temnorjava, blesteča in je imela blede rumeno podlanko, okoli gobčka je bil lepo blede

rumen, pravtako so bila obrobljena okrogla ušesa. Rep je bil lep, košat, skoro ped dolg.

Lovca sta ponosno odšla v dolino, mater pa je še vedno skrbelo za putke, češ, ena mrcina je še ostala, sedaj bo pa še bolj zlobna!

Obenem pa se je spomnila na Janeza, ki je v mestu in ai jo ima »vseeno rad«, čeprav jih je dobil mesto dihurja.

Prihodnje jutro je vodila drobna sled v dolino, k mlinu je šla, dihur je zapustil staro mesto. Pri mlinu je dobila samica, ki je pobegnila pred psom v hlev, druga, tam sta poslej nemoteno in skoro neopazno vršila svoj posel, tam sta si napravila udobno stanovanje, za se in za vse štiri mladčke, ki sta jih imela prihodnjo pomlad.

Janez je danes že velik gospod. Kakor vse kaže, bo še večji. Očala nosi, velika črna obrobljena, ponosno stopa po mestnih ulicah, le lase ima še vedno zmurnene na svoj poseben način, na vse strani inu štrle, zlasti na čelo, vsak las za se mu stoji, ponosen je na to!

Kadar je posebno dobre volje, zlasti kadar pride iz inozemstva, tedaj pove, kako so ga mati naštekali zaradi dihurja, zmerom pa moško pristavi, »da jih ima vseeno rad«, zakaj njegova mati znajo udariti, znajo kaznovati, pa tudi popraviti, če so komu napravili krivico, posebno svojemu Janezu. Res je tako, saj Janez trdi, da je tako pri nas in v inozemstvu...!

Pravni nasveti

Zgraditev lesenega poda. T. J. P. Kakor vsa-ko stavbo, smete tudi pod (skedenj) zgraditi samo s stavbnim dovoljenjem županstva. Pišete, da vam je župan ustmeno dovolil graditi, ko se je pa sosed pri njem pritožil, pa da mu je drugače povedal. Tako postopanje je nepravilno. Županstvo mora na vašo prošnjo izdati pismen odlok, s katerim vam ali izda stavbno dovoljenje, ali pa isto odkloni. Vsekakor se mora pri tem ozirati na to, da nameravana stavba ne bi povzročala nevarnosti ognja.

Trgovina z lesom E. E. E. Ko je stopil novi obrtni zakon v veljavo, so morali vsi obrtniki predložiti stare obrtne liste okrajnemu načelnstvu. Neki posestnik, ki je imel obrtni list za trgovino z lesom, tega ni predložil. Ali je njegova obrt prestala? — Zakon določa, da se imetniku obrta vzame pravica obratovati, ako ni v treh mesecih potem, ko je stopil obrtni zakon v veljavo, prijavil svoje obrti. Svetujemo, da se zamudnih obrne na okrajno načelnstvo, ako še želi obratovati. Morda mu bodo dovolili.

Vojaški rok edince. V. J. D. Vprašate, kakšen rok boste služili kot edinec, ki so vam starši pomrli. — Niste povedali točno, kaj ste po poklicu in koliko davkov plačujete. Zato vam povemo, le kaj določa zakon: Ako rekrut nima v rodbini nobenega moškega sposobnega za delo ali pridobivanje, služi skrajšan rok devet mesecev, če plačuje rodbina več kot 120 Din neposrednega davka na leto. Skrajšan rok služijo tudi oni, ki se hranijo sami ali, ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo, ki ga morajo osebno obdelovati, ali ki so podedovali obrt, ki jo morajo osebno voditi.

Poškodba žive meje. S. A. Za škodo, ki jo napravi živina v vaši živi meji, odgovarja lastnik živine.

Kuluk za 1930/31 E. E. E. Le za leto 1932 in 1933 banovina ni predpisala kuluka, ker je za ti dve leti uvedla nadomestno cestno doklado. Za l 1930/31 boste morali plačati. Predpis je pravilen, ker imate v dveh občinah posestvo. Poleg tega pa je za izterjavo že uvedena izvršba in je sedaj prepozno pritoževanje, da je kuluk previsoko predpisan. — Pismeno ne odgovarjamo, kar smo že ponovno povedali.

Prošnja za vpoklic k vojakom. K. J. A. Prošnja za vpoklic k vojakom je treba vložiti na komando vojne okrožja. Če vas bodo na prošnjo kaj prej vpoklicali, ne vemo.

Nemir pri sosedu. J. V. L. Da bi sosed ne smel uporabljati sobe, ki meji na vašo hišo, za gostilno, ne boste mogli doseči. Če je nemir prevelik, javite policiji.

Ocena. A. H. Odavetujemo vam pritožbo, ker bi najbrž ničesar ne dosegli. — Glede stanarine se obrnite na krajevni šolski odbor; če ne bo pomagalo, pa na sresko načelnstvo.

Mož trgovke. Š. F. S. Odgovorili smo vam v nedeljo 4. junija 1933. Iz tehničnih razlogov je nemogoče na dopise odgovoriti »že prihodnjo nedeljo«.

Priposestevanje. F. Š. Na posestvu imate tri najemnike, ki plačujejo malenkostno »odškodnino« z delom in to že 28 let. Sedaj se nadejajo, da bodo zemljišče priposestevovali. Ali je to mogoče? — Če ste dali zemljo v najem (zakup), je zakupniki ne morejo priposestevovati. Če se pa tega bojite in morda sami niste na jasnem glede pravnega razmerja med vami in »najemniki«, si lahko pomagata s tem, da jim odpoveste in eventualno sklenete z njimi pravilno zakupno pogodbo.

Pri

revmatizmu

protinu - bodljajih

išiasu - zobobolu

glavobolu

se priporoča masaža.

Za masažo je

ALGA

1 steklenica «ALGA» Din 14.—

Reg. št. 18.117/32.

Naglušnost, slab sluh po bolezni ali od starosti se zdravi z

ACUSTISAN — OLJE ZA UHO IN SLUH.

domača zamena za drage inozemske proizvode. — Bolečine v ušesu, trganje, srbenje, šum, grmenje, naglušnost ozdravi sigurno Acustisan »Dolac«. — Cena 1 steklenici 15 Din. — Proizvaja in stavlja v promet stara, leta 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, Zagreb, Dolac, poleg tržnice. Lekarnar Vladko Bartulič.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tricikeljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna' F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Ljudska posojilnica

v Celju

registrovane zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Spedijsko podjetje

LJUBLJANA

TELEFON ŠTEV. 20—60 IN 31—60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče. — Carinsko posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Pojdem v Rateče in Planico

Planica-Tamar-Jalovec (2643 m)

Rateče-Planica, v juniju.

Za naš kraj je še pred nekaj leti vedel le malokdo. Kljub železniški zvezi so bile Rateče daleč proč od ostalega sveta. Tu in tam je kak turist obiskal divje romantično gorsko dolino Planico ali je kak navdušen slikar čepel ob cesti pod rateško cerkvico in skušal pričarati na platno odraz njene ljubke skromnosti, odraz onega božjega miru, ki je razlil nad vso rateško pokrajino. Vendar so to bili le posamezniki. Ratečani so vsikdar bili kmetje, vajeni trdega dela na poljih, v senožetih in v gozdovih, in nikdar jim ni prihajalo na misel, da bi si mogli življenje urediti drugače in da bi jim čisti gorski zrak in naravna lepota njihove sicer tako revne zemlje mogla postati vir kakih dohodkov. Z začudenjem in z razumljivo nezaupljivostjo so sprejemali po svetovni vojni prve letovištarje, češ, saj vas nismo klicali — in so marsikoga celo odelovali, češ, nimamo časa za vas, kdo vas bo gledal, ko pohajkujete ves božji dan, mi pa moramo trdo delati. A tujci, — takrat so bili res tujci oni, ki jih štejemo sedaj med svoje stalne goste — niso mirovali. In tako se je pričel oni zanimivi proces, ki ga je v drugi polovici preteklega stoletja doživela marsikatera švicarska vas, ki je sedaj slavna v širokem svetu, da so se namreč tudi rateški kmetje preokrenili in polagoma pričeli spoznavati važnost tujkega prometa.

Po svetovni vojni so se pa Ratečani znašli v težkih razmerah. Italijani so zasedli večji del njihove občine in so iz rabeljskih rudnikov pregnali slednjega rateškega rudarja — pred vojno so si namreč številni domačini v Rablju služili kruh, grenak sicer, a bil je vendarle kruh! Tudi tovarna v Beli peči je odpustila skoraj vse delavce. Pričela je še gospodarska kriza in prava sreča je bila, da je tujski promet dal Ratečam novega življenja in zaupanja v bodočnost. Izprva je bilo za goste na razpolago le malo sob in bile so opremljene večinoma le za silo, danes pa je pripravljenih okoli 140 sob z 1—4 posteljami. Rateče so dobile tujsko-prometno društvo, poštini in brzojavni urad in lepo železniško postajo; v kratkem jim bo zasijala tudi električna luč. Postale so znano letovišče in so v poslednjih letih po številu obiskovalcev pustile za seboj že celo vrsto naših odličnih letovišč, n. pr. Bohinjsko Bistrico, Laško, Dovje, Mojstrano itd. Uspešno tekmujejo celo s Kranjsko goro, ki je imela l. 1932 4064 gostov, medtem ko jih je bilo v Ratečah 2089. Primerjati je seveda treba tudi nočnine; Kranjska gora jih je izkazala lani 39.093, Rateče-Planica 10.875. To visoko število obiskovalcev pa imamo zahvaliti ne le poletni seziji, temveč tudi naraščajočemu navalu prijateljev zimskega sporta. Če je kje v dolini sneg, je gotovo v 808 m visokih Ratečah in Planico pozna danes vsak otrok kot našo najpomembnejšo smučarsko postojanko. Prvi slovenski smučarski dom je postavil SK Ilirija na Slatinah v Planici, a tudi koča Smučarskega kluba Ljubljana privablja veliko število smučarjev. Rateški gostje so večinoma iz naše države; iz inozemstva nas je lani obiskalo le 50 Avstrijcev in 14 Čehoslovakov. Letos jih pride morda kaj več, toda slej ko prej bomo navezani predvsem na domačine, saj so si Rateče pridobile baš pri njih, zlasti pri Hrvatih in Srbih, sloves enega največjih letovišč v državi. Postelja stane 13—15 Din dnevno z vsemi takami, penzija s prenočiščem 40 Din, tako da shajaš prav lahko s 50 dinarji na dan. Naša voda je dobra, mrzla in zdrava, na razpolago je izvrstno planinsko mleko, maslo in sir, ki ga izdelujejo v domači sirarni. Pri smučarskem domu Ilirije je tudi kopališče, ki sicer ni veliko, a vendar prijetno na solnčnem kraju in toplo kljub temu, da leži v višini skoraj 1000 m nad morjem.

Rateče-Planica je prijazna vasica, zgrajena skoraj vsa na novo, ker je stare lesene hiše uničil v letu 1905 strašen požar. Majhni cerkvi, farna sv. Duha in pokopališča sv. Tomaža, ki sta obe zelo starl, povečujeta idiličnost letovišča. Tik za vasjo so lepi gozdovi in senožeti na pobočju Peči in Petelinjka. Zanimiv je izlet na Peč (1509 m), ki je kot tromeja med Jugoslavijo, Avstrijo in Italijo, torej med slovansko, germansko in romansko državo vprav edinstvena točka v Evropi. Seveda, prava etnografska tromeja je tam nekje pri Pontablu... S Peči in bližnjega Petelinjka uživaj nepozaben razgled na koroško stran, Ziljsko dolino in na Dobručo, na Osojsko, Baško in Vrbsko jezero, na Beljak in Celovec. Ob lepem vremenu je videti tirolske, salzburske in štajerske gore, medtem ko se dviga na jugu močna vrsta julijskih velikanih od Spika nad Polcem čez Mangrt in Jalovec do Skrlatice.

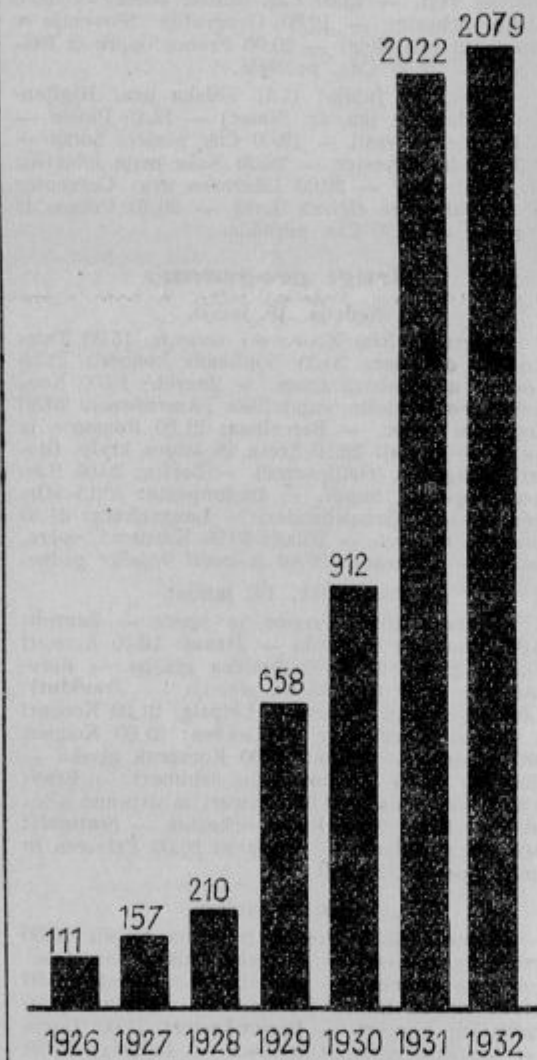
Najlepši izprehod pa je iz Rateč v dolino Planico in k izviru Save. Mimo periodičnega jezera blizu železniške postaje, tako zvanih Ledin, te pripelje prijetna pot kmalu v senco gozdov. Osvežen po hladnem planinskem zraku, stopaš kakor prenojen z lahkim korakom po eni izmed najlepših dolin naših Alp. Planica te ne preseneča s svojo razsežnostjo — saj prideš do Tamara zložno v 1½ ure — temveč s krasoto gorskega venca, ki jo obdaja in predvsem z ogromnim amfiteatrom svojih končnih sten, nad katerimi kra-

ljuje 2643 m visoka piramida Jalovec. Ko sediš na zeleni trati pri Tamaru, kjer imaš pred seboj Mojstrovko z lepimi dolomitnimi sloji, Jalovec z gladkimi, kakor odsekanimi stenami, silno Ponco izpod katere pribuči z mogočnim slapovjem mlada Sava, tedaj veš in čutiš, da si tu v resničnem planinskem raju. Svežost in čist, iskren mir te prelepe slike je navdahnili pesnika Silvina Sardenka, da je napisal globoko občuteno »Odmeve v Planici«:

Pojdem s prvim dnevom v Planico —
po kraljico, po resnico:
rad obraz bi videl njen.

Iznad silnih skal in skladov
iznad padcev in prepadov
vsaj odmev bom čul — iskren.

Zal, da greni to iskrenost in to občutje čistega veselja laž: prav krog in krog Planice se vije od Mojstrovke čez Jalovec in Ponco jugoslovansko-italijanska meja in bisera te pokrajine, Mangrtski jezeri, sta na oni strani... Vendar pa moramo reči, da Italijani ne ovirajo obiska jezer in da je do njih s prehodnico, izstavljeno od obmejne komisarijata na Jesenicah, lahek dostop.

Tujski promet v Ratečah-Planici 1926—1932

Za turiste je Planica izhodišče za lepe ture na Ciprnik, ki je krasna, doslej še malo upoštevana razgledna točka, na Slemo in od tod čez Vrata na Vršič, na Mojstrovko, na Srednjo Ponco itd.; teži sta turi na Jalovec in na Visoko Ponco. Zal so markacije in tudi gorske steze precej zanemarjene. Novo podružnico Slovenskega planinskega društva, ki so jo pravkar ustanovili v Ratečah, čakajo tu prav hvaležne naloge.

Kdor hoče uživati nekaj mirnih tednov v čistem planinskem zraku, v lepi in zanimivi pokrajini, pri prijaznih ljudeh, ki mu bodo bli v vsem in radi na roko, naj pride v Rateče-Planico!

Dr. V. B.

Novo mesto

Pripravljalni odbor za sprejem potujoče kmetijske razstave v Novem mestu je razporedil, da je za obisk potujoče kmetijske razstave za Novomeščane določen čas dne 21. junija 1933 od 8 do 9 dopoldne in od 18 do 20 popoldne, katerega naj se prebivalstvo točno drži.

Sodna obdukcija kmeta Feliksa iz Podlipne obč. Ajdovce, je pokazala, da ni umrl zaradi poskodb, ampak izrastle na lobanji v obliki gobe je dosegel možgane. To je povzročilo omočico, pri tem je padel ter se pobil po glavi. Ker je bil sam, je toliko časa ležal tam, dokler ga niso ljudje drugi dan našli nezavestnega.

Novomeščani! Lepoto ljubite. V umetnosti jo iščite in v naravi. Prijetno se počutite doma le, če je dom lepo urejen in snažen. Ko greste ob nedeljskih popoldnevih na sprehod in krenete iz Smihela proti Sv. Roku, se oglasite pri slikarju in pleskarju Princeu Evgenu v Smihelu, ki Vam pokaže nove slikarske vzorce, s katerimi Vam prenovi dom lepo in poceni.

Kranj

Pred sodiščem poedincem okrožnega sodišča v Ljubljani se je danes zagovarjal Rupar Peter z Jesenic. Državno tožilstvo ga je tožilo radi treh prestopkov zoper čast po § 307, prvi in tretji odstavek k. z. Razprava je bila tajna. Po razpravi je sodnik razglasil sodbu, s katero je bil obdolženi Rupar obsojen na 8 mesecev strogega zapora, pogojno na dve leti. Obtožbo je zastopal dr. Felbacher. Obdolženca pa je zagovarjal dr. Krek.

Gasilno društvo Kokrica pri Kranju ima danes popoldne svojo vrtno veselico na vrtno gostilno Lakner. Prijatelji kegljanja na dobitke, zabave, dobre pijače in jedi v vladno vabljeno.

RAB - Hotel Slavija tik morja in VILA MARJAN v borovem gozdu nad morjem. Dunajska in domača kuhinja. Popolni pension od Din 60— do Din 75— z vsemi takami Prospekte pošilja Ante Filipini, bivši lastnik hotela Adria.

Iz raznih krajev

Cerknica. Pod vodstvom šolskega upravitelja g. Hladnika in obeh katehetov je 46 otrok osnovne šole iz Cerknice in deloma z Rakeka napravilo lep izlet in romanje ob enem. Romanje, ker so vsi otroci prešli tudi sveto obhajilo na Brezjah. V Ljubljani so si ogledali razne znamenitosti, pomudili so se na velesejmu, z Brezja očudovali gorenske veličane, na Bledu se vozili po jezeru: to je bilo veselje za otročad. Saj so to svoje veselje pokazali tudi s tem, da so ves čas prepevali nabožne in narodne pesmi.

St. Vid pri Stični. Vidov semenj je bil prav slab. Živine je bilo veliko, kupecv pa prav malo. Voli, ki so bili kupljeni pred dvema letoma za 10 tisoč Din, se prodajo danes za 3000 Din. Kmet je denarja potreben, pa da za vsako ceno. Kam pridemo? — V nekaterih vaseh so splošno vsi zarubljeni zaradi neplačanih davkov. Povodenj je napravila veliko škodo. Še sedaj stoji voda po mnogih njivah. Kostiti bi bilo treba, pa še voda stoji po travnikih. Kakšna bo letos živinska krma?

Primske pri Litiji. Na Gornjem vrhu je umrl Anton Zupančič, star komaj 25 let. Naj mu bo zemljica lahka! — Na Telovo se je oglašil v Sevnem pri Glihovih, vulgo Fricovih, uzmovič. Družino je olajšal za nov površnik, še dobro ohranjene moške hlače, tudi perilu ni prizanesel. Da bi mu bila pot sladka, je vzel še 2 kg sladkorja. O tatuh se ni sledu.

Iz leskoveške dekanije. V nedeljo, 25. junija, ali v slučaju slabega vremena 29. junija, bodo prihiteli otroci Marijnih vrtec iz obširne leskoveške dekanije k Materi božji na Stopno. Ob 2 sprejem otrok pred cerkvijo v Skočjanu, pozdrav in pesem v Marijinem vrtcu cveto, nato odhod na Stopno. Ob 3 na Stopnem kratek nagovor g. prošta Čerina iz Novega mesta, pete litnijo M. B. z odpevi in več Marijnih pesmi. Dobri starši, pošljite svoje ta dan k roženski Materi na Stopno!

Šentjur pod Humom. Pevski koncert priredi danes po drugi sv. maši v dvorani Kat. prosv. društva šolov zbor zagorske šole. Čisti dobiček bo za prehrano revežev in ljudski kuhinji v Zagorju. — V ponedeljek je umrl krojaški mojster Strniša Leopold. Zapustil je vdovo s tremi nedoletnimi hčerkami. N. p. v m.

Krsko ob Savi. Pridrige v cerkvi — tako v župni kakor samostanski — in misijonsko predavanje, ki ga je spremljalo 120 barvastih slik, posnetih od g. misijonarja Kereca samega v njegovih misijonskih krajih, je na praznik sv. R. T. močno zadovoljilo vse, ki so poslušali g. misijonarja. Veliko spoštovanje, ki se je vzbudilo v srečih poslušalcev od pogledu na njegove osebne žrtve na misijonskem polju mu je pridobilo novih simpatij pa tudi novih simpatij do misijonske ideje. Ob takih govorih se človek do dobra zave velike sreče kršč. vere, pa tudi velikega kulturnega poslanstva misijonarjev med pogani. Gospodu Kerecu, ki odhaja čez en mesec zopet k svojim Kitajcem, želimo tudi v prihodnje bogato žetev na njegovem mis polju. Upamo pa, da ga tudi tisti, ki so ga poslušali, ne pozabijo doma. — Pred odhodom bo, kot se sliši, vendar le še enkrat govoril in predaval v bližnjem Rajhenburgu.

Brežice. Preteklo soboto in nedeljo je priredil tukajšnji mladinski cerkveni pevski zbor v veliki dvorani narodnega doma svoj prvi javni nastop, ki je bila prva tovrstna prireditve v Brežicah. Nastopili so naši malčki s 23 točk obsegajočim programom »Štirje letni časi v slovenski pesmici, ki so pokazali nad vse pričakovani uspeh, kar je dokazalo tudi občinstvo, ki s priznanjem ni štedilo in je obakrat napolnilo dvorano v lepem številu. K uspehu, ki so ga dosegli naši mali s svojim ugajenim nastopom in preciznim prednašanjem posameznih točk, jim najiskrenejše čestitamo, predvsem pa pevovodji g. organistu Vl. Lemplu, ki je z dolgotrajnim trudom pokazal, kaj se da doseči tudi z mladinskim zborom.

Jurovec pri Ptuj. Razrešen je bil svojih poslov tukajšnji spoštovani župan g. Albin Zupančič. Na njegovo mesto je imenovan g. Vid Burg, posestnik in žagar. Dalje so razrešeni: občinski odborniki: Rožman Franjo, Repič Anton in Kozel Stefan. Imenovani so pa za odbornike: Raunik Albert, trgovec, Sprah Janez in Muzek Franc.

Sv. Vid pri Ptuj. V nedeljo je praznoval svojo petdesetletnico rojstva g. Anton Vinko, spoštovani kmet iz Lancove vasi. Vinko je bil dalj časa župan, občinski odbornik, je še sedaj načelnik Kmetijske podružnice in načelnik Hranilnice in posojilnice v Sv. Roku. Bog ga ohrani v zdravju in pridnem delu za dobrobit soobčanov še dolgo! — Dne 15. junija t. l. je tukaj umrel daleč okoli znani bivši mitničar Anton Kmetec. Bil je dolgo bolan. Pokopali smo ga v soboto ob veliki udeležbi.

Vransko. V sredo popoldne je hotel Zupan Franc, posestnik v Kaleh pri Vranskem, oklestiti nekaj vej z drevesa, stoječega na domačem vrtu. Splezal je na drevo in pričel sekati veje. Pri tem je pa s sekirko zadel v levo roko in si presekale vse kite in žile v nadplestju. Domači so slišali njegov krik in prihiteli na pomoč ter ga spravili z drevesa. Le hitra zdravniška pomoč je ponesrečena rešila smrti. — Sodnik tukajšnjega okrajnega sodišča g. Karel Potrato je premeščen k okrajnemu sodišču v Kamnik, odkoder pride k tukajšnjemu sodišču g. Zorko Ivan, okr. sodnik.

Slov. Bistrica. Na Telovo so prišli k nam kolezarji iz Maribora. Pred hotelom »Belgrad« jih je sprejela godba s člani tukajšnjega kolezarskega kluba »Bistra« ter zasviral glasom prihodnjo. Med došlimi kolezarji je bilo opaziti največ kolezarjev Maratoncev, pa tudi od Edelweissa in Poštele jih je bilo precej. V gledališki dvorani se je razvil nato prijateljski sestanek, ki ga je odprl predsednik tukajšnjega kolezarskega društva gosp. Tajnik s pozdravom navzočim gostom. Govorili so nato še podvezni predsednik g. Markovič, ki se je zahvalil za lep sprejem, nato g. Löschnig od Edelweissa in Franc Kerič od SSK Maratona. Bil je lep sportni dan!

Sport

DANES VAŽNA LIGINA TEKMA PRIMORJE: VOJVODINA

Začetek ob 17.45.

V današnji ligini tekmi se srečajo črno-beli z novosadsko Vojvodino na primorskem igrišču. Za tekmo vlada izredno veliko zanimanje, saj smo bili v Ljubljani del časa brez ligine tekme; na drugi strani pa je pričakovati napete borbe, kajti obe moštvi se nahajata na koncu tabele in je za eno kot drugo enajstotico precejšnja nevarnost, da izpade iz lige. Sprito tega je razumljivo, da bosta obe enajstotici danes napeli vse sile, da si izvojujeta čimboljši rezultat.

Današnja tekma zasluži čimvečjega obiska, od črno-belih pa pričakujemo, da nam zaigrajo tako, da gostje ne bodo odnesli nobene točke.

V predtekmi se odigrajo ob 14.30 Reka: Triglav, ob 16 Primorje l. : Grafika, glavna tekma pa je, kakor je omenjeno, ob 17.45.

Da se omeji naval na blagajno tik pred tekmo, se bodo prodajale vstopnice že dopoldne od 10—12 in sicer v kavarni Emona.

PRVAKI MOTORNEGA SPORTA

so se pomerili v četrtke na Telovo na tezenskem dirkališču. Dirke je priredil mariborski Moto-klub v brezhibni organizaciji ter se bodo nadaljevale še v nedeljo. V četrtke se je zaenkrat pomerila med seboj bolj druga garnitura dirkačev, videti pa je bilo kljub temu mnogo zanimivih momentov in napetih borb. Zal niso potekle brez nezdov. Junak dneva je bil mladi Mariborčan Cerič, ki si je priporil že na drugih dirkališčih lep sloves ter je tudi v Mariboru nesel s svojo s lastno iznajdljivostjo preurejeno Puchovo mašino skoraj vse zmage. Skupno se je vršilo pet glavnih dirk s številnimi izločilnimi vožnjami. V prvi začetniški je zmagal Ludvik Zinthauer iz Maribora na BSA 500 cm, ki je prevozil 5 krogov v 4:8.8. V drugi dirki za kolesa do 250 cm na 6 krogov je bil prvi Hinko Cerič v 4:10.4; tudi v tretji dirki za kolesa do 350 cm je zmagal Cerič na 8 krogov kljub močnejši konkurenci v 5:29.6; v četrti dirki za kolesa do 500 cm si je zagotovil zmago Josip Wertlich iz Gradača na Rudge, ki je prevozil 10 krogov v 6:43.2. V rekordni vožnji je dosegel najboljši čas dneva Franc Koller iz Solnograda na Rudge 350 cm, ki je prevozil krog s povprečno brzino 91 km v 39.6 sekunde. — Vozači so imeli precej smole. Takoj v prvi dirki se je ponesrečil Ivan Felič, ki so ga morali peljati v bolnišnico. Kmalu zatem sta padla Alfonz Wresneg in Franc Novak, ki sta pri prehitovanju trčila skupaj. Odlično je funkcionarila na dirkališču reševalna služba mariborske rešilne postaje pod osebnim vodstvom šef-zdravnikar dr. Wankmüllerja.

*

Nogomet v Novem mestu. Danes popoldne ob 4 se vrši na Loki odločilna prvenstvena tekma za naslov prvaka Ljubljanskega okrožja N. N. P. med prvakom Gorenjske SK Bratstvom iz Jesenic in prvakom Dolenjske-Notranjske tukajšnjim SK Elanom. Gostje, kakor tudi domači, bodo napeli vse sile, da dosežejo ugoden rezultat in s tem prvenstvo. Jeseničani pripeljejo s seboj v boj tudi svoje navijače, Elan pa bo imel za seboj novomeške »drugarje«, ki se jih obeta rekordno število. Pridite!

Popravek. Nogometna tekma med Z. S. K. Hermesom in SK Elanom iz Novega mesta je končala z 8:2 (6:0) v korist Hermesa in ne 7:2, kar je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

*

Italijani se pripravljajo za berlinsko olimpijado. Pri zadnjih lahkoatletskih tekmah v Modeni je Joventi zboljšal italijanski rekord v skoku s palico. Skočil je 3.82 m, dočim je bil dosedanj rekord dosežen s skokom 3.795 m. Beccali je pri istem mitingu pretekel 1000 m dolgo progo v času 2:33.4.

Najboljši uspeh pri zadnjih ameriških prireditvah je vsekakor dosegel Brown v skoku s palico, ki je preskočil višino 4.305 m. Brown je tudi izborni skakač v skoku v višino, saj je preskočil 1.98 m.

Jonath, znani nemški sprinter, je v sijajni formi. Pri zadnji klubovski tekmi je tekel 100 m v času 10.4 sek., za 200 m pa je rabil 21.3 sek.

Lahka atletika je v polnem razmahu. V dvomatchu med Avstrijo in Češkoslovaško so zmagali naši severni bratje v razmerju 65:55. Do zmage sta največ pripomogla metalec krogle Doudov, ki velja trenutno za najboljšega metalec krogle na svetu in pa metalec kopja Mala, ki je s svojim metom 63.09 m zrušil češkoslovaški rekord in postavil novega. Tudi on pripada k najboljšim atletom Evrope.

V meddržavni tekmi Italija: Francija pa je zmagala Italija z 80 točkami nad Francijo, ki jih je dosegla le 68. V sled deževja se je te lahkoatletske prireditve udeležilo le 4000 gledalcev, rezultati pa so bili z ozirom na razmočen teren prav dobri.

Al Brown ostane še vedno svetovni bokerski prvak. Svetovni prvak v peresni teži Al Brown je 12. t. m. branil v Londonu svoje prvenstvo napram Angležu Dawe Crowley. Toda on je zmagal po točkah in ostane vsled tega še nadalje svetovni prvak.

Škofia Loka

Šolske zadeve. Mnogoštevilne šole končujejo svoje leto. Na uršulinskih šolah so se vršila letos pogosta nadzorovanja od vladnih odposlancev, ki so pa vsa dognala, kako skrbno in temeljito se v samostanu učni in vzgaja. Trenutno se še vrši maturna na ženskem zasebnem učilišču, ki ji predseduje univ. prof. gosp. dr. Čožičević iz Zagreba. Na meščanski šoli je bila matura zaključena začetkom tega tedna pod nadzorstvom gosp. prof. Ferjansa. — Na praznik sv. Rešnjega Telesa je priredila uršulinska meščanska šola razstavo risb in ročnih del, ki je bila številno obiskana in vzbujala splošno občudovanje. Na deški meščanski šoli je zaključek šolskega leta 20. t. m. V zadnjem času so imeli dijaki več poučnih ekekurzij (Kamnik, Ljubljana itd.).

Procesija sv. Rešnjega Telesa je bila letos zelo lepa. Nadvse častno je bila zastopana vojaška oblast. Razen par izjem, je bilo vse mesto v zelenju in zastavah.

Fantovska kongregacija priredi družabni izlet v Stično na Dolenjskem v nedeljo 18. t. m.

Za osirotelo družino g. Žonta zbira darove Eli-zabetna konferenca v Škofji Loki. Na pomoč!

Novi Vinodolski

Priljubljeno družinsko kopališče na gornjem Jadrant z lepimi in prostranimi plažami; dolgo obalno sprehajališče s prekrasnim parkom. Prvotni hoteli pensioni in moderne vile. Izvrstna voda in električna razsvetljava. Dnevno izleti po kopnem in morju. Tenis ter razvit plavalni in ribarski sport.

Naše gospodarske razmere

Na obnem zboru Trgovskega društva »Merkur« je imel predsednik g. dr. Ivan Windischer daljši nagovor, iz katerega posnemamo naslednje značilne odstavke:

Kakor druga društva tudi mi zadnje čase z obnemimi zbori nimamo prave sreče in je udeležba redno pičila. Ni to najboljšje znamenje za zavednost in zanimanje članstva, ali razmere so take in se tolažimo, da je ista reva pri drugih stanovskih združenjih. Navzlic temu ne bomo obupali pa smo trdno odločeni, prebiti se skozi nevesne čase v boljše dobo.

Včasih se je v našem društvu koncentriralo celokupno prizadevanje našega trgovstva pa »Merkur« ni bil samo matica trgovskih stanovskih organizacij, ampak tudi središče in žarišče organizatornega dela. Zadnjih deset let je močno naraslo število trgovskih stanovskih združenj pa je mnogo dela našega v pravih načrtih delokroga prešlo na mlajše in specializirane organizacije. Nam, ki smo od rojstva danes tedaj prepotrebne stanovske organizacije na narodnem temelju preživeli dolga leta z Merkurjem, je ta zasluha stanovska organizacija jako pri srcu in mislimo, da ne smemo nikdar pozabiti, da se je iz tega organizatornega središča izvršil v kratki dobi gospodarski, stanovski in socialni preobrat na narodni podlagi. Pičlih 25 let nazaj je bila slika docela drugačna in ni bilo nacionalnih stanovskih organizacij v naših krajih, v obveznih organizacijah slovenska beseda skoraj ni bila merodajna. Razmere v našem društvu lani niso bile najboljše. Časi res niso dobri, ali krizarijo prav radi taki, ki niso baš poklicani. Meni ne ugaja, ako delajo nerazpoloženi taki gospodarji, ki se jim vendar še dosti dobro godi. Brez nadlog in težav danes ni skoraj noben gospodar, ali gospodarstvo odpronejšim je vendar treba držati se možato in ne večati pesimizma. Rana ni boljša, ako po nji bezamo. Odpuščanje uslužbencev brez potrebe in samopridno zaslužni v časih stiske posebno grajo.

V skrbih spočeto je preteklo leto žal le v polni meri potrdilo nevesen horoskop, izrečen od gospodarskih vedežev. Neugodne razmere v gospodarstvu ob zatonu prejšnjega leta so se redkokoli obračale na bolje, pač pa se je neugodje širilo in neusmiljeno seglo tudi na tako ozemlje, ki je dolgo odprmo kljubovalo gospodarski revii. Marsikje so pod vplivom slabih poročil iz tujine po nemarnem pa prerano pisali in pripovedovali o krizi. Tudi v naših krajih smo često saj pretiravali tistihmal, ko smo živeli v primeri s silo drugih krajev v razmerah, ki so bile še kar znosne. Proti grozečemu volku so se radi čuli kliči na pomoč iz vrst takih ljudi, ki jim še dolgo ni šlo tako slabo, da bi mogli tožbam priznati stvarno podlago: malo iz računa, malo, ker je tako prišlo v navado. Preteklo leto pa je zvinčena peza gospodarskih težav vrla čez vse ograde. Gospodarska kriza je obširila svet in ga vklepala brezsrčno v svoje trde spono.

Sto let se je razvijal svet v znamenju gospodarskega napredka. Razvoj je šel v znamenju vesoljstva. Svoboda prometa, svoboda blaga, svoboda kapitala, svoboda duha in človeka. In je zraven rasla skrb za človeka. Premišljene pogodbe so odpravljale ovire in gladile pota. V takem okolju je zavladalo blagostanje. Življenje je postalo lepše in boljše. Kultura se je razvijala in je socialna kultura zadnjih 25 let ustvarila naprave, o katerih najboljši duhovi prejšnjih časov niti sanjali niso. Pa se je pojavila kriza, povzročena predvsem zaradi silovitih spekulacij in gospodarskih izredov v Ameriki, kateri je Evropa sramotilno malikovala, kakor še danes malikuje anglosaksonski rasi, ki se vpretno glumi in zakriva pravo lice, ki je egoistično.

Kriza rudarskega zavarovanja

Bolniško zavarovanje.

Bolniški stalež je znašal l. 1932. 2,3%, kar znatno presega odstotek v ostalem delavskem zavarovanju; to pa je razumljivo z ozirom na riziko in bistvo dela.

Tuberkuloze je mnogo na Ravnah, v Velenju in Lešah.

Vse bolniške blagajne so imele dohodkov 9,7 (10,8) milij., izdatkov pa 10,0 (10,7) milij. in je bilo torej 0,3 milij. primanjlija (1931 0,1 milij. presečka). Zato je čisto premoženje padlo za 0,3 na 18,5 milij. Din.

Podporni skladi znašajo 0,3, zobozdravstveni 0,1, osrednji sklad bolniških blagajn 1,16 in sklad za podpiranje brezposelnih rudarjev in topilničarjev 0,27 milij.

Skupno premoženje

je znašalo z vsemi skladi v 3 panogah zavarovanja 41,4 milij. in se je zmanjšalo za 0,6 milij.

Upravní stroški znašajo 4,22% vseh dohodkov in 4,04% vseh izdatkov.

Število polnopravnih članov je lani padlo od 11.592 na 10.286. K temu pripominjamo, da je bilo leta 1926. zavarovanih 16.737.

★

Pred obnemim zborom Zveze trgovskih združenj. V soboto so prispele že skoro vsi delegati na obnem zbor Zveze trgovskih združenj v Kamnik. Bila je popoldne predkonferenca, na kateri so razpravljali o vseh aktualnih zadevah slovenske trgovine. Predelali so tudi prišlele predloge posameznih združenj. Med drugim je bila tudi razprava o reorganizaciji Zveze z ozirom na mariborski predlog.

Družba za trgovino z Azijo. Te dni se je ustanovil pripravljalni odbor za ustanovitev družbe za trgovino z vzhodno Azijo. Družba hoče posredovati direktni izvoz v vzhodnoazijske države.

Vpisi v trgovinski register. F. Okrstar, kisarna, Klanc pri Kranju; Potnik in drug, d. z. o. z., Ljubljana (5000 Din, poslov. P. Ivan, Marjan in Tezija); Zagrebška tiskarna čevljev, d. d., podružnica Ljubljana (vodja Bobik Anton); Triglavska roža, prsni čaj, d. z. o. z., Ljubljana (5000 Din, posl. Kobald Ferdo, mr. ph., Oblak Josip), Roteč, d. z. o. z., Smarje-Sap pri Ljubljani (20.000 Din, poslov. Boe Franc).

Vpisi v zadrudni register. Kmetijska zadruga v Cerknici, r. z. z. o. z., Gradbeni hranilnica in posojilnica, r. z. z. o. z.

ni lov za lastnim pridom. Ali poznate v zgodovini večje premišljeno bankrotstvo, kakor ga izvaja sedanja ameriška vlada. Od leta 1931 preko leta 1932 in vse ostrije leta 1933 se je ves svet kljub pisanemu številu konferenc, ki niso najboljšega slovesa, obrnil v obratno smer: Tekma je, da polože v spone svobodno gibanje človeka, deloljubne ljudi izganjajo in prepovedujejo vseljevanje. Z duhoviti domisleki se zapira pot izmenjavi kapitala, denarja in blaga, ovira se promet osebnih in blagovnih, brutalizira duh. Univerzalnost se umika kampanizmu, pa se pozablja, da povratek v stare malenkostne patriarhalne in avtarične razmere v dosledni posledici zahteva povratek človeka v stare, majhne razmere, priproste, siromašne, brez obzora in razora. Kar se godi v omiljenje krize, so navadno enostranske, malo premišljene mere. Misli, da enemu pomagaš, pa njega in druge izpodkopavaš. Besedniki, predlagatelji in reformatorji so navdahnjeni in krojeni navadno po potrebah svoje interesne skupine. Vidijo le do prvega ogla. Resnica je gola, pa jo oblači navadno vsak spretno po svoje. Cudežnih mer in lekov se nam hoče, da ostane vse pri starem. Kristus je obujal mrtve, mrtvih izgubljenih gospodarskih postojank pa ne oživi ne injekcija, ne radium, ne elektrika. Od prostega človeka zahtevaš zaupanje, ki ga je izgubil. Prepotrebno nam je, samo ne ga izpodkopavati še bolj raz mesta, ki so vsem vidna. Preroku ne odpustimo madežev. Presteževni konsiliji, preveč akademskih gesel v živi praksi se slabo obnašajo. Pri nas je bilo ves čas boljše ko drugod, pa se že počasi obrača na boljše. Krivo pa je obujati prevelike nade v ljudeh o pomoči od zunaj, zakaj v jedru odzdravljenje mora priti od nas in iz nas. V tej sili samo podzidavamo, krpamo nasipe, lovimo se z velikimi vedeži na zapadu vred z dneva v dan, medtem pa pogleda kakor doslej vedno na svetu iz ruševin nekega dne novo življenje, kajti stvarilen, neupogljiv je duh človeka, večne so gonilne sile, ki ženejo svet naprej preko globel in grebenov, neizčrpne so naravne resurse. Izza časa izgubljenega zaupanja je šlo dosti našega denarja in druge šrambe. Koristniki teh ipak vpoštevanih zneskov niso več naši gospodarji. Po pravici v sedanji stiski smemo zahtevati večjega priliva denarja iz vrel Poštne hranilnice, Hipotekarne banke, Narodne banke. Naši kraji voljno nosijo veliko pezo obnih javnih bremen, znatne vsote imajo terjati iz starih dobav, iz obresti kupljenih vrednostnih papirjev, ki so močno prizadeti, pa naši gospodarji zaslužijo, da se jim sedaj v dobi rekonvalescence odpro izdatnejša kreditna vrela neposredno in posredno. V zadnji okrožnici Zveze industrijevci brem, da se je meseca januarja 1933 plačalo luksuznega davka v celi državi Din 1.311.000. Od tega pride na finančno ravnatelstvo Zagreb in Ljubljana 1.104.000 Din, na osem ostalih ravnatelstev pa 206.000 Din. Če tako dajemo, smemo zahtevati, da se podpira v težki dobi naše gospodarstvo, pa da se neha praksa, ko dobi po silnem naporu s težavo ogromno podjetje pri nas dvajsetkrat manjši kredit nego dosti manjše drugod. Vemo, da so težave za denar, uvidevni smo, ali je dejstvo, da bi naše kraje gospodarsko močno osvežila že samo zaostala plačila, nastala iz starih dobav za razne panoge državne in avtonomne uprave. In roka s krediti iz centralnega vrela naj se tudi odpre, pa imenujte te kredite kakorkoli, makar prehodne, makar sezonske, za imena nam ni, pač pa za denar in osvežitev denarnega obtoka. Paliativna sredstva pa gospodarstvu ne morejo resnično koristiti, nevarna so in dovolj nesrečo so že prizadejala baš ravnim državljanom. Lepo je vprašal velik Francoz te dni, kaj bi rekli, če bi kdo upeljal elastičen meter za manufakturno blago.

Iz hrvatskega zadružništva. Hrv. gospodarsko društvo v Zagrebu, osrednja zadruga, ima obnem zbor 29. junija. Število članic je naraslo za 12 na 82 zadrug. Bilančna vsota znaša 0,9 milij. Din.

Likvidacija. Livada, gospodarska in gozdna d. d. v Zagrebu sklicuje obnem zbor za 30. junij in bo sklepala o likvidaciji. Družba je bila ustanovljena 1923, ima glavnice 1 milij. Din, bilanca za 1932 izkazuje 55.000 Din izgube.

Borza

Dne 17. junija 1933.

Denar

Ta teden so bili radi praznika samo štirje borzni sestanki in je bil promet manjši. Znašal je 1,8 milij. Din v primeri z 2,5, 3,7, 1,84 in 3,5 milij. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je kot običajno v avstrijskih šilingih, nekaj še v Berlinu in Curihu.

Curih. Pariz 20,38, London 17,55, New York 430,75, Bruselj 72,35, Milan 27,075, Madrid 44,15, Amsterdam 208,20, Berlin 122,85, Stockholm 73,15 (57,12), Oslo 90,25, Kopenhagen 88,70, Praga 15,41 Varšava 58,05, Atene 2,97, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Dunaj. Podon.-savska-Jadran. 54,90, Aussiger Chemische 17,50, Mundus 64, Alpine 12,90, Trboveljska 15,75.

Potrti od neizmerne bolesti javljamo, da je naša preljuba, srčno dobra soproga, najzvestejša tovarišica v boli in veselju, najpožrtvovalnejša mati svojih otrok, gospa

ROZA KIRBSCH

soproga pekovskega mojstra in industrijalca

v soboto, dne 17. junija ob pol 9 zjutraj, po dolgem in mučnem trpljenju, previdena s svetotajstvi, v 47. letu svojega življenja umrla.

Drago pokojnico bodo v ponedeljek, dne 19. junija 1933 ob 4 popoldne v hiši žalosti slovesno blagoslovili in potem na mestnem pokopališču položili v rodniško grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 20. junija ob 6 zjutraj v Marijini cerkvi v Celju.

Celje, dne 17. junija 1933.

Josip Kirbsch, soprog; Vilma in Elza Kirbsch, hčerki — in vsi ostali sorodniki.

Živina

Mariborski sejem 16. junija. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 190 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 120—150 Din, 7—9 tednov 200—240 Din, 3—4 mesece 260—350 Din, 5—7 mesecev 460—550 Din, 8—10 mesecev 650 do 680 Din, 1 leto stari 750—800 Din; kg žive teže 7,50 do 8 Din, kg mrtve teže 10,50—11 Din. Prodanih je bilo 131 svinj.

Hmelj

Zatec, 14. junija. Zazele padavine minulih dni bodo najhitreje hmeljskim nasadom v korist. Njih stanje je danes še zelo različno. Dnevna temperatura se je sicer povišala, vendar so noči še vedno hladne, kar je povzročalo znatno pomnoževanje krilatih in nekritičnih uši. Po zadnjem dežju se tudi peronospora bolj pojavlja. Z obrambnim delom zoper mrčes in peronospero se je pričelo.

Savinjska dolina. Stanje hmeljskih nasadov je slejkoprej zelo neenakomerno. Pretežno hladno vreme in zlasti izredno hladne noči zadržujejo normalni razvoj hmeljske rastline, ki je le v redkih in najboljših nasadih dosegla do 3 m visoko in čez. Nevarnost bolezní in škodljivcev še ni prehuda. Bolhači so že izginili, uši se pojavljajo le semtertja in prav tako radi vedno vlažnega vremena tudi sledovi peronospore. Hmeljarji letos mnogo bolj skrbno kot navadno gojijo nasade. Poleg glavnega gnojenja so zadnji čas že ponovno privezovali, trebili vrste in nekateri tudi hmelj že prvič osipali. Zoper bolhače so mnogi z uspehom uporabljali apneni arhizet, zoper peronosporo pa uspešno škotijo nasade z 1% bakreno-apnenim brozgo. Toplo in bolj suho vreme je že nujno potrebno. — Zadnji čas je bilo prodano še nekaj letnika 1931 po 16 do 28 Din in tudi nekaj starejših letnikov po 3—5 Din za kg. Sicer pa je kupčija zopet mirnejša in je zlasti že precej živahno zanimanje za starejše letnike zopet ponehalo. (Slov. hmeljar.)

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 18. junija: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek). 9.00 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz Sentpetra. 10.00 Sege in navade bosanskih muslimanov (H. Marjanovič). 10.30 O naši denarni krizi (Omar Pehani). 11.00 Radio orkester. 12.00 Čas. plošče. 15.00 Kmetijska ura (dpl. agr. Jamnik). 15.30 Balade poje g. Marjan Rus, vmes plošče. 16.30 »Maks v škripih«, komedija (St. Jakobski gled. oder). 20.00 Zabavna ura Pavla Rasbergerja, člana nar. gled. iz Maribora. 21.00 Radio orkester. 21.30 Čas. poročila. Radio orkester. 22.15 Radio-jazz.

Ponedeljek, 19. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. plošče, borza — 18.30 Radio orkester — 19.30 Geografije Slovenije v esperantu (dr. Reja) — 20.00 Prenos opere iz Belgrada — 22.30 Čas. poročila.

Torek, 20. junija: 11.15 Šolska ura: Higijensko predavanje (ga. dr. Simec) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. plošče, borza — 18.30 Radio orkester — 19.30 Naša mala letovišča (dr. Andrejka) — 20.00 Literarna ura: Cervantes »Don Quichote« (Miran Jarc) — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas. poročila.

Drugi programi

Nedelja, 18. junija.

Belgrad: 15.00 Zborovski koncert. 15.30 Tamburaški orkester. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Koncert učiteljskega zbora. — Zagreb: 18.00 Koncert gojenec dečk. vzgajališča »Amruševac«. 20.30 Koncertni večer. — Barcelona: 21.30 Romance iz opere. — Dunaj: 20.10 Sreča in konec kralja Otokarja, tragedija (Grillparzer). — Berlin: 20.05 Boccaccio, opereta, Suppé. — Budimpešta: 20.15 »Orlove, opereta, Granichstatter. — Langenberg: 21.40 Komorni koncert. — Milan: 20.30 Karneval, opera, Laceti. — München: 20.00 Koncert vojaške godbe.

Ponedeljek, 19. junija:

Belgrad: 20.00 Prenos iz opere — Zagreb: 20.00 Prenos iz Belgrada — Dunaj: 19.10 Koncert vojaške godbe 21.10 Simfonična glasba — Bero-münster: 20.00 Glasba 18. stoletja — Frankfurt: 21.00 Orkestralni koncert — Leipzig: 21.30 Koncert za violino in orkester — London: 21.00 Koncert BBC orkestra — Milan: 21.00 Komorna glasba — München: 21.30 Beethoven in Schubert — Brno: 20.35 Češka poezija 21.05 Koncert iz dvorane »Beseda« — Rim: 20.45 Radio orkester — Stuttgart: 20.05 Operna glasba — Varšava: 20.00 Princeza in huzar, opereta, Strauß.

Torek, 20. junija:

Belgrad: 15.30 Prenos iz doma slepih 20.30 Prenos iz Zagreba — Zagreb: 20.30 Koncert zagrebškega godalnega kvinteta — Dunaj: 19.00 Koncer skladb Rimski-Korzakova — Berlin: 21.10 Simfonični koncert — Bero-münster: 21.00 Doro-teja, komična opera, Offenbach — Leipzig: 20.30 Pomladna noč, opera — London: 20.15 Dve kantati od Bacha — Rim: 20.45 Radio orkester — Varšava: 20.00 Poljuden koncert. (Izveček iz tednika »Radio-Beograd«.)

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; zent-tovanijski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska. 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Pohišstvo

Pohišstvo

Lesna industrija »Javor«, Logatec, ima skladišče v palači Vzajemne zavarovalnice, Ljubljana, Miklošičeva cesta, vhod z vogala. (s)

Spalnico in kuhinjo

Novo, prodam za 2800 D. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6989. (s)

Spalnice

moderne iz trdega in mehkega lesa, kuhinje in drugo pohištvo dobite najboljšje in najceneje pri Andlovic — Komenskega ulica 34. (s)

Glasba

Violončelo

prodam. Naslov pove uprava »Slovenca«. (l)

Klavirje,

pianine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke, uglašuje in popravlja Mu-zika, Ljubljana. Sv. Petra cesta 40. (g)

Harmonij

s 4 oktavami prodam za 1000 Din. Turin, Celje. g

Klavir

dobro ohranjen, z železno konstrukcijo, pripravljen za društvo, poceni naproday. Gosposka ulica 3/1 pri g. Pagonu. (g)

Prodamo

Otroške vozičke

živalne stroje in kolesa kupite najceneje pri tvrd. S. Rebolj & drug, Vošnjakova ulica 4. (l)

Perje

8 Din kg. gosje, puh. ter vojno in žimo za modroce, prodaja najceneje Segs, Wolfova 12 (dvorišče). (l)

Čevljarški stroj

levoročen, nov, prodam za 3600 Din. — Alojzij Ussar, Maribor, Trubarjeva 9/L. (l)

VINA

za vse prilike naročite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Nogavice, rokavice

in pletenice Vam nudi v veliki izbiri narugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana. Židovska ulica in Stari trg (l)

Sir trapist

po 12 Din kg zopet v zalogi v Mlekarni, Tyrševa (Dunajska) cesta 17, tel. 27-01 (l)

Vrtne stole

zložljive prodaj. Tribuš, Glince, Tržaška 6, telefon št. 2605. (l)

Nogavice, rokavice,

robe, perilo, torbice, kravate

nizke cene samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Košnja

sena in otave naproday. Ljubljana, Drenikov vrh.

Mladiči volčjaki

čistokrvni, 7 tednov stari, naproday. lzanska c. 57

Košara za cvetlice

iz kovanega železa, kot okrasek za grobišče, s svetilko, se poceni prodaj. Sirak, Pobrežka cesta 15, Maribor. (l)

Otroški voziček

(Korbwagen) prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6811. (l)

Čevljarški stroj

raven, zelo poceni naproday. F. Novak, Vojaški trg 7, Maribor. (l)

Kamnoseška delavnica

z vsem materialom in stroji se zelo ugodno prodaj. Vprašati: Bakacčeva 6, Bravarija, Zagreb. l

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Krava s tetelem

(tretjim) čiste montafonske pasme, naproday. Pezdor, Brezovica 27. (l)

Kravo

prvovrstno mlekarico ali telico pri bističu prodaj. Ivan Drnovšik, Zlebe 10, Medvode. (l)

Vse po 12 Din

damske flor nogavice, damske rokavice, moške nogavice in rokavice, otroške nogavice po 3 D. Nogavice »Bemberg«, dr. z o. z. Ljubljana. Miklošičeva cesta 14. (l)

Usnje

vse vrste po najnižjih cenah dobite pri

Viktor Legan

trgovina in tovarniška zaloga usnja, Ljubljana, palača »Dunav« (Beethovnova ulica)

Modna konfekcija!

Najboljši nakup! A. Prešker, Ljubljana. Sv. Petra cesta 14. (l)

3 izložbene omare

z lesenimi rolo, pisalna miza, petrolejska svetilka št. 30, vse rabljeno, zelo poceni naproday. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6969. (l)

Naproday

v graščini Čemšenik pri Dobu zelo dobro ohranjen kosilni stroj, znamke Doering, brez vsakega popravila takoj rabljiv; mlada krava, breja, dobra mlekarica; telica, breja; telica, 6 mesecev stara; vse živali so čistokrvne montafonske pasme. Cena po dogovoru. (l)

Travo

stoječo, prodam. Čuvajnica št. 84 ob Gorenjski prog. Zgornja Šiška. (l)

Pletilni stroj

8/40 naproday. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6981. (l)

Mali oglasi

Ne pozabite, kako ste trpeli in hirali pozimi! Pazite na bodočnost!

Radioemanacijsko termalno kopališče Dolenjske toplice

Vam sigurno ozdravi reumatizem, išijas, ženske bolezni, arteriosklerozo, starostno oslabelost i. t. d. — Vse kopališke naprave so izključno na izvirih in se polnijo z lastnim pritiskom brez vodovodnih cevi in črpalk; radi tega neokrnjeno bogastvo emanacije in oglikove kisline. — V kopališkem domu so kopelji in sobe pod eno streho; radi tega stalna zdravična inhalacija emanacije v vseh sobah in izvanredna ugodnost pri kurti, zlasti pri slabem vremenu.

Posla, brzjav, telefon. Postaja Straža-Toplice. Zahtevajte brezplačno prospekte! Sezona od 1. maja do 11. oktobra.

Letovišča

Letoviščarji v Poljane

Najcenejše letovišče v Poljanah nad Skofjo Loko vam nudi gostilna pri Mačku. Krasni izleti: Bukov vrh, Černi vrh, Vinharje, Javorje, Blegoš (1563 m). Idealno naravno kopališče v topli Sori. Hrana prvovrstna. Penzija od 30 do 32 Din dnevno. Se priporoča Maček Marija. (L)

Pension Pod Stolom

Skolaris Zirovnica, krasna planinska lega, dnevno s sobo 40 Din. Samo hrana od 20 Din dalje. Daje informacije za stanovanja. (L)

Letoviščarji!

V najem oddam za daljšo dobo primerno hišo v stavbi v bližini Sv. Katarine. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6796. (L)

Naravno letovišče

in kopališče Sori, Gorenja vas, Poljanska dolina, se priporoča. Penzija 32 Din. (L)

Letoviščarjem

oddam v lepem kraju pri Bledu za časa sezone prostorno in lepo sobo z 2 posteljama po zelo ugodni ceni. Hrana v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6936. (L)

Letoviščarjem

nudi gostilna pri Vidmarju, Poljane nad Skofjo Loko, dobro celodnevno hrano za 20—22 dinarjev dnevno. Novo kopališče ob Sori. Lepa okolica. Nadaljnje informacije da Jože Tavčar - gostilna - Poljane nad Skofjo Loko.

Letovišče

v Poljanski dolini. Penzija 30 Din. Kopanje — izleti. Jugli, Srednja vas — Poljane. (L)

Mirin dom,

Novi Vinodol

Hrvatsko Primorje. Ugodno bivanje na morju. — Prospekte pošlje na zahtevo Olga Korenić, Zagreb, Zajčeva ul. 31. (L)

Vajenci

Vajenec ali vajenka

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Pogoji: Dober računari. Priden, delaven in pošten. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6902. (v)

Kateri trgovec

z mešanim blagom bi sprejel v pouk deklico, ki je stara 14 let in je dovršila 3 razrede meščanske šole. Je zdrava in poštenih staršev. Naslov: V. Grobler, Celje, Miklavžki hrib 11. (v)

Za 14letnega fanta

z dovršenim I. razr. meščan. šole, iščem mojstra ključavničarja. Hrana in stanovanje v hiši. — Grill Josip, Zirovnica 28, Gorenjsko. (v)

Vajenka

za kamnoseško obrt takoj sprejme Karl Novak, kamnos. mojster. Št. Vid nad Ljubljano. Oskrba v hiši. (v)

Kovaški vajenec

se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Anton Rožnik, Dobrunje, Spodnja Hrušica. (v)

Mesarskega vajenca

sprejem. — Naslov pove uprava »Slovenca« št. 6990. (v)

Službe iščejo

Kuharica

vajena tudi vsakega drugega dela, išče službo. — Najraje v župnišču ali kuhovniku v mestu. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6890. (a)

Prodajalka

z večletno prakso v modni trgovini želi nameščenje. — Naslov v upravi »Slovenec« 6977. (a)

Trgovska pomočnica

išče namestitve v trgovini mešane stroke. Pripravljena pomagati gospodinji. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« št. 6966. (a)

Službo skladiščnika

ali kaj sličnega iščem. — Zmožen kavcije 20.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6967. (a)

Virzbodobe

Zastopnike

išče posojilnica za obisk privatnih strank za zaključevanje posojil. — Ponudbe na: »Kreditna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamki za odgovor! (b)

100 Din dnevno

zasluži zgovorni poverjenik z obiskovanjem privatnih strank za posojila! »Kreditna zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Znamke za odgovor! (b)

Služkinja

za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati, pridna, snažna in zanesljiva, stara do 30 let — se sprejme s 1. julijem v boljšo hišo. Ponudbe na upravo »Sl.« št. 6836. (b)

Trgovski pomočnik

vešč rezanja stekla - in trgov. pomočnica, ki je voljna pomagati pri gospodinjstvu, se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. — Tisti, ki so brez službe in sredstev imajo prednost. — Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6901. (b)

Zakonski par

se sprejme kot hišnik in postrežnica pri dr. Savniku, Stepanja vas 123. (b)

Trgov. pomočnika

zanesljivega in pridnega, išče veletrgovina z izdelnimi pridelki. Gorenjec ima prednost. — Ponudbe na pošti predal 6, Kranj.

Regentin Delo

v teh težkih časih se more se najlaže dobiti z ustanovitvijo domače plekarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za plečanje, dobavljamo prejo in izplačamo zaslužek za plečanje, kar dokazuje mnogo zalivalnic. V slučaju, da bi se delali in zaslužili, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Domača Plekarska Industrija Josip Tomazič, Maribor, Krekova ul. 16/II.

Vajenec

za kamnoseško obrt takoj sprejme Karl Novak, kamnos. mojster. Št. Vid nad Ljubljano. Oskrba v hiši. (v)

Dobrega poniklarja

in žensko moč, ki je izvežbana v ponikljanju, se takoj sprejme. — »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. (b)

Jurista

sprejme večji denarni zavod. — Ponudbe s prepisi spricval na upravo »Slovenca« št. 6987. (b)

Uradnik

z dovršeno srednjo ali trgovsko šolo se sprejme za zavarovalnico. Ponudbe pod »Uradnik« 6986 na upravo »Slovenca«. (b)

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh (bivša Camerikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 35. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pisanila zastoj in franko.

Zakaj obiskujejo

Vaši otroci

Legatovo šolo?

Ker je Legatova šola na najboljšem glasu, tudi dobivajo Legatovo absolutni hitro službo. — Vpisovanje: Maribor, Vrazova 4.

Denar

Poceni posojila

počeni od 2000 Din do 500.000 Din za vse vrste, stanove in poklice, odplačljivo v malih mesečnih obrokih dajajo »Stavbne Mobilne Zadruga«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. — Iščejo poverjenike! (d)

Posojilo

brezobrestno, dolgoročno, neodpovedljivo — proti knjižbi z jamčim vsakemu članu Stavbne hranilnice in posojilnica »Moj dom«. Ljubljana, Tyrševa 31/I. d

Kdor rabi

za plačilo kakšnega dolga v Avstriji ali pa za potovanje tjakaj 1200 šilingov in je pripravljen pripadajočo protivrednost položiti v Mariboru, naj se obrne na g. Leopolda Weiss, Graz, Joh. Fuxgasse 31. (d)

Posojilo

ali tihega družabnika išče dobro vpeljana lesna trgovina za dobo 3 mesecev. 2000—40.000 Din. Obresti po dogovoru. Garancije z knjižbo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6938. (d)

Zenitbe

Trgovski sotrudnik

poročil gospodično ali vdovo s premoženjem. — Slika zaželjena. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6984. (z)

Stanovanja

ISČEJO:

Kdo sprejme

s 1. julijem ali avgustom v popolno dnevno oskrbo 10 letno deklico in odda njeni, večinoma čez dan odsotni materi prazno sobo. — Reflektiram le na zdrave brez otrok ali z odraslimi dekleti. Z vdovami upokojenkami tudi skupno stanovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Dobra žena« št. 6939. (c)

ODDAJO:

Večje stanovanje

s krasno lego v Vodmatu, 2 minuti od cestne železnice, takoj oddam. — V hiši je vodovod, elektrika, kopalnica in vse pritlikline. — Izve se pri I. Oražen, Moste. (č)

Trisobno stanovanje

s kopalnico in vsemi ostalimi pritliklinami se odda z mesecem julijem v palači Vzajemne posojilnice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. — V isti palači je na razpolago z istim terminom tudi trgovski lokal. Pojasnila daje tajništvo posojilnice med 8. in 12. uro. (č)

Za julij in avgust

se oddajo 4 družinska stanovanja: troje s 3 sobami, kabinetom, kopalnico in ostalimi pritliklinami in eno z 2 sobama, kabinetom, kopalnico in pritliklinami. — Moderni komfort, centum. Pojasnila: Konzorcij, Gajeva 9, pisarna. (č)

Trisobno stanovanje

solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami — se odda mirni stranki za avgust. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6195. (č)

Enosobno stanovanje

oddam pri drugi postaji cestne železnice na Glincah, cesta XIII št. 9. — Ogledati danes od 14 do 16. (č)

Dvosobno stanovanje

s pritliklinami se odda s 1. julijem. Področnik, cesta IX št. 28. (č)

Dvosobno stanovanje

solčno, s kabinetom in pritliklinami, ugodno oddam. Sodarska 6/I. (nad sv. Florijanom). (č)

Stanovanje

3 sobe, kuhinja, trgovski lokal, pripraven za vsako obrt, takoj oddam. — Valentin Vodnikova 15, Zelena jama. (č)

Prazno sobo

oddam s 1. julijem v centru. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6933. (s)

Lepa solčna soba

parketirana, z električno razsvetljavo, se odda solidnemu gospodu. — Sv. Florijana ulica 11-I. (s)

Sostanovalec

se sprejme. — Medvedova ulica 22. (s)

Opremljena soba

solčna, se odda 1 ali 2 gospodom. Telefon na razpolago. Pleteršnikova ulica 24/II. (s)

Sobico

opremljeno ali prazno, se odda celi dan odsotni osebi v Strelški ul. 29. Oglasiti se med 15. in 18. uro. (s)

Veliko sobo

lepo opremljeno, v vili z vrtom, oddam 2 boljšima osebam s 1. julijem ev. kasneje. Ogleda se na Kodeljevem, Slomškova 6. Informacije tudi v mlekarni v pasaji nebotičnika. (s)

Uradnica

išče večjo prazno solčno sobo s posebnim vvhodom v bližini sodnije ali kolo-dvora za avgust. Ponudbe pod »Točna plačnica« št. 6988. (s)

Objave

Preklic

Podpisani izjavljam, da št. Kline Marlin že eno leto ni več pri nas zaposlen ter nima pravice za mene prodajati in ne kasirati. — Franc Zaletel, veležagljarna, Št. Vid nad Ljubljano. (o)

Sirile »Slovenca«!

Dijaki

V Gradcu

(Eggenberg) odda slovenska družina visokošolcu (visokošolki) jeseni sobo, event. s hrano. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« št. 6856. (D)

Vnajem

ISČEJO:

Hišo

v bližini bolnišnice vzajem v najem za internat šole s 1. avgustom ali s 1. oktobrom. Potrebno je 12 sob, pritlikline, dvorišče. Ponudbe na upravo »Slov.« št. 6852. (n)

ODDAJO:

Dobrodošča pekarna

se da s 1. julijem v najem. Naslov pove uprava »Slovenca«, Maribor, pod št. 648. (n)

Lovišče

na zapadnji strani Storžiča, se bo dalo v zakup potom dražbe 25. junija ob 10. uri v dvorani na Trsteniku. Dražbeni pogoji so na vpogled pri načelniku gospodarskega odbora, Povlje p. Golnik.

Krojaška delavnica

se odda starejšemu krojaču v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 6979. (n)

Trgovino

vinotoč in trafiko oddam takoj v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6983. n

Prostor

z lepo solčno lego, primeren za čevljarstvo obrt oddam po primerni ceni značajnemu Slovincu katoličanu. Na željo dobi tudi stanovanje v hiši. — Naslov v upravi »Slov.« št. 7002. (n)

Dva lokala

se oddata v sredini mesta. Eden s 1. avgustom, drugi takoj. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 6993. (n)

Posestvo

Doben oglaš v »Slovenca« posestvo ti hitro proda; če še ne z gotovim denarjem pač kupca ti z knjižico da.

Lepo posestvo

vinogradno, nad Mariborom, v izmeri približno 20 oralov, med tem čez dva orala prvovrstnega vinograda, velik sadonosnik, ostalo njive in gozd, pod ugodnimi pogoji takoj naprodaj. — Plača se lahko tudi s knjižami. — Naslov v upravi »Slovenca« št. Maribor št. 619. (p)

Večji kompleks

stavnega zemljišča naprodaj Področnikom. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6869. (p)

Mlin

v prometnem kraju industrijskega mesta, naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6905. (p)

Tovarniško

poslojpe

dvorana s približno površino 400 m², priključeni pisarniški prostori, klet itd., možnosti povečanja, primerno za vsako podjetje, tudi za tekstilno industrijo — se da s 1. januarjem ali tudi prej v najem ali proda. — Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Tovarniško poslojpe« št. 6919 (i)

Enonadstropno hišo

novi, tristanovanjsko — prodam za 165.000 Din. Ludvig Prevolnik, Celje, Komenskega ul. 20. (p)

Enodružinska hiša

z vrtom, na periferiji mesta Celja, na zelo prometnem prostoru, solčna lega, se za 85.000 Din prodaja. Poizve se v upravi »Slovenca«, Celje. (p)

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglašev treba priložiti znamko.

Posestvo

arondirano, 16 oralov, z inventarjem vred, blizu Rogaske Slatine, prodam za 110.000 Din proti hranilni knjižici. — Ignac Krošel, Florijan, p. Rogatec. (p)

Parcelo

ob Vodovodni cesti kupim. Plačam v gotovini. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6934. (p)

Parcelo

prodam ob Skrabčevi ulici. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6934. (p)

Novozidano hišo

enodružinsko, prodam za 50.000 Din. — Pobrežje, Delavska 11, Maribor. (p)

Prodamo

13 oralov arondiranega posestva pri Konjicah. — Ivan Zemljčič, Konjice. (p)

Nova hiša

ugodno naprodaj na Brezju pri Kranju. Nizka cena. Poizve se v trgovini Fr. Hvasi, Orehek pri Kranju. (p)

Enodružinska hiša

v Celju se proti gotovini prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6904. (p)

Malo posestvo

naprodaj poleg rudnika, osnovne in meščan. šole. Naslov v upravi »Slov.« št. 6937. (p)

Hišo prodam

zaradi selitve. Polovico v gotovini. Področnik, cesta V št. 33. (p)

Na parceli

(zraven vodovod, elektrika, kanalizacija) bi postavil zelo poceni lepo solidno zidano dvostanovanjsko hišo po želji. — Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 6942. (p)

Nova hiša

enonadstropna, takoj naprodaj. Poizve se: Področnik, c. IX št. 28. (p)

Nova hiša

dobro izdelana, dvostanovanjska, 700 m² vrta, blizu kolodvora, naprodaj za 65.000 Din. Mala vas št. 60 pri Jezici. (p)

Parcele naprodaj

v bližini postaje D. M. v Polju. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 6971 (p)

Enodružinska hiša

z vrtom in veliko njivo v Litiji naprodaj proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Informacije daje notarska pisarna v Litiji.

Stavbna parcela

na lepem prostoru v Lokah naprodaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« Trbovlje I. (p)

Hiša

enodružinska, naprodaj v Jaršah-Sv. Križ 33, Moste pri Ljubljani. (p)

Naprodaj

posestvo, hiša, gospodarska poslopja, zelenjadni in sadni vrt, za 83.000 D. 5 minut od postaje Brežice, zelo pripravnno za upokojenca ali trgovca. — Ponudbe na Vitec, Ljubljana, Veliki štraden 9. p

Pekarna

zelo prometna, se proda ali odda v najem. Verje št. 85 pri Medvodah. (p)

Parcelo

kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« št.

PERJE

kg po Din 7.—, 10.—, sivo skubljeno Din 16.—, 24.—, belo skubljeno Din 44.—, belo skubljeno gosje s puhom kg Din 64.—, 84.—, Beli puh Din 160.—, Vzglavnica, polnjena z rožastim ali plavim inleto 40x50 Din 10.—, 60x80 Din 27.—, 35.—, Pernica, polnjena 120x180 Din 90.—, 135.—, Odeje polnjene z bato ali puhom. Vzorec brezplačno. Pošlje se po povzetju. Naročila nad Din 350.— pošljemo franko. Neprimerno blago zamenjamo ali vrnemo denar.

„POSTELJINA“ n. Weiss ZAGREB, ILICA 76a

Pomagajmo domači industriji! Pomagajmo domači industriji!

Nova najmodernejša tovarna volnenih tkanin

Mike Stankovića i Sina Leskovac

Izdeluje štofe (kamgarn in štrajhgarn), šajke, sukno in vse vrste volnenega blaga in kocev iz čiste volne.

Prodaja na debelo in drobno. Vzorec na zahtevo brezplačno.

Naslov za brzojavke: Stofara Stanković.

Telefon štev. 34.

Gospodinjska šola

spojena

s tečajem za nemški jezik

ŠOLSKIH SESTER V EGGENBERG-U pri Gradcu, Georgigasse Nr. 84 — Avstrija

Družinski dom za deklice s prvovrstno oskrbo

Cena zmerna Prospekti se dobe pri predstojništvu gospodinjske šole

Edino prava je z doljno zaščitno znamko na podplatu

Maja

Mehanična delavnica opank in obutve

Petar M. Dumitrov, Pančevo.

Narodni magacin

SPLOŠNA TEKSTILNA d. d.

LJUBLJANA - Mestni trg št. 17

Naše cene so:

Kotenina 75 cm šir. Din 6.—	Preproge (tekači) 90 cm Din 24.—
Sifon 80 cm širok 7.—	Poldeleni 8.—
Sifon najboljši,	Frote 22-50
80 cm širok 9-50	Creppe de Chine 42.—
Platno za rjuhe 150 cm 18.—	Stof 130 cm širok 29.—
Platno za rjuhe 150 cm	Kamgarn za moške 95.—
najboljše 22.—	Gradl za matrace 27-50

Ostanki od Din 3.— naprej.

Liudski samopomoči v Mariboru

se pristrčno zahvaljujem za izločeno podporo po smrti mojega očeta g. Stefana Kuster. Istočasno priporočam to velevažno ustanovo vsakomur v takojšnji pristop.

Kostanjevica, dne 16. junija 1933.

Jožef Kuster.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Za vsa zavarovanja pride v poštev je

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar, 2. vliom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove, 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje »Karitas«

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri domači slovenski zavarovalnici.

Praktična novost za tla, stene, mize in izložbo

Din 3-75 po metru

ZAHTEVAJTE PRI VAŠEM TRGOVCU

JUGOLEUM

Sanatorium Emma

Ljubljana Komenskega ul. 4.

Oskrbovina (stan, hrana in postrežba) dnevno 75 Din.

Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.

Radio-aktivno termalno kopališče ogljikove kisline

RIMSKE TOPLICE

DRAVSKA BANOVINA

Sezona od 1. maja do 15. oktobra

Indikacije: revmatizem, išias, ženske bolezni, pomankanje teka, nervoza, arterioskleroza itd.

Penzionske cene v glavni sezoni Din 70.— dnevno.

Zahtevajte obširni brezplačni prospekt pri potovalnih pisarnah ali kopališki upravi Rim. Toplice

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Telefonska številka 3030.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo našim prijateljem in znancem, ki so nam ob smrti našega ljubljeneega očeta

KARLA DOSTALA

bivšega tapetnika

izrazili dobrotno svoje sočutje in sožalje. Zahvaljujemo se dalje za cvetje, položeno na mrljiško posteljo našega očeta, za darovane vence, posebno še za venec stanovskih tovarišev očetovih, in slednjič za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebej se še zahvaljujemo velečastitemu o. Salvatorju Zobcu O. F. M., ki je pokojniku prinašal tako pogosto sv. obhajilo, gospodu zdravniku dr. Ivanu Drobniču, ki mu je lajšal zadnje težke dni življenja in bolniškim sestram iz Vincentina za strežbo.

Vsem in vsakemu posebej naj ljubi Bog stotero povrne!

Ti pa, dragi oče, počivaj v miru Kristusovem in prosj za nas!

V Ljubljani, dne 17. junija 1933.

RODBINE DOSTALOVIH

V trgovini z mešanim blagom

v mestu ali trgu, se želi izučiti deklet z 2. razr. gimnazije, stara 15 let, ki ima veselje do trgovine. Vsa oskrba naj bo v hiši Nastop takoj.

Naslov pove uprava »Slovenec« pod številko 6858.

Specijalni entel oblek, ašuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — najfinišno delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlanje, izdelovanje gumbic

Velika izbira predtiskanih žen. ročnih del. Vsled namoderneše ureditve podjetja — najnižje cene.

Gospodarska zveza, Ljubljana

F. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in soecerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Rory, ki se je to noč že toliko vabil in bil že tako izurjen, je zlezal ven tiho kakor duh. Vodnica ga je peljala v stanovanje, katero je tiho in previdno odklenila.

»Zdaj pa lahko bolj mirno govoriva,« je začela.

»Kako ti je, dragec?«

»Ves prehlajen sem,« je odgovoril Rory, ki se je bal, da ga ne bi že takoj po glasu spoznala, da ni njen.

»Ti si pa res popolnoma zgubil svoj glas, dragi Darby,« je pripomnila ženska, »a tu imam nekaj, kar te bo okrepčalo. Sedi in večerjaj. Tu imaš kos sočne goveje pečenke in vrč dobrega piva. Vse to sem shranila zate. Če hočeš, prižgem svečo.«

»Oh, ne, tega pa ne,« je branil Rory, »bolje je, da ne. Ker je hiša vsa pokoneč, bi bilo z lučjo še slabše.«

»Ni mi toliko zaradi tega, a bojim se, da naju ne bi izdalo kresanje.«

»Saj luči ni treba, res ne!«

»Moj Bog, kako se je tvoj glas spremenil!«

»Da res, saj ga kmalu ne bom imel več, heg! heg! Ti vražja hripavost!« se je jezil Rory.

»Jej malo, pa ti bo bolje. Zal mi je, da moraš biti v temi, dragec, koliko bolj ugodno bi ti bilo pri luči!«

»Oh, nikar ne misli na luč, saj je ne pogrešam, niti najmanj ne, Betty! Usta pa tudi v temi najdem.«

In ko je to izgovoril, je začel večerjati. Večerje je bil vesel iz dveh vzrokov. Prvič kajpada zato, ker je bil lačen, potem pa zato, ker mu ni bilo treba govoriti in se tako podajati v nevarnost, da bi se izdal.

»A ti, lopov, zakaj si vendar tako močno zvonil?!«

»Zmotil sem se draga, heg! heg! heg! Oh, ta hripavost me bo še zadušila!«

»Ne muči se z govorjenjem, dragi Darby, rajši se okrepčaj s pečenko in pijačo.«

Rory je ubogal, Betty pa:

»Še tisti trenotek, ko je zvonilo, sem stekla in kakšna sreča, da sem ti odprla prej, preden je prišel polkovnik! Oh, ubil bi me, ko bi vedel za te! Ali je pa kaj slabega pri tem, Darby moj, če pride mož obiskat pošteno ženo? To je vendar čisto naravno!«

»Gotovo, Betty,« je potrtil Rory, ki je zdaj spoznal, da ga ima Betty za svojega moža. Začel je razmišljati, v kakšnih škripih bi bil šele, če bi prišel njen pravi mož. Med tem se je pa zalagal s pečenko in pivom, da bi dobil novih moči.

»Kaj ne ješ, dragi Darby?« je pripomnila Betty.

»Ne, ampak pijem,« je odvrnil Rory.

»To ti bo dobro delo, srček moj! A povej mi, kako je z Johnijem?«

Kdo je Johnny, tega Rory ni vedel, a sklepal je, da mora to biti njen otrok. Ker je mislil, da je bolje, če odgovori ugodno, je rekel:

»Prav dobro.«

»Hvala Bogu,« se je razveselila Betty. »On je odporen. Kako dobro je prestal!«

»In kako je z ulji?«

»Ti so tam, kjer so bili,« je pojasnil Rory, ki se mu ni sanjalo o drugih uljih kakor o tistih v čebelnjaku, dočim je Betty mislila na uljesa, ki jih je Johnny imel.

»In niso izginili?«

»O, ne, zakaj zelo skrbimo zanje.«

»Daj, dragi, daj; varuj jih pred mrazom!«

»Bodi brez skrbi, Betty, saj smo jih pokrili s slamo,« je pristavil Rory.

»S slamo!?!« se je začudila Betty. »Kaj ti pa je, Darby? S slamo ste jih pokrili?«

»Gotovo, čebele jo imajo rade.«

»Čebele, kakšne čebele?«

»Kakšne? Čebele v uljih,« je pojasnjeval Rory.

»Ne delaj se norca, dragi moj! Ti prav dobro veš, da te izprašujem zaradi otroka, pa zbijaš šale o čebelnih uljih, ko veš, da sovražim norčije; da, Darby, ti veš, da tega nimam rada, pa se norčuješ iz vsega, kar govorim!«

Rory je videl, da sta prišla navzkriž, in da bi se še bolj ne zamotal, je dejal:

»Pšt, pšt!«

»Ne govori vendar toliko, saj naju lahko slišijo.«

Betty je nekaj časa molčala, a ko je videla, da vlada v hiši popolna tišina, se je vrnila k svojim uljem.

»A povej mi, ali so ulji vsi zunaj?«

»Seveda.«

»In kakšni so?«

»Zelo čedni so res,« si je naprej izmišljeval ubogi Rory, »in veliko medu bodo imeli, o tem sem prepričan.«

In tedaj mu je Betty vsa ogorčena pripeljala zračnico.

»Vrag vzemi tebe in tvojo norčijo! Ti, sirovina, ti! Ali se ne moreš norčevati iz drugega kakor iz ubovega otroka, ki leži ves v uljih,« ga je ozmerjala.

»Saj bi me morala poznati, kakšen sem! Mm, to je pa res dobra pečenka!«

»No, prav, prav. In ali je Johnny...«

»Oh, bolje je, da me nič več ne izprašuješ,« je zamrmral Rory in se delal kakor da je jezen.

Betty je bilo žal, da je moža udarila in zato je postala ljubezniva. Pričela je s tem, da ji nič ni za to, ako bi polkovnik zvedel, da je njen mož prišel v hišo, ker nima pravice, da bi jej kaj rekel, saj je njen mož. Rory se je smejal.